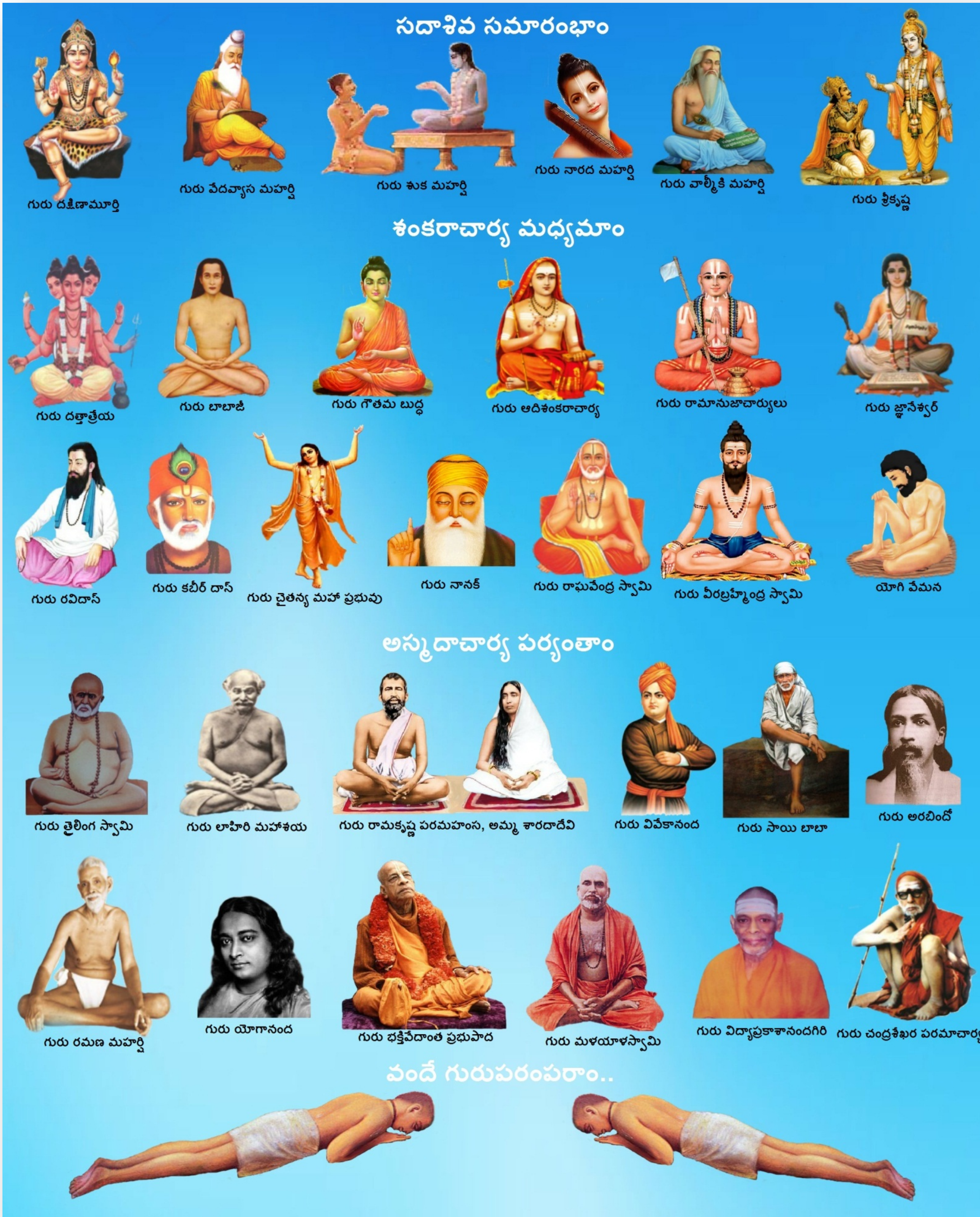

జ్ఞాన యోగం
విచారణ
ఆనంద సుధానిధి

సదాశివ సమారంభాం
గురు దక్షిణామూర్తి
గురు వేదవ్యాస మహర్షి
గురు శుక మహర్షి
గురు నారద మహర్షి
గురు వాల్మీకి మహర్షి
గురు శ్రీకృష్ణ
శంకరాచార్య మధ్యమాం
గురు దత్తాత్రేయ
గురు బాబాజీ
గురు గౌతమ బుద్ధ
గురు ఆదిశంకరాచార్య
గురు రామానుజాచార్యులు
గురు జ్ఞానేశ్వర్
గురు రవిదాస్
గురు కబీర్ దాస్
గురు చైతన్య మహా ప్రభువు
గురు నానక్
గురు రాఘవేంద్ర స్వామి
గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి
యోగి వేమన
అస్మదాచార్య పర్యంతాం
గురు త్రైలింగ స్వామి
గురు లాహిరి మహాశయ
గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి
గురు వివేకానంద
గురు సాయి బాబా
గురు అరబిందో
గురు రమణ మహర్షి
గురు యోగానంద
గురు భక్తివేదాంత ప్రభుపాద
గురు మళయాళస్వామి
గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి
గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య
వందే గురుపరంపరాం..

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

http://www.new.dli.ernet.in

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

"దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం" అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్న్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన 'ఇచ్ఛ' (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. "నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది" అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

ఆనందసుధానిధి

(సుజ్ఞాన ప్రబోధిని)

గ్రంథకర్త:

అట్లూరి కూర్మారాయుడుగారు

ప్రకటనకర్త:

అట్లూరి బాలకృష్ణయ్యచౌదరి

బెజవాడ:

ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల,

1938.

 [వెల 1—0—0.

పీఠిక

శ్రీమదఖండ మహీమండలాంతరమునం దనంతాఖ్యా చిదానందవిజ్ఞాన నిత్యనిర్మల నిరుపమాన స్వయంజ్యోతి స్వరూపధారియగు పరబ్రహ్మస్థాననిర్ణయ నిరూపకానంతప్రాప్తి హేతుర్భూత కార్యకారణ రహితత్వకారణంబగు, జగజ్జీవేశ్వర సహిత నిర్మలప్రకాశ పరమాత్మవ్యక్తి ప్రభూతవిజ్ఞానులగు ముముక్షుజన హృదయానందకరంబుగ ఈ గ్రంథరాజంబు సద్గురు కృపావలోకన దృష్టిచే మహాపురుష నిర్మితంబై యొప్పారుచున్నయది.

ఇందు సూత్రలోపంబు లక్కడక్కడ గలిగియున్నను ప్రత్యక్షానుభవ సూత్రార్థమును గ్రహించువారలు లోపంబుగా నెంచరని యీ గ్రంథమే చెప్పకచెప్పుచున్నయది. ఇందలి విశేష మేమన త్రివిధబద్ధత్వములను విడజేయు అనుభవనియత మగు శబ్దవిజృంభణ సమూహముల పదేపదే గుప్తార్థరహిత ముగ సగుణనిర్గుణ పదపద్యముల కేవలాత్మ సంబోధన సాంప్రదాయ సరసమధుర వాగ్విలాస వైఖరుల నిండబడి యుండు ఈ గ్రంథమునం దనంతార్థముల ప్రజ్ఞనొసంగు పద గుంభనలచే గూర్చిన యీ మహాపురుషుని ప్రజ్ఞావిశేషము పండితజనసామాన్యముగా దలంప నశక్యంబై యిందు గాన్పించుచున్నది. వారువిశేష విద్వత్తుగలవారు గాకపోయి నను,ఆత్మపూర్ణావలోకనదృష్ట్యానుభవ పూర్వకముగాతనంతట తాను తటస్థలక్షణ సంబోధనలనే వ్రాయబడి యుండు శ్రీకృష్ణభగవానుల బాల్యక్రీడార్థముల విశేషార్థముగాను ఆత్మ

పరమాత్మల సంబోధనకరముగాను గురుతత్వ ప్రదర్శనకరము లగు సాంఖ్యతారకామనస్క భావపూరితములగు తత్వాంతములయందు పూర్ణదృష్టాంతములను, సూచనరూపముగా నిర్ణయించి సగుణనిర్గుణాతీతంబగు మహాపదవి యనుభవ వేద్యమగునటుల యీ గ్రంథమునందంతట నియమరూపమగు గీతామలలో పూరింపబడునటుల, స్వానుభవ విశేషమును, వెల్లడించిన యావేత్తకు కృతజ్ఞతా పూర్వకవందన శతసహస్రంబుల నర్పించినను, నిష్ఫలము గానేరదు. ఇదియ నా నిజోద్దేశ్యము.

ఈ కవితయందు గీర్వాణ తద్భవ తత్సమ ప్రాకృత దేశీయ భాషలలో సంధి స్థానముల నతకబడినను అక్కడక్కడను వ్యాకరణ లోపములు గలిగియున్నను, వాటిని సవరించుటకు. గురువాక్యభంగ దోషభీతిని గదల్ప నేరనైతినో, తత్తస్థానములయం దిమిడియున్న అనుభవామృత మహాప్రవాహంబున, మగ్నతయగు హృత్పద్మాచలనముననో, వాటిని గదల్చ కూరకుంటిని. సామాన్యజనములకు దోచబడు అర్థవిశేషములిందలి విశేషార్థములలో మునిగియే తోపనంతటి పదసంధులను గదల్ప సామాన్యప్రయత్నము గానేరదు. శక్తిహీన ప్రయత్న మప్రయత్నముగా మారుటయే యిందలి విశేషము. గుణసామాన్యులు గుణాధికములలో నెట్లు చరింపనేరరో, యట్లే, తత్తస్థానానుభవముల గ్రహించుట సామాన్యప్రజ్ఞ గాదు, అసమానులు గదల్పనేరరు, గాన నేను వారలలో నొకనిగ నిర్ణయింప ప్రార్థితుఁడను.

సర్వ ముముక్షోపయోగార్థముగా, ఆ మహానుభావునిచే వ్రాయబడిన "ఆనందసుధానిధి" యను సద్గ్రంథరాజమును తత్ ప్రబోధార్థ గురుసాన్నిధ్యమున తత్తద్విశేషముల గ్రహించు మోక్షార్థులకు ముముక్షుత్వ భంగము రానేరక, సర్వభ్రాంతులు నశించి మోక్షసామ్రాజ్యపదవిని బొందగలరు.

మోక్షార్థులకు చతుర్విధోపాయములుగా పూర్వార్య నిర్ణయము. అందు సామాన్యులకు మంత్రయోగముగాను, కించద్విశేషజ్ఞులకు లయయోగముగాను, అధికప్రజ్ఞులకు హఠయోగముగాను, పూర్ణప్రజ్ఞులకు రాజయోగముగాను, నిర్ణయములు. ఇది యొకసామాన్యప్రజ్ఞ. అం దనంతవిధము లుగా ప్రజ్వరిల్లుచున్నదిగాని, జ్ఞానము తద్యోగగుప్తమగుటచే ఆ యోగాదులచే దెలియుట అసాధ్యమగును, ఆ యోగములు సవికల్పము, నిర్వికల్పములుగా పూర్వసమ్మతముల చెప్పబడు చున్నవి. అందుచే అవియును మోక్షార్థములుగా భ్రమింప జేయక మానవు. మోక్షము అనగా, విడచుటయని భావము. ఏమివిడచుటయని శంక గలిగినచో తోచబడునది సర్వమువిడ చుటయేయని యర్థము. పైచెప్పబడిన యోగాదులలో తాను వుండి చేయుకార్యము లేయగును, విడచుటలో తానుకూడా లేని కార్యము, పై యర్థమునుగల న్యాయమును విచారించిన మంత్ర యోగము భక్తిగాను, లయయోగము జ్ఞానముగాను, హఠ యోగము వైరాగ్యముగాను, రాజయోగము, తత్వము

గాను పరిఢవిల్లుచున్నది. ఇందుగలమార్గములను గ్రహించుట సాధనచతుష్టయమునగాని గలుగనేరవు, చతుస్సాధనరహిత మగు జ్ఞానము పునరావృత్తి హేతువగుచుండ జ్ఞానగుప్తమగు యోగాదులయందు గలుగు మోక్షమెట్టిదో మీమీహృద ముల మీరేనిర్ణయించుకోగలరు. అందు జెప్పవలసిన దేమియు లేదు. ఉత్కృష్టమైన యీమార్గంబులే దోషబాహుళ్య ముగాఁదోచ ప్రాపంచభ్రామిక రూపమగు సగుణమని విగ్రహా రాధనయు, నిర్గుణమని మంత్రజపములయందుగల విశేషముల మీరే నిర్ణయించగలరు. ఇందు భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యములు ముముక్షు సగుణోపాసనగాను, సద్గురువులచే గ్రహింపబడు వేత్తలకే పరమపదప్రాప్తి సంప్రాప్తమగునేగాని తదితరు లకు దుర్లభము.

ఈ గ్రంథమునందలి సర్వవిషయములును సగుణ నిర్గుణోపాసకరమగు విశేషపదమునే, సూచించుచున్నవి. మహానుభావులారా! యిట్టి గ్రంథములను అనేక మహా పురు షులు వారివారి స్వానుభవసిద్ధిని మొట్టమొదటనే తెలియు నటుల జగద్విఖ్యాతిగా వెల్లడిజేసియేయుండిరి. వారందరిలో వీరొక మహానుభావులరగు చౌటపల్లిస్వస్థానముగాగలిగి కొన్ని గ్రామముల సత్పురుషుల హృదయములు పావనములగునటుల యేత త్తత్వమును ఉపదేశరూపముగా సంబోధించి ప్రఖ్యాతి వడసిన శ్రీమాన్ అట్లూరి కూర్మారాయ గురుశ్రేష్టుడు

యేతత్సంవత్సరముకు అష్టహాయనములకు లోగడ శుక్ల నామ సం॥ కార్తీక శు ౧౫ స్థిరవారమునకే యీ గ్రంథము సంపూర్తి జేసివారు పరమపదించిరి. నేటికి వారిసుతులగు శ్రీ బాలకృష్ణయ్యచౌదరిగారి కృపివలన యీ గ్రంథము ప్రపంచ వ్యాపకసిద్ధిని బడసినది, గాన యార్యజనులారా! యిందువలన అసారములవిడచి సారపదప్రాప్తినిం బొందగోరం దజ్ఞుల ప్రార్థనరూపకముగా వందనము లాచరించెద."

ఇట్లు,

5—12—1937
ముకాం గుడివాడ.

సాధుజనవిధేయుడు,
కంతేటి వీరయ్య.

గురుశిష్య ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రశ్న॥ అయ్యా గురురాయా! చతుర్విధ శుశ్రూష లనియెదరు; అవియేవియొ, చేయువిధమెటులనో ఆనతివ్వవలె నని ప్రార్థించెద.

ఉత్తరము॥ శిష్యతిలకా! శుశ్రూషలనగా స్థానాంగాత్మ భావములని నాల్గువిధములు. అందు స్థానశుశ్రూష యనగా యాచార్యులుండు స్థానముకువెళ్ళి యచ్చట గృహారామ క్షేత్రాదులను శ్రద్ధతో కాపాడుట; అంగశుశ్రూష యనగా గురువునకు అభ్యంజనాలంకారముల సంతసింపజేయుట; ఆత్మశుశ్రూషయనగా ఆచార్యుల యాత్మ్రయం దేయిచ్ఛయున్నదో గ్రహించి యవియన్నియు సమకూర్చి నివేదించుట; భావశుశ్రూషయనగా ఆచార్యులే దైవమనిన్ని తల్లి తండ్రి దాతయు సమస్తస్వరూపము వీరేయనిన్ని నమ్మి ధ్యానించుట. ఇవి బాహ్యములు. ఇక అంతరశుశ్రూషల క్రమంబు జెప్పెద.

1 స్థానశుశ్రూషయన సద్గురూక్తములచే చూపించబడుగురుస్థాన మేమరక స్థిరముగా నట తాను నిలచియుండుట.

2 అంగశుశ్రూషయన స్థూల సూక్ష్మ కారణ మహా కారణాంగముల యుత్పత్తిస్థితిసంహారతిరోధానముల గురుముఖమున సర్వముదెలిసికొని వైరాగ్యదశ స్థిరముగా నుండుట.

3 ఆత్మశుశ్రూషయన సద్గురు కరుణవలన పంచాత్మ లక్షణ లక్ష్యములను చక్కగా వాచ్యార్థ లక్ష్యార్థములే తెలుసుకొనుట.

4 భావశుశ్రూషయనగా సద్గురురాయు కటాక్షమూ ముగా "బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్య" యను శ్రుతి స్మృతి స్థి త్వముగా చలనాదులులేక సర్వము బ్రహ్మరూపమనే చూచుట

ప్రశ్న॥ ఆధ్యాత్మికములన నెవ్వియో విసిపింపుడు.

ఉ॥ శిష్యా! జ్ఞాత మొదలు పాయువువరకు ఇరువై అయిదింటి ఉత్పత్తిస్థితిలయస్థానములను చక్కగా దెలియుట

ప్రశ్న॥ ఆర్యా! అధిభౌతికము లేవియో దయచేసి శె వింపు.

ఉ॥ కుమారా! తటస్థము మొదలు మలవిసర్జనవరకు తెలి యుట.

ప్రశ్న॥ అధిదేవతలన నెవ్వియో వాటిమూలము దయ సేయుండు.

ఉ॥ కూటస్థుడు మొదలు మృత్యువువరకు జన్మకర్మలు చక్కగా దెలియుట. ఈ పైమూడే రజోగుణ తమోగుణ సత్వగుణోత్పత్తులు. ఈ మూడే భూలోక భువర్లోక సువర్లోక ములు. ఈ మూడే విప్రులుజేయు వ్యాహృతులు. ఎట్లనగా భూః- భూలోకము, భువః- భువర్లోకము, సువః- సువర్లోకము. రజోగుణసృష్టి మానుషసంపద; తమోగుణసృష్టి అసురసంపద;

సత్వగుణసృష్టి దేవతాసంపద. ఈ మూడే గాయత్రి త్రిపాద ములు. ఇదియే బాహ్యగాయత్రి; అంతరగాయత్రి దెలిసిన వారే సద్బ్రాహ్మణులని తెలియుము.

ప్ర॥ స్వామీ! వాసనత్రయములనగా నెవ్వియో యాలక్షణములు సెలవిండు.

ఉ॥ శాస్త్రవాసన, కులవాసన, లోకవాసన యందురు. వీనిలో శాస్త్రవాసన యనగా సమస్తశాస్త్రములుచదివి నిజ మనినమ్మి వాటియందభిమానము విడువకుండుట. కులవాసన యనగా యష్టాదశ వర్ణములలో నేనుబ్రాహ్మణుడను, బహ్మ ముఖమందు బుట్టినవాడను; నేను రాజును, బాహువులయందు బుట్టినవాడను; నేను వైశ్యుడను, ఊరువులయందు బుట్టినవా డను; నేనుశూద్రుడను, పాదములయందు బుట్టినవాడను; అని గర్వముతో గూడియుండుట. లోకవాసనయనగా లోకములో శాస్త్రములను చదివి యజ్ఞయాగాదికములు చేయుచు సమస్త దేవతారాధనలుచేయుచు తిరునాళ్ళుతీర్థయాత్రలు మతములు ఇవియన్నియు మోక్షమని లోకనడతలు స్థిరములని నమ్మి యుండుట.

ప్ర॥ గురూత్తమా! కర్మలు మూడందురు. వాటినివిశ దీకరింపుడు.

ఉ॥ శిష్యోత్తమా! దుష్కర్మయని, సుకర్మయని, జ్ఞాన కర్మయని మూడు విధములు. వీనిలో దుష్కర్మ యనగా అన్య

తము లాడుట, జారచోర మద్యపాన పరధనాసక్తత, జీవహింస
జేయుట, హరిహర భేదము జేయుట, ఆర్యదూషణ దేవదూషణ
కులాంగనా విసర్జన మొదలైనవి యాచరించి తుదకుమృత్యువు
చేత కబళింపబడి యమలోకములో సమస్తమైన ఘోరనరకము
లనుభవించి తుదకైనను మనుష్యజన్మప్రాప్తి లేక క్రిమికీటకాది
జన్మల బొందింపజేయునది యని తెలియవలెను. ఇక సుకర్మ
మెద్దియనగా గురుభక్తిగలిగి వేదాంతశాస్త్ర విచారణజేసి
శమాది షట్కసంపద గలిగి ఏకపత్నీవ్రతంబును అహింసా
ధర్మంబును యజ్ఞయాగాది క్రతువులు మొదలైనవిచేస్తూ
సర్వభూతతృప్తికై అన్నపానభక్ష్యము లొసంగుచూ ఈశ్వరా
ర్పణబుద్ధ్యా జేయుచురాగా తుదకు దేవదూతాహ్వాయమా
నులై స్వర్గలోకసౌఖ్యము లనుభవించి సలక్ష్యముకాగానే తిరిగి
భూలోకములో మానుష జన్మంబెత్తి జ్ఞానియై యిహంపరము
లపేక్షింపక ముక్తిమార్గంబు తెరవు జూపునది. జ్ఞానకర్మయ
నగా ఆచార్య స్వాములవారి ముఖతా అండపిండ బ్రహ్మాండ
ములను విమర్శించి ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మల లక్షణములదెలిసి
బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్య యనే లక్ష్యముగని సదా నిశ్చలుడై
యుండుట.

ప్ర॥ తండ్రీ! షడూర్మ్లులేవియో వాటి సంగతిని
బోధించుడి.

ఉ॥ బిడ్డా! శోకము, మోహము, ఆకలి, దప్పి,
జననము, మరణము అని దెలియుము. శోకమోహములు

రెండున్నూ మనోధర్మములు. ఆకలిదప్పులు రెండున్నూ ప్రాణధర్మములు. జననమరణములు రెండున్నూ శరీరధర్మములుగా దెలియుము.

ప్ర॥ స్వామీ! దీక్షలు మూడని యందురు. వాటి సందర్భము లేవియో తెలపిండు.

ఉ: సద్గురుని కరుణయు, కటాక్షము, స్పర్శము అని దెలియుము.

ప్ర॥ ఈషణత్రియము లేవియో తెలపిండు.

ఉ॥ దారేషణ, పుత్రేషణ, ధనేషణలు. ఇందు దారేషణయన భార్యలయందు వ్యామోహము; పుత్రేషణయన కుమాళ్లు కుమార్తెలయందుగల బద్ధానురాగము; ధనేషణయనగా ధనధాన్యాదులయందుండు అత్యాశ.

ప్ర॥ అయ్యా! తాపత్రియములని చెప్పుదురు. అవియేవో తెలపిండు.

ఉ॥ కుమారా! ఆధ్యాత్మికాధిభౌతికాధిదైవికములు. వీటివలన సంప్రాప్తమైన ద్వయసౌఖ్యములని చక్కగా దెలియుము.

ప్ర॥ గురురాయా! అవస్థలు మూడని చెప్పుదురు. ఆ స్థితులను చక్కగా బోధింపుము.

ఉ॥ జాగ్రిత్ స్వప్న సుషుప్తులు.

జాగ్రిత యనగా జీవుడుయిరువైనాల్గు యింద్రియములతో జతపడి తా నొక రాజువలె ఆజ్ఞాచక్రమను సింహాసనా

రూఢుడై లోకవ్యవహారములను పరిశీలించుసమయమున విశ్వు
డను పేరుచే పిలువబడుచుండును. స్వప్నమనగా పదియారింద్రి
యములచే వ్యవహారము చేయుస్తూ కంఠస్థానమున తైజసుడను
నామముచే నుండుకాలము. సుషుప్తియనగా పరిచారకులను
విడచి యంతఃపురప్రవేశమైన రాజువలె, ప్రాజ్ఞుడనే నామముచేత
హృదయస్థాన మందున్న యనాహత సింహాసనాసీనుండై
నిశ్చలచిత్తముగానుండుట.

ప్రశ్న॥ స్వామీ! నాడులు మూడనెదరు. వాటి సవిస్తా
రము ఆనతీండు.

ఉ॥ కుమారీ! ఇడా•పింగళ సుషుమ్నలు.

ఇడయనగా దక్షిణభాగము, సూర్యనాడి గంగయన
పేరుచేత హాకారరూపమున తపినీ, తాపినీ, ధూమ్రా, మరీచి,
జ్వాలినీ, రుచి, సుషుమ్నా, భోగదా, విశ్వా, బోధినీ, దారుణి,
క్షమ యను పన్నెండునామములచే పన్నెండుఅంగుళములు
వెలుపలికివచ్చి,నాలుగుతగ్గి, యెనిమిదింటిని లోపలికి తీసుకొన
చుండును. పింగళయనగా ఎడమభాగము, ఉత్తరదిక్కు చంద్ర
కళ, యమునావేగము, సకారాక్షర రూపమున అమృతా,
మానదా, పోషా, తుష్టి, పుష్టి, రతి, ధృతి, శశిని, చంద్రికా
కాంత, జీవోచ్చా, శ్రీప్రీతి, రంగదా, పూర్ణా, అపూర్ణా,
అమృతదాయినీ యనుపదహారునామములచే పదహారు అంగు
ళముల వెలుపలిసంచారముచేసి ఆరింటవదలి పదింటిలోపలికి
తీసుకొనుచుండును. ఈరెంటిని కూర్చినదే సోహమనిపలు

కును. సుషుమ్నయనగా పశ్చిమదిక్కు, మధ్యభాగము అగ్ని కళ, ఐక్యస్థానము యీమూటి ఐక్యరూపమే "హంస" యన బడును. దీనికాంతులేవియన ధూమార్చి, రుష్మా, జ్వలినీ, జ్వాలినీ, విస్ఫులింగినీ, సుశ్రీ, స్వరూపా, కపిలా, హవ్యా, కవ్యా, యనుపదికాంతులచే సహస్రమున ప్రకాశిస్తూ యుండును.

ప్ర॥ స్థానములు మూడందు రేవియో తెలవిండు.

ఉ॥ హృదయ, కంఠ, భ్రూమధ్యములు.

ప్ర॥ అండములు మూడందు రెవ్వి?

ఉ॥ అండము, పిండము, బ్రహ్మాండము.

ప్ర॥ త్రిమూర్తులనగా నెవరు?

ఉ॥ బ్రహ్మ, విష్ణువు, రుద్రుడు.

ప్ర॥ గుణములుమూడు ఏవి?

ఉ॥ సత్వగుణము, రజోగుణము, తమోగుణము.

ప్ర॥ నాన్నగారూ! కోశములైదందురు, వాటినవిస్తరము తెలవిండు.

ఉ॥ అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనందమయములు. అన్నమయమనగా అన్నముతో వృద్ధిబొందుచూ యిరువైఅయిదు యింద్రియములచే, యేకీభవించి ఉన్నకాలము వృద్ధిక్షీణములుకలిగి అవయవాకారముతో కనుపిస్తూ అహంకారముతోగూడి ఉన్న స్థూల

శరీరము. ప్రాణమయమనగా జ్ఞాతపంచప్రాణవాయువులతో గూడిన సమయమని తెలిసేది. మనోమయమనగా మనస్సు కర్మేంద్రియములతో గూడి స్వప్నవ్యవహారము చేయుసమయమని తెలుసుకొనవలెను. విజ్ఞానమయమనగా బుద్ధిజ్ఞానేంద్రియములతో కలసి జ్ఞానకర్మలుచేయుసమయమని తెలుసుకునేది. ఆనందమయమనగా చిత్తము జ్ఞాతతో యేకీభవించి తన్మరచి యుండుట.

ప్ర॥ మలములు అయిదందు రేవియో సెలవుండు.

ఉ॥ అజ్ఞానమల, మాయామల, కార్మికమల, తిరోధానమల, మాయేయ మలములు. అజ్ఞానమలమనగా ఆత్మజ్ఞానము తనకు అప్పుడప్పుడు తోచినను దానిని మరుగుపరచునది యని గ్రహించవలెను. మాయామలమనగా బ్రహ్మజ్ఞానమును సర్వకాలమునందును తలచనివ్వనిది. కార్మికము అనగా జ్ఞానశాస్త్రములయందలి తాత్పర్యములను గురుస్వాములవారు బోధించుతరి దానియందు బుద్ధిచొరనివ్వనిది. మాయేయము అనగా మహాశ్చర్యములయందు మనస్సును బొందుపరచునది. తిరోధానమనగా నిత్యమై నిర్మలమై ప్రకాశించు పరబ్రహ్మమందు అనిత్యబుద్ధిని గలిగించి యీపరబ్రహ్మానుభవముకన్న వేరుగా దేవతలు, మంత్రములు, మతములు యున్నవని అవియే నిత్యములని నిర్మలములని బుద్ధిపుట్టించి జననమరణ ప్రవాహములను జడద్రోయునది. గనుక, ఓయి కుమారా! సూర్యుని కాచ్ఛాదనగా ఆవరింపబడిన మేఘములు వాయువు,

చేత నశించినట్లు, ఆత్మకు అడ్డమైన మలపంచకమునున్నూ గురుబోధచే నశింపబడును గనుక ఆచార్యానుగ్రహము నొందుట ఉత్తమము.

ప్ర॥ అయ్యా! సూచనకాలమందు దీక్షాత్రయమును తెలియవలెనని శెలవిచ్చినారుగదా! అవి యేవి ?

ఉ॥ శిష్యోత్తమా! స్వస్తికారోహణ, స్పర్శదీక్ష, వేదదీక్షయని. వీనిలో స్వస్తికారోహణమనగా శిష్యుని సిద్ధాసనమందు గూర్చుండనియమించుట. స్పర్శదీక్షయనగా శిష్యుని ముఖమందుండు పూర్వపువ్రాలుతుడిచి, తాను విభూతిచే వేరొకవ్రాలువ్రాసి, శిరస్సున జననభయరహితుడవు గమ్మని తనహస్తము వాని మస్తకమందుజేర్చి అభయవరంబిచ్చుట. వేదదీక్షయనగా మహావాక్యోపదేశమొసగి శృతి, స్మృతి, ఉపనిషదర్థములను బోధించి నీవున్నూ నీచేత వేరుగా భావించబడుచుండెడు సమస్తమున్నూ బ్రహ్మస్వరూపమేకాని తదితర పదార్థమేమియు లేదని దృఢముగా బోధించుటే.

అని తెల్పగా తెలుసుకొన్నవాడై సద్గురునకుఅనేకప్రదక్షిణసాష్టాంగనమస్కారములొనర్చి మరియు శిష్యుండిట్లనియె.

ప్ర॥ అయ్యా, గురురాయా! ప్రసాదతీర్థములు త్రివిధములనగా వినియుందు. వాటి బాహ్యాంతరముల లక్ష్యముల దయచేయుడు.

ఉ॥ శిష్యతిలకా! సావధానముగా నాకర్ణింపుము. అభ్యాసకాలమందు చిత్రాన్నఫల మధుతీర్థములని దెలియుము.

ఆ రూఢకాలమునకు గురుడు తనకుచ్ఛిష్టమైన దేహేంద్రియ ప్రపంచసృష్టియంతయు ననుభవింపజేసి భ్రాంతివదల్చుటవె ప్రసాదము. తీర్థమనగా సర్వం సమరసానుభవునిగాజేసి సర్వ బుద్ధిస్థిరతయే గురుపాదోదకంపీత్వా అన్నందుకు సహస దళపద్మమున గురుమూర్తి నివాసముగనుక వారి పదముల యనగా హం క్షం యనునవి. తీర్థమనగా యీ రెండక్షరముల మీదుగా స్రవిస్తూయున్న ఆకాశధారను దెలసి గ్రహించి నిరంతర పానారూఢచిత్తుడై సదా యానందించుట.

ప్ర॥ గురురాయా కర్తలు ఐదుగు రెవ్వరో వా మూలము చెప్పుడు.

ఉ॥ శిష్యా! బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, ఈశ్వర, సదాశివ లనిదెలియుము.

ప్ర॥ శక్తులు అయిదేవి స్వామీ?

ఉ॥ ఆదిశక్తి, జ్ఞానశక్తి, క్రియాశక్తి, ఇచ్ఛాశక్తి పరాశక్తులు.

ప్ర॥ ముఖములు అయిదేవియో తెలపీయుడు.

ఉ॥ సద్యోజాత, వామదేవ, అఘోర, తత్పురుష యీశానముఖములు.

ప్ర॥ అయ్యా! ముద్రిలు అయిదేవియో కృపజేయుడు.

ఉ॥ ఓ వత్సా! భూచరి, ఖేచరి, మధ్యమ, షణ్ముఖి శాంభవి యనునవి.

ప్ర॥ పీటి లక్ష్యానుసంధానము విశదముగా దయ సేయుడు.

ఉ॥ ఓ మేధావీ ! భూచరిచూపు యెట్లనగా, గడ్డము రొమ్మునానునట్లు ముఖమువంచి నేత్రద్వయముచే నాసికాగ్రమున తప్పక చూచుట. ఖేచరియనగా ముఖము పైకెత్తి నేత్రములచేత ఆకాశమును తప్పక చూచుట. మధ్యమయనగా నేత్రములు సగముమూసి చూపు చెదరనీయక నాసికామధ్యమున నిరీక్షించుట. షణ్ముఖియనగా చక్షుద్వయ, కర్ణద్వయ, నాసికాద్వయములను కర్ణములను అంగుళములచేతను తర్జనిమధ్యములచేత చక్షుద్వయమును అనామికకనిష్ఠములచే నాసాపుటములున్నూ మూసి చూచునది. శాంభవియనగా కనులను బాగావిచ్చి కాటుకపత్తుల నొకటిగాజేసి భూమధ్యమున తప్పకనిరీక్షించునదియని దెలియుము.

ప్ర॥ నాయనగారూ! యీముద్రలవలన మోక్షసామ్రాజ్య మబ్బునా?

ఉ॥ ఓయీగుణశాలీ! యీ ముద్రాభ్యాసము వలన అహంకారాది దుర్గుణ సముదాయముల దర్పము లణగి మనస్సు వికారగుణములను తొలగబెట్టి నిర్మలముగా జేయుటయేగాక మనసు తనకు స్వాధీనమై చాంచల్యాది వికారముల విడచి సన్మార్గావరోధము చేయక జ్ఞానమార్గములయందిష్టముగలదియై ప్రపంచ వాసనలకు చొరకయుండుటేమహాఫలితమని పెద్దలు దీనిని ప్రకాశముగా పనిచేయుదురు.

ప్ర॥ అయ్యా గురునాధా ! సాంఖ్యమనగా నేదియో యానతిచ్చి రక్షింపుడు.

ఉ॥ బుద్ధిశాలీ ! సాంఖ్యమనగా యాత్మానాత్మ విచారణ తెలియగలందుకై నిరాకార నిర్గుణ పరబ్రహ్మమం యీ జగత్సృష్టి యెద్విధముగా గలిగెనో యది సద్గురురాయ కృపకు పాత్రులై వారి అనుగ్రహ మూలముగా ప్రపంచ సృష్టికి మూలమైన పరమాత్మ యొక్క స్థితిన్ని మాయా త్రియము వలన గలిగిన సృష్టి స్థితి సంహారముల మూలమ తెలిసిన యడల "బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్యా" యను శృతికి ప్రత్య క్షముగా లక్షణ లక్ష్యముల యందు విచారించగా సర్వం ఖల్విదంబ్రహ్మ యనే స్థిరత్వము గలిగించి సమరసబుద్ధిని క గించి నిర్విచారుని జేయును.

ప్ర॥ మోక్షప్రదాతయైె వెల్గుగురురాయా! షట్క్రమ ములు యీ దేహమందున్నవియని వాటియందు అధిదేవ ఆద్యాక్షర జీవాక్షరములతో సహా యున్నవని కొందరివల వినియుందు. వాటినిజస్థితిని బోధించి నన్ను రక్షించగలకర్త మీరేయని ప్రార్థించెద.

ఉ॥ ఓగుణశాలీ! ఏకాగ్ర బుద్ధిచే యాలించి చూ గ్రహించి యానందించుము. ఆధార, స్వాధిష్టాన, మణిపూరక అనాహత, విశుద్ధ, ఆజ్ఞాచక్రములు ఇవియే షట్క్రమలములు

ప్ర॥ వీట్లస్థానములు దయచేయుడు.

ఉ॥ వరుసగా పాయు, గుహ్య, నాభి, హృదయ, కంఠ, భ్రూమధ్యములు.

ప్ర॥ అధిదేవత లెవ్వియో తెలవిండు.

ఉ॥ వినాయక, బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, జీవ, పరమాత్మలు.

ప్ర॥ అక్షర బీజములు తెలుపుము.

ఉ॥ ఓం న మ శి వ య, యీ ఆరుబీజములు.

ప్ర॥ దళాక్షరములేవియో తెలవిండు.

ఉ॥ ౧ వ శ ష స ౨ బ భ మ య ర ల ౩ డ ఢ ణ త థ ద ధ న ప ఫ ౪ క ఖ గ ఘ ఙ చ ఛ జ ఝ ఞ ట ఠ ౫ అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ౠ ఌ ౡ ఏ ఐ ఓ ఔ అం అః ౬ హం క్షం

ప్ర॥ హంసలెక్కడెన్నియో దయచేసి రక్షింపుడు.

ఉ॥ ౧. ౬౦౦॥ ౨. ౬౦౦౦॥ ౩. ౬౦౦౦॥ ౪. ౬౦౦౦॥ ౫. ౧౦౦౦॥ ౬. ౧౦౦౦॥ మొత్తము షట్కమలములయందున్న హంసలు ౨౧౬౦౦. ఇక సహస్రారమను పేరుచేత సప్తకమలములుండును. దానిస్థితిని జెప్పి చూపించెద చక్కగావిచారించుము.

ప్ర॥ అయ్యా, సవిస్తరముగా దయచేసి రక్షింపుడు.

ఉ॥ ఆజ్ఞాచక్రమను కమలమునకు పైన సహస్రారమను పేరుచే ప్రకాశించుచుండును. దానినే కొందరార్యులు అష్టదళ పద్మమని చెప్పుదురు. ఎట్లనగా యెనిమిది పెద్దరేకులుగలదియై రేకుఒకటింటికి లోనభాగమున ౧౨౮ చిన్నరేకులు తర

గతులుగా చేమంతిరేకులుమాదిరిగా యుండును. ఇది సుష
మ్నాగ్రిమునయుండును. దీనికధిపతి గురుమూర్తియే. (రాం
బీజముండును. ఇక్కడ ౧౦౦౦ హంసాజపగాయత్రి సమర్పింః
బడును. మొత్తము సప్తకమలములందును ౨౧౬౦౦ హంస
జపమునడచును. సహస్రారమే ఆధారకమలము. ఊర్ధ్వముగ
నుండి అరటిమొగ్గవలె అధోముఖేక్షణము గలదియైయుండున
దీని మధ్యభాగమున పరమాత్మ జ్యోతిరాకారముగ ప్రక
శించుచుండును. ఇదియే ఆత్మజ్యోతియనియు ఆపోజ్యోతియనియు
అనేక పేర్లచే ఒప్పియుండును. ఇది బాహ్యమునకు రేకులుఅనగ
ఓష్టములు౨, నాసికములు౨, శ్రోత్రములు౨, నేత్రముల
౨న్నూ గలసి అష్టదళ పద్మముగా గనుపడును. దీనిపైని మధ్య
నున్నా జ్యోతియనేహంస ఒక్కొక్క రేకుమీద వ్రాలినప్పుడ
ఒక్కొక్క వృత్తిపుట్టును. ఇందుకు శృతి॥ పూర్వదళేపుణ్యాబుద్
ఆగ్నేయే క్షుత్పిపాసః దక్షిణాయాం పాపచింత నైరృత్యా
పరదోషారోపణబుద్ధి పశ్చిమాయాం సుషుప్తి వాయువ్యా
చలనబుద్ధి ఉత్తరే ధర్మచింత ఈశాన్యాం వైరాగ్యం కర్ణి
కాయాం తురేయం ఊర్ధ్వముఖే పరమార్థం.

ప్ర॥ అయ్యా గురువర్యా! జీవుడనేవాడు ఎటుల నుద్భ
వించెనో ఉద్భవస్థాన మెయ్యదియో ఈ శరీరమందు త్రిస్థానమ
లెవ్వియో తెలవిండు.

ఉ॥ శిష్యా! వెనుకజెప్పిన వృత్తులన్నియు నాత్మగాదు
ఇందుకు శృతి॥ అసంగోహ్యాయమాత్మ అజరోవిచికిత్సః. అ

ములో నొకవస్తువు ప్రతిబింబించినట్లు సచ్చిదానందరూప మంతఃకరణయందు ప్రతిబింబించును. ఇందుకు ప్రమాణము॥ నిశ్ఛిద్రేదర్పణేభాతి వస్తుగర్భం వియద్బృహాత్. సచ్చిదానందరూపమైన బ్రహ్మము అంతఃకరణాదులతో కలసిన దని కొందరి మతము. ప్రతిబింబించిన దన్నమతమే శంకరాచార్యులవారు ఒప్పుకున్నది. ఎందుచేతననగా కలిసి పోయినయెడల విషయము లేకపోయినప్పుడు ఆత్మకూడా లేకపోవచ్చును, గనుక కలియలేదు. అంతఃకరణ శుద్ధసత్వ ప్రధానమైనది గనుక దానియందు పరబ్రహ్మము ప్రతిబింబించినదని చెప్పినదియే అనుభవమునకు సరిగానున్నది. స్వచ్ఛమైన పదార్థమునొద్ద ఏవస్తువునుంచితే ఆవస్తువు ఆపదార్థములో కలసినట్లగపడునేకాని కలియదు. ఈ అంతఃకరణ ప్రతిబింబునకీ అవిద్యావరణచేత జీవుడనేపేరుచేత శరీరమందు ప్రకాశించును. ఇతనే జాగ్రదవస్థయందు నేత్ర మధ్యస్థానముననుండి విశ్వుడనే పేరుచేత సమస్త వ్యాపారములును జేయించుచుండును. ఇతనే స్వప్నావస్థయందు కంఠస్థానమందుండి తైజసుడనే పేరుచేత యింద్రియములచేత కూడుకొని స్వప్న వృత్తాంతములు జరుపుచుండును. ఇతనే హృత్పద్మమున స్థానముగానుండి ప్రాజ్ఞుడనే పేరుచేతను సుషుప్తి అనుభవించును. ఇతనే నాభికమలమందు నివసించి పారమార్థికుడనే పేరుచేత తుర్యానందమును బొందును. ఇతనే స్వాధిష్ఠాన కమలనివాసియై పరమాత్మయనే పేరుచేత తుర్యాతీతమనే

మహదానందానుభవుడై తిరిగి హంసస్వరూపుడై జాగ్రతను కలిగించుతూయుండును. ఇతనే త్వం పదవాచ్యుడు.

ప్ర॥ అయ్యా గురురాయా! తత్పద వాచ్యుడైన ఈశ్వరునకు జననస్థానమెయ్యదియో అవస్థాభేదము లెయ్యవియో నామభేదములేవియో యీ రెంటి కైక్య మెక్కడనో తెలవిండు.

ఉ॥ శిష్యతిలకా! ఏకాగ్రచిత్తుండవై వినుము. ఈశ్వరుడు శుద్ధసత్వప్రధానమైన మాయయందు ప్రతిబింబించిన యీ పరమాత్మకే ఈశ్వరుడనే పేరు. ఇతనికి అయిదవస్థలుగలవు. ఈ అయిదిటియందు నామభేదములేవియన విరాట్టని, హిరణ్యాగర్భుడని, అవ్యాకృతుడని, అంతర్యామియని, పరమాత్మయని నామములు. వీ రిద్దరికిని అంయిదవ యవస్థయందుఒకేనామమై యున్నది. ఇదియే అసిపదమునకు లక్ష్యార్థము.

శిష్యవరా! ఇదియ పరమ రహస్యము. సందేహ ముంచకుము. సాదృశ్యముగా పూర్వార్య సమ్మతములు కొన్నిటి బోధింతు, విమలాత్ముండ వై విని మది చెదరనీయక కుదురుపరచి ఆనందింపుము.

సాంఖ్య ప్రకరణము

జగజ్జీవేశ్వరోత్పత్తి

శృతి॥ అజామేకం లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వీం ప్రజాంజనయంత్తీ సరూపామ్ అజో హ్యేకో జుషమాణోనుశేతే జహాత్యేనాం భుక్తభోగామజోన్యః.

తా॥ బ్రహ్మసన్నిధిని సత్వరజస్తమోగుణాత్మకమై, తమోరూపమై, జడమై అనాదియగు మూలప్రకృతి మృగతృష్ణికవలె ఉన్నదై లేనిదై కానిదై తోచుచుండును.

శృతి॥ జీవేశవభాసేనకరోతి మాయాచావిద్యాచ స్వయమేవభవతి.

తా॥ ఆమూలప్రకృతి శుద్ధసత్వప్రధానమై మాయయని, మలినసత్వప్రధానమై అవిద్యయని రెండు తెరగులాయెను. అందుమాయాసంబంధమువలన అట్టి శుద్ధచిద్రూప పరబ్రహ్మము సర్వశక్తియుక్తుండై సర్వనియంత సర్వగుణపూర్ణుండై అచింత్యమహిమాన్వితుండై, ఈశ్వరుండన బరగు.

శృతి॥ తత్సృష్ట్వాత దేవానుప్రావిశత్.

తా॥ ఆ యీశ్వరతత్వసహితమైన మాయవలన అగ్నితప్తంబైన లోహము శృంఖలాది వస్తుజాతములేర్పడినట్లు, సూక్ష్మభూత తన్మాత్రలింగాదులున్ను, పృధివ్యాదిభూతంబు

లున్నూ, భౌతికంబులగు స్థూలదేహాదులున్నూ, తృణ, గుల్మ, గిరి, నద, నదీ, సముద్రాదులునగు భోగభోగాయతన రూప చరాచరవస్తుపరిపూర్ణ చతుర్దశభువనభరితంబగు బ్రహ్మాండం బుద్భవిల్లె.

శ్రుతి॥ ఆక్షోచయాక్షోచతి ముహ్యామానః.

తా॥ ఆబ్రహ్మాండమందు ఈశ్వరుడు లింగదేహంబుల ప్రవేశించి, జీవుండై అవిద్యావరణంబున భోగాయతనంబులైన స్థూలదేహంబులనుండి భోగ్యరూపంబులగు సమస్తచరాచరవస్తుజాతంబు లనుభవింపుచు అవిద్యావశుండై స్వస్వరూపంబుమరచి, విషయాసక్తుండై జననమరణప్రవాహరూపంబగు సంసారకూపంబునంబడి వెడలనేరక చచ్చుచు పుట్టుచు, కడగానక స్వర్గనరకాది సుఖదుఃఖము లనుభవింపుచూ చిక్కుపడియుండును.

ఇందుకు వివరణము:—

మొదట సజాతీయ విజాతీయ స్వగతభేదశూన్యమగు నిర్గుణపరబ్రహ్మంబుగలదు. దానియందు చంద్రుని యందలి చంద్రికవలె యెడబాటులేక, యెల్లప్పుడు కూడియుండి ఆపర బ్రహ్మమునందు వ్యాపించి పరబ్రహ్మశక్తియొకటి ప్రకాశించుచుండును. అదే మూలప్రకృతి, మహాత్రిపురసుందరి. ఆమూల ప్రకృతి అమలసత్వప్రధాన, మలినసత్వప్రధాన అనెడి రెండు రూపములుగలది. దీనిలో అమలసత్వప్రధాన బ్రహ్మజ్ఞానమును,

మలినసత్వప్రధాన లోకవ్యవహారజ్ఞానమును గలిగించును. ఈ రెంటిలో మలినసత్వప్రధాన సత్వగుణము,రజోగుణము, తమో గుణము అనెడు మూడుగుణములుగలది. వీనిలో సత్వగుణము తెలుపురంగును ఉత్తమమును మాయయను పేరుగలది యగును. దీనియందు ప్రతిఫలించిన బ్రహ్మచ్ఛాయయే ఈశ్వరుడు. ఆఈశ్వరునకు యీమాయయే కారణశరీరమును సుషుప్త్యవస్థ యును ఆనందమయకోశమును అగును. ఈ మాయోపాధిని బొందిన ఈశ్వరునకు అవ్యాకృతుడని అంతర్యామియని పేర్లు. ఈఈశ్వరుని రాజసాహంకారమే బ్రహ్మయును, సాత్వికాహంకా రమే విష్ణువును, తామసాహంకారమే రుద్రుడును, త్రిగుణ సామ్యమే ఈశ్వరుడును, శుద్ధసాత్వికాహంకారమే సదాశివు డును అగును.

రజోగుణము ఎర్రనిరంగును మధ్యమమును అవిద్య యను పేరుగలదియగును. దీనియందు ప్రతిఫలించిన పరబ్రహ్మ చ్ఛాయ ఈ అవిద్యచేత ఖండఖండములై కంసాలవాని మైనపువుండలోని బంగారపు లేశములవలె నానావిధ జీవు లగును. ఈ జీవులకు ఈ అవిద్యయే కారణశరీరమును సుషుప్త్య వస్థయును ఆనందమయకోశమును అగును. ఈఅవిద్యోపాధిగల జీవునకు ప్రాజ్ఞుడని పారమార్థికుడని పేరు. త్రిగుణములలో దేనియందును పరబ్రహ్మము ప్రతిఫలించనప్పుడు నిమిత్త కారణమగును. ఈ జీవేశ్వరులకు భోగసాధనములైన స్థూల

సూక్ష్మదేహములను కల్పింపదలంచి పరమాత్మ తమోగుణ మును వీక్షించెను.

తమోగుణము నల్లనిరంగును అధమమును ఆవరణశక్తి యును అగును. దీనియందు ప్రతిఫలించిన పరబ్రహ్మచ్ఛా యయే విక్షేపశక్తియగును. ఈ విక్షేపశక్తియే శబలబ్రహ్మ.

దీనివలన శబ్దగుణముగల ఆకాశముదయించెను. ఇది పరాశక్తియును అనుగ్రహకృత్యమును ఈశానముఖమున్నూ శాంత్యాతీత కలయున్నూ (య) కారమును గుండ్రని రూప మును పసుపురంగుకలదిగా నుండును. దీని కధిదేవత సదా శివుడు.

దీనివలన గలగల శబ్దము అనుష్ణాశీతస్పర్శము అనెడు రెండు గుణములుగల వాయువు యుదయించెను. ఈ వాయువు ఆదిశక్తియు తిరోధానకృత్యమును తత్పురుష ముఖమును శాంతికళయును (వ) కారమును షట్కోణాకృతియును రూప రహిత స్పర్శగుణమును ఆకుపచ్చని రంగునుగలది. దీని కధి దేవత ఈశ్వరుడు.

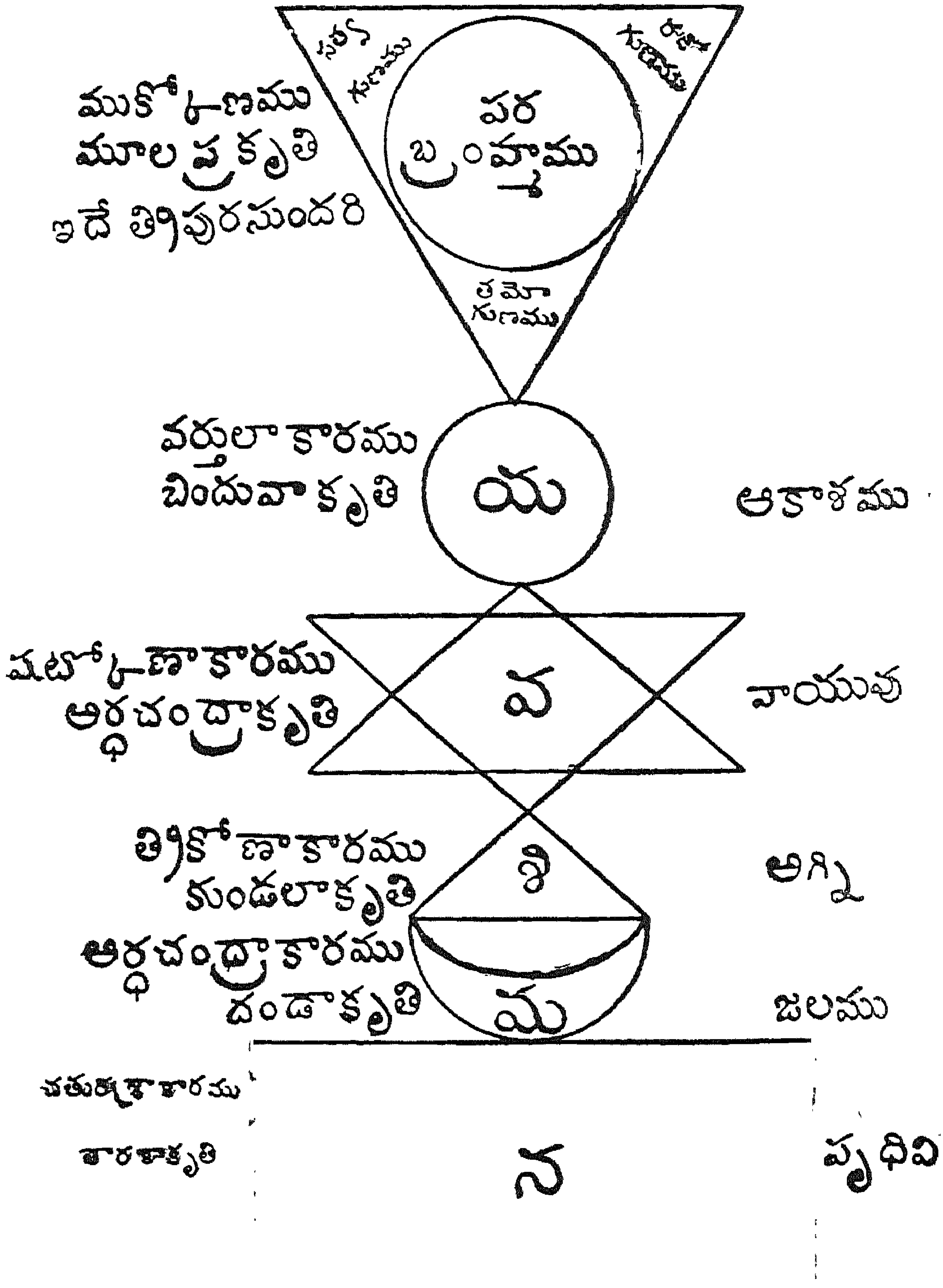
దీనివలన భగభగయను శబ్దము ఉష్ణస్పర్శము ఎర్రని రూపము అనెడు మూడుగుణములుగల అగ్ని జనించెను ఈ అగ్ని క్రియాశక్తియును సంహారకృత్యమును అఘోరముఖమును విద్యాకలయును (శి) కారమును ముమ్మూలరూపమును గలది. దీని కధిదేవత రుద్రుడు.

దీనివలన బుడబుడశబ్దమును, శీతస్పర్శమును శ్వేతరూపమును మధురరసమును అనెడు నాలుగు గుణములుగల జలము పుట్టెను. ఈజలము జ్ఞానశక్తియును, స్థితికృత్యమును, వామదేవముఖమును ప్రతిష్టాకలయును (మ) వర్ణమును అర్థచంద్రాకారమునుగలది. దీని కధిదేవత విష్ణువు.

దీనివల్ల కటకటశబ్దమును, కఠినస్పర్శమును, రక్తరూపమును, ఉప్పు మొదలగురసములును, గంధగుణమును అను అయిదు గుణములుగల పృథివి పుట్టెను. ఈపృథివి ఇచ్ఛాశక్తియును, సృష్టికృత్యమును, సద్యోజాతముఖమును, నివృత్తికళయును, (న) కారమును చతురశ్రమైన రూపమును వేడీచల్లనాగానట్టి స్పర్శమును చిత్రవర్ణమునుగలది. దీనికధిదేవత బ్రహ్మ.

ఈప్రకారముగాగల్గిన పంచభూతములయందును తొలుత జెప్పిన మలిన సత్వ ప్రధానయగు మూలప్రకృతియొక్క మూడుగుణములతోచేరి సత్వసూక్ష్మ, రజస్సూక్ష్మ, తమస్థూల భూతములని మూడువిధములగును. వీనిలో సత్వ రజ సూక్ష్మ పంచభూతములు అపంచీకృతములై సూక్ష్మశరీరమునకు కారణములగును. తమ స్థూలభూతములు పంచీకృతములై స్థూల శరీరమునకు కారణమగును.

జీవేశ్వర జగదుత్పత్తి చక్రము

సూక్ష్మ శరీర పంచీకరణ చక్రము

సత్వసూక్ష్మ భూతములు.	అపంచీకృత సూక్ష్మభూతములు.	ఆకాశము	వాయువు	అగ్ని	జలము	పృథివి	సత్వరజస్సూక్ష్మభూతములు.	ఈశ్వర సూక్ష్మ శరీరము.
	సత్వసమిష్టి సూక్ష్మభూతములు.	మనస్సు చంద్రుడు		బుద్ధి బృహస్పతి			అంతఃకరణములు అధిదేవతలు.	
	సత్వవ్యష్టి సూక్ష్మ భూతములు.	శ్రోత్రము దిక్కులు	త్వక్కు వాయువు	చక్షువు సూర్యుడు	జిహ్వ వరుణుడు	ఘ్రాణము అశ్వినులు	జ్ఞానేంద్రియములు అధిదేవతలు.	
రజస్సూక్ష్మ భూతములు.	రజస్సమిష్టి సూక్ష్మభూతములు.	సమానము జయుడు	వ్యానము విశ్వయోని	ఉదానము అజుడు	ప్రాణము విశిష్టుడు	అపానము విశ్వకర్త	పంచవాయువు అధిదేవతలు.	జీవసూక్ష్మ శరీరము.
	రజోవ్యష్టి సూక్ష్మభూతములు.	వాక్కు అగ్ని	పాణి ఇంద్రుడు	పాదము ఉపేంద్రుడు	గుహ్యము బ్రహ్మ	పాయువు మృత్యువు	కర్మేంద్రియములు అధిదేవతలు.	

జీవసూక్ష్మ దేహతత్వాధిదేవతలే, ఈశ్వర సూక్ష్మదేహతత్వములు.

సూక్ష్మశరీర పంచీకరణ చక్ర విషయము

పంచీకృతములుగాని సత్వసూక్ష్మభూతములును రజస్సూక్ష్మభూతములును సమిష్టి, వ్యష్టి భేదంబులచేత సత్వసమష్టిసూక్ష్మభూతములని సత్వవ్యష్టిసూక్ష్మభూతములని రజస్సమిష్టిసూక్ష్మభూతములని రజోవ్యష్టిసూక్ష్మభూతములనినాలుగువిధములగును. వానియందు సత్వసమిష్టి సూక్ష్మభూతములైదున అంతఃకరణమాయెను. అది లోపలిసంచారము గలదైనప్పుడు బుద్ధి, వెలుపలిసంచారముకలదైనప్పుడు మనస్సు అని రెండు విధములగును. సత్వవ్యష్టిసూక్ష్మభూతములు శ్రోత్రము, త్వక్కు, చక్షువు, జిహ్వ, ఘ్రాణము, అనెడు జ్ఞానేంద్రియములయ్యెను. రజస్సమష్టిసూక్ష్మభూతములైదును సమానము, వ్యానము, ఉదానము, ప్రాణము, అపానము అనెడు పంచప్రాణవాయువు లయ్యెను. రజోవ్యష్టిసూక్ష్మపంచభూతములు వాక్కు, పాణి, పాదము, గుహ్యము, పాయువు అనెడికర్మేంద్రియములయ్యెను. ఈపదహేడు తత్వములతో కూడినది సూక్ష్మశరీరము. దేనియందుచేరిన ఈశ్వరునకు హిరణ్యగర్భుడని సూత్రాత్ముడని పేరు. దీనియందుచేరిన జీవునకు తైజసుడు స్వప్నకల్పితుడని పేరు. ఈజీవేశ్వరులకు యీసూక్ష్మ దేహమందు స్వప్నావస్థయును ప్రాణమయము మనోమయము విజ్ఞానమయము అనెడి మూడుకోశములు గల్గియుండును.

ఎట్లనగా సూక్ష్మదేహవ్యాపారమగు స్వప్నవృత్తాంత మును మెలకువయందు జెప్పుటవలన, సూక్ష్మదేహమందు విజ్ఞానమయకోశముండును; ప్రాణధర్మములైన లేచుట,కూర్చుం డుట, ముడుచుట, చాచుట, నడచుట అనెడు అయిదుపనులు అప్పుడుండుటవలన ప్రాణమయకోశముండును; మనోరాజ్య మేలుటవలనమనోమయకోశముండును. మరియునుఅంతఃకరణము ప్రాణాదివాయువులతో గూడిన ప్రాణమయకోశమని మనస్సు కర్మేంద్రియములతో గూడిన మనోమయకోశమని బుద్ధిజ్ఞానేం ద్రియములతో గూడిన విజ్ఞానమయకోశమని గ్రహింపవలెను. కొందరు సూక్ష్మదేహమునకు తత్వములు 19 అందురు. మన స్సులో భేదమైన చిత్తమును బుద్ధిభేదమైన అహంకారమును 17 తత్వములలో జేర్ప 19 తత్వములగును. చిత్తాహంకారములు యెట్లుత్పత్తియనిన లోపలిసంచారముగల బుద్ధినిశ్చయవిహీన మైనవృత్తి అహంకారమనియు, బహిస్సంచారముగల మనస్సు వస్తువిమర్శనవృత్తియే చిత్తమనియును. ఈచతుర్విధముగా లోచువ్యవహారికము ఒక అంతఃకరణాగానే గ్రహింపబడును.

స్థూలపంచీకరణచక్రవిషయము

శృతి॥ బ్రహ్మణోరవ్యక్తః అవ్యక్తాన్మహతః మహతో హంకారః అహంకారా త్పంచతన్మాత్రాణి పంచతన్మాత్రేభ్యోపంచమహాభూతాని పంచమహాభూతేభ్యోఽఖిలంజగత్ ఆత్మనః ఆకాశాస్సంభూతః ఆకాశాద్వాయుః వాయోరగ్నిః అగ్నేరాపః ఆపఃపృధివీ పృధివ్యామోషధయః ఓషధేభ్యో రన్నః అన్నాత్పురుషః॥

శ్లో॥ ద్విధావిధాయచైకైకం చతుర్ధాప్రథమం పునః
స్వస్వేత రద్వితీయ్యాంశై ర్యోజనాత్పంచ పంచసూ.

శ్లో॥ పంచీకృత మహాభూతా సంభవం కర్మసంచితం
శరీరం సుఖదుఃఖానాం భోగాయతన ముచ్యతే.

పంచీకృతములైన తామస స్థూలభూతము లైదును సమష్టి వ్యష్టిభేదములచేత ఒకటొకటి రెండేసిగా పంచబడి తామస సమిష్టి స్థూలభూతములని తామసవ్యష్టి స్థూలపంచ భూతములని పదివిధములగు. అందు తామసవ్యష్టి స్థూలపంచ భూతములు తమతమసమిష్టి భాగములనువిడచి యితర వ్యష్టి భూతార్ధభాగముల ఉపభాగములలో చేరుటకై ఒక టొకటి నాలుగుగా భాగింపబడి యితర భూతముల వ్యష్టిభాగముల ఉపభాగములలోచేరి ముందటి తమతమ సమిష్టిభాగములతో గూడి ౨౫ తత్వములగును.

ఈ తత్త్వములు ఒక్కటిగాగూడి అండములును, పిండము లును, భూతములును, భువనములును, భోగ్యములును ఆయెను. అండములనగా బ్రహ్మాండ, విష్ణ్వాండ, రుద్రాండ, మహేశ్వ రాండ, సదాశివాండ, విరాట్పురుషాండములు. అత్తికాయవలె నుండునది బ్రహ్మాండము; అత్తికాయలు అనేకములుగల అత్తి చెట్టువలెనుండునది విష్ణ్వాండము; అత్తిచెట్లు అనేకములుగల అత్తితోటవలె నుండునది రుద్రాండము; అత్తితోటలు అనేక ములుగల గ్రామమువలె నుండునది మహేశ్వరాండము; అట్టి గ్రామములు అనేకములుగల ఒకదేశమువలె నుండునది సదా శివాండము; అట్టి దేశములు అనేకములుగల ప్రపంచమువలె నుండునది విరాట్పురుషాండము. దీనినే మాయాండ మందురు. పిండములనగా అత్తికాయలలో నుండెడి పురుగులును విత్తు లునువలెనే బ్రహ్మాండములోనుండెడి చేతనాచేతనరూపము లైన సమస్తప్రాణుల శరీరములు. భూతములనగా అండ పిండ భువనములకు స్థానములైన ఆకాశాది మహాభూతములు. భువనములనగా పదునాలుగు లోకములు (లేక) భువనార్థ మందలి యిన్నూటయిరువదినాల్గు భువనములు. భోగ్యము లనగా సకలశరీరధారులకును భోగార్థములైన అన్నాది సమస్త భోగద్రవ్యములు. ఈసర్వమును పంచీకరణమే అగును. దీనియందు వ్యష్టిస్వరూపుడైన ఒకజీవదేహ పంచీకరణ చక్రి విషయము వ్రాయబడినది.

ఈస్థూలశరీరమునుపొందిన సమిష్టిస్వరూపుడైన ఈశ్వ

రునకు హిరణ్యగర్భుడనే పేరుపోయి విరాట్టని వై రాజసుడని పేరు. దీనిపొందిన వ్యష్టిస్వరూపుడైన జీవునకు తైజసుడనే పేరు పోయి విశ్వుడని హారికుడని చిదాభాసుడని పేరు. ఈఉభయు లకు ఈశరీరమందు జాగ్రిదవస్థయు అన్నమయకోశమునూన్న అగును.

ఓంనమోనమో బ్రిహ్మాదిభ్యో బ్రిహ్మవిద్యాసాంప్ర దాయ కర్తృభ్యో వంశఋషిభ్యో మహద్భ్యో నమోగురు భ్యః సర్వోపప్లవరహితః ప్రిజ్ఞానఘనః ప్రిత్యగర్థో బ్రిహ్మైవా హమస్మి శరీర త్రియంనాహమస్మి అవస్థాత్రియనాహమస్మి సదాశివసచ్చిదానంద నిర్గుణనిరీహ నిష్కళంక నిరుపమ నిరా మయ వాసుదేవపరబ్రిహ్మైవాహమస్మి. దేవమయమైన దే ఈశరీరము.'అష్టావచక్రా, నవద్వార దేవానాం పురయోధ్యా' అనియున్నది. 'యోవై తాం బ్రిహ్మణో వేదా అమృతేనాం వృతాఃపురీ తస్మైబ్రిహ్మచ బ్రిహ్మచ ఆయుఃకీర్తిః ప్రిజాం దధుః' అనియున్నది. శృతి॥ యావతీర్వై దేవతాస్తాస్సర్వా వేదవిధిబ్రాహ్మణేవసంతిః అనియున్నది. 'తస్మాద్బ్రాహ్మ ణేభ్యో వేదవిద్భ్యో దివేదివేనమస్కుర్యాన్నాశ్లీలం కీర్తయే దేతయేవ దేవతాఃప్రీణాత్' అనియున్నది.'యేదేవాదివ్యేకా దశస్థాః పృధివ్యామధ్యేకాదశస్థా ప్సుషదోమహినైకాదశ స్థాస్తే దేవాయజ్ఞ మిమంజుషధ్వః' ఈప్రికారముగా గుర్తెరిం గినవాడే బ్రిహ్మవేత్త; వాడే సద్బ్రాహ్మణుడు.

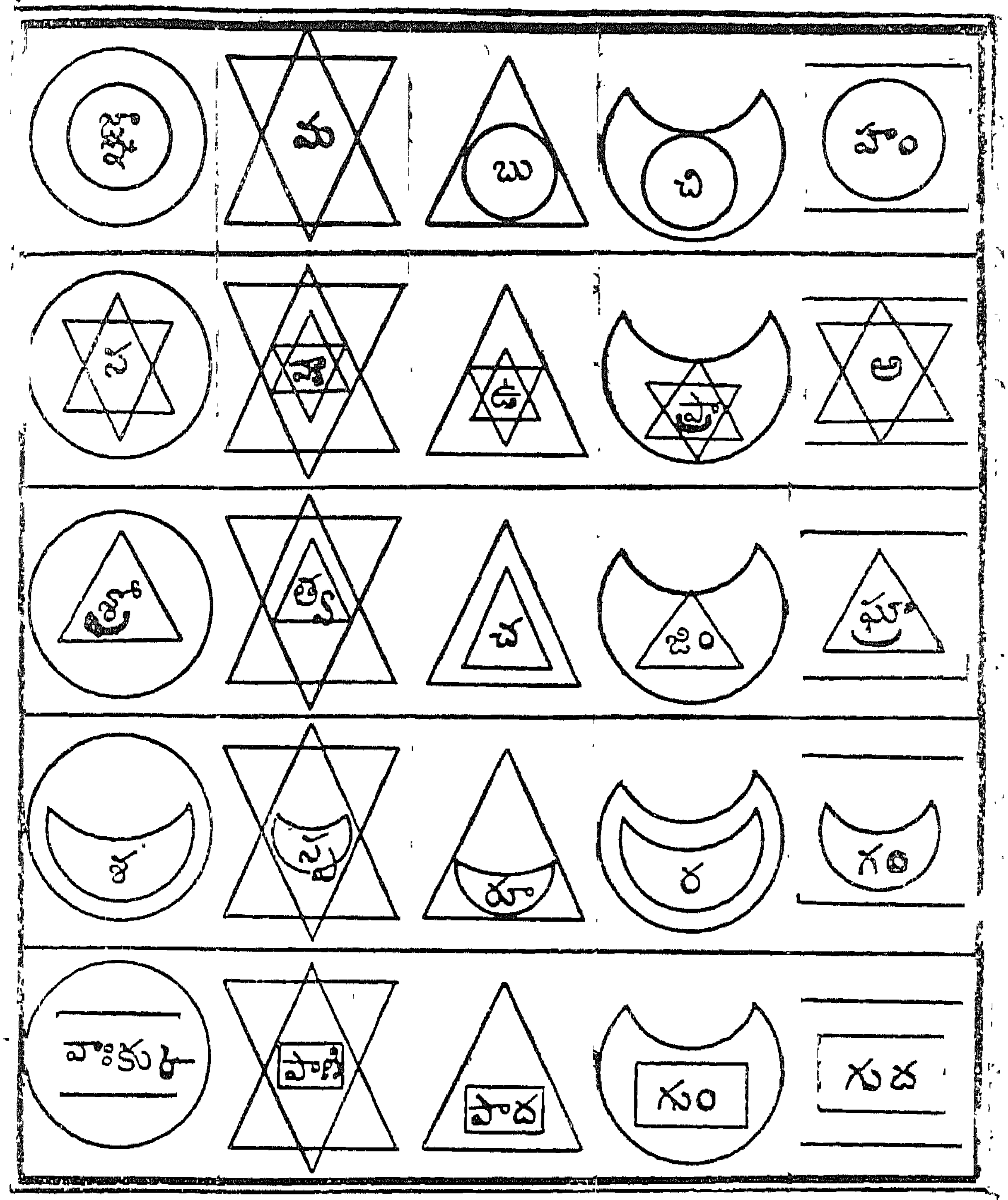
ఆధ్యాత్మి కాధిభౌతి కాధిదైవిక నిర్ణయములు

వరుస నెంబరు	అధిదేవతలు	ఆధ్యాత్మికములు	అధిభౌతికములు
౧	కూటస్థుడు	జ్ఞాత	జ్ఞేయము
౨	చంద్రుడు	మనస్సు	సంకల్పవికల్పములు
౩	బృహస్పతి	బుద్ధి	నిశ్చయము
౪	క్షేత్రజ్ఞుడు	చిత్తము	చంచలము
౫	రుద్రుడు	అహంకారము	అభిమానము
౬	జయుడు	సమానము	పచనాదికము
౭	విశ్వయోని	వ్యానవాయువు	పంచిపెట్టుట
౮	అజుడు	ఉదానవాయువు	మ్రింగుట మొదలైనవి
౯	విశిష్టుడు	ప్రాణవాయువు	లోవెలి దిరుగుట
౧౦	విశ్వకర్త	అపానవాయువు	మలమూత్రశుక్లములను వెలికిత్రోయుట
౧౧	దశదిక్కులు	శ్రోత్రము	చతుర్విధశబ్దములు
౧౨	వాయువు	త్వక్కు	పంచవిధస్పర్శములు
౧౩	సూర్యుడు	చక్షువు	దశవిధరూపములు
౧౪	వరుణుడు	జిహ్వ	సప్తవిధరుచులు
౧౫	అశ్వనీదేవతలు	ఘ్రాణము	త్రివిధగంధములు
౧౬	సదాశివుడు	శబ్దము	ఏకదేశశబ్దము
౧౭	మహేశ్వరుడు	స్పర్శము	ఏకదేశస్పర్శము
౧౮	రుద్రుడు	రూపము	ఏకదేశరూపము
౧౯	విష్ణువు	రసము	ఏకదేశరసము
౨౦	బ్రహ్మ	గంధము	ఏకదేశగంధము
౨౧	అగ్ని	వాక్కు	త్రివిధవచనములు
౨౨	ఇంద్రుడు	పాణి	దానప్రతిగ్రహము

౨౩	ఉపేంద్రుడు	పాదము	గమనాగమనము
౨౪	ప్రజాపతి	గుహ్యము	సంయోగానందము
౨౫	మృత్యువు	పాయువు	మలవిసర్జనము
శరీరత్రయము	ఈ ౨౫ ఆధిదేవతలు కూడినదే, సువర్లోకం దేవతాసంపద సాత్వికము.	ఈ ౨౫ అధ్యాత్మికములు గూడి నదే భువర్లోకం మానుష సంపద రాజసము.	ఈ ౨౫ అధిభౌతికములు గూడి నదే భూలోకం అసురసంపద తామసము.

ఈ మూడున్నూ గాయత్రి త్రిపాదములుగా తెలుసుకునేది. ఈ ప్రకారముగా ఆపాదతల మస్తకమున్నూ ఆధ్యాత్మిక ఆధి భౌతిక ఆధి దైవికముగా చెప్పినవితప్ప మిగిలిన నఖశిఖ పర్యంతంబైన శరీరమందు సకలావయవముల యొక్కయు వెంట్రుకలు, నరములు, ఎముకలు, ప్రేగులు, కండలు, నెత్తురు, మెదడు మొదలగువాని యొక్కయు, మనోవృత్తులగు కామము మొదలగు దుర్వృత్తుల సువృత్తుల యొక్కయు భావమును తెలసి ముప్పది ముక్కోటి దేవతామయమైనదే ఈ శరీరమని తెలుసుకున్నవారే బ్రహ్మవేత్తలు. వారే సద్బ్రాహ్మణులు. ముక్తిగోరినవారు సద్గురురాయుని ద్వారా ఈ సాంఖ్యసూత్రమును చక్కగా విచారిస్తూ సద్గురువులకు చతుర్విధ శుశ్రూషభక్తి సలుపుచూ యేమరుపాటు లేక ఉన్నట్లాయెనా పూర్ణదీక్షాధికారు లగుదురు.

స్వరూప పంచీకరణ చక్రము

ఆకాశము వాయువు అగ్ని జలము పృథివి

తత్వవివేకము

ఆకాశతత్వములు.

ఆకాశమందు	అర్ధభాగం	మోహము
ఆకాశమందు	వాయువు	లజ్జ
ఆకాశమందు	అగ్ని	భయము
ఆకాశమందు	జలము	సిగ్గు
ఆకాశమందు	పృధివి	ఆశ

వాయుతత్వములు.

వాయువుయందు	ఆకాశము	నిలచుట
వాయువుయందు	అర్ధభాగం	నడచుట
వాయువుయందు	అగ్ని	ముడుచుట
వాయువుయందు	జలము	ఉండుట
వాయువుయందు	పృధివి	పెరుగుట

అగ్నితత్వములు.

అగ్నియందు	ఆకాశము	ఆలస్యము
అగ్నియందు	వాయువు	మైధునము
అగ్నియందు	అర్ధభాగం	నిద్ర
అగ్నియందు	జలము	దప్పి
అగ్నియందు	పృధివి	ఆకలి

జలతత్వములు.

జలమందు	ఆకాశము	శుక్లము
జలమందు	వాయువు	రక్తము
జలమందు	అగ్ని	చెమట
జలమందు	అర్ధభాగం	మూత్రము
జలమందు	పృథివి	మజ్జ

పృథివీతత్వములు.

పృథివియందు	ఆకాశము	రోమములు
పృథివియందు	వాయువు	నరములు
పృథివియందు	అగ్ని	చర్మము
పృథివియందు	జలము	మాంసము
పృథివియందు	అర్ధభాగము	అస్థి

అక్షర పంచీకరణ చక్రము

ఆకాశము	వాయువు	అగ్ని	జలము	పృధివి	యీ 5 న్నూ పంచభూతములు	
మ సమష్టి	న	ణ	ఞ	ఙ	యీ 5 న్నూ ఆకాశబీజపంచకము	అంతరింద్రియములు
ప	త సమష్టి	ట	చ	క	యీ 5 న్నూ వాయుబీజపంచకము	ప్రాణ వాయువులు
ఫ	థ	ఠ సమష్టి	ఛ	ఖ	యీ 5 న్నూ అగ్నిబీజపంచకము	జ్ఞానేంద్రియములు
భ	ధ	ఢ	ఝ సమష్టి	ఘ	యీ 5 న్నూ జలబీజపంచకము	పంచ తన్మాత్రలు
బ	ద	డ	జ	గ సమష్టి	యీ 5 న్నూ పృధివీబీజపంచకము	కర్మేంద్రియములు
యీ 5 న్నూ ఆకాశబజతత్వ కదంబము	యీ 5 న్నూ వాయుబీజతత్వ కదంబము	యీ 5 న్నూ అగ్నిబీజతత్వ కదంబము	యీ 5 న్నూ జలబీజతత్వ కదంబము	యీ 5 న్నూ పృధివీబీజతత్వ కదంబము	యీ 5 న్నూ పంచభూతబీజ. పంచకము	యీ 5 న్నూ సమస్తేంద్రియ పంచకము

అక్షర పంచీకరణ చక్రవిషయము

అ, ఆ, ఏ, క, చ, ట, త, ప, య, ష, ఇవి పదిన్ని వాయు బీజాక్షరములు.

ఇ, ఈ, , ఐ, ఖ, ఛ, ఠ, థ, ఫ, ర, స, ఇవి పదిన్ని అగ్నిబీజాక్షరములు.

ఉ, ఊ, ఓ, గ, జ, డ, ద, బ, ల, హ, ఇవి పదిన్ని భూమిబీజాక్షరములు.

ఋ, ౠ, ఔ, ఘ, ఝ, ఢ, ధ, భ, వ, ళ, ఇవిపదిన్ని జలబీజాక్షరములు.

ఌ, ౡ, అం, ఙ, ఞ, ణ, న, మ, శ, అః, ఇవి పదిన్ని గగనబీజాక్షరములు.

వీనిలో అకారాది షోడశస్వరములు జీవాక్షరములును యకారాది దశాక్షరములు ప్రాణమాతృకాబీజాక్షరములును అగుటచేత వీనిని త్రోసియగా తక్కిన యిరువది అయిదు వర్ణములును ఇరువదిఅయిదు తత్వములని సమయవాదులు అందరును నిర్ణయించి యుండుటచేత, వీనికి పంచభూత బీజ ప్రకారముగా పంచీకరణచక్రముపైన వ్రాసియున్నది.

పంచభూతములయందు తోచు అధ్యానములు.

1 పృథ్వికి చతుర్దశభువన నవఖండ కురుక్షేత్ర కుంభ కోణ చిదంబర తిరుణామల కాశీ రామేశ్వర మొదలైన పుణ్య క్షేత్రాదులు అధ్యానము లున్నవి.

2 జలమునకు గంగా యమునా సరస్వతీ కావేరీ తుంగభద్రా సింధూ కృష్ణా గోదావరి మొదలైనఅధ్యాసములున్నవి.

3 అగ్నికి బడబాగ్ని జఠరాగ్ని కోపాగ్ని తాపాగ్ని మూలాగ్ని కామాగ్ని మొదలైన అధ్యాసములున్నవి.

4 వాయువునకు మారుతము ప్రచండ మారుతము తూర్పు దక్షిణ పశ్చిమ ఉత్తరపుగాలి పెద్దగాలి సుడిగాలి మొదలైనఅధ్యాసములున్నవి.

5 ఆకాశమునకు అశరీర అవకాశ మహాకాశ ఘటాకాశ జలాకాశ గోపురాకాశ మొదలైన అధ్యాసములున్నవి.

దశవిధవాయువులవివరము

1. వ్యానవాయువు:—ఇది నీలవర్ణము, నలుపు. నాభిస్థానమందుండి ఆపాదమస్తకము నాడులయందు వ్యాపించి అన్నరసము మొదలగు వాటియొక్క సత్తువను సమస్తనాడులకు పంచిపెట్టును.

2. సమానవాయువు:—ఇది శుద్ధస్ఫటిక వర్ణము. సర్వశరీరమందుండి అన్నాదిరసములను సర్వనాడులయందు వ్యాపింపజేయును. దేహమునకు శక్తిని పుష్టిని కలిగించును.

3. ఉదానవాయువు:— ఇది సౌదామినీ వర్ణము. కంఠమందుండి తుమ్మును దగ్గునుపుట్టించును. రుచులు గోరును. అన్నరసం ఆత్మకు పానంచేయును. కలవరించును. కలగనును.

4. ప్రాణవాయువు:—ఇది ఇంద్రనీలవర్ణము. హృదయస్థానమందుండి అంగుష్టము మొదలుకొని, వెన్నముక

మొదటివరకు వ్యాపించి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్శ్వాసములచేత అన్నమును జీర్ణమును జేయించును.

5. అపానవాయువు:—ఇది పసపువర్ణము. గుదస్థానమందుండి మలమూత్రముల విడపించి అధోద్వారమును బంధించి అన్నరసమున వ్యాపించి సకలరోమ నాడులయందును వ్యాపింపజేయును.

6. నాగవాయువు:—ఇది పీతవర్ణము. రోమనాడులయందుండును. చలనములేక గీతరాగాదులను జేయించును.

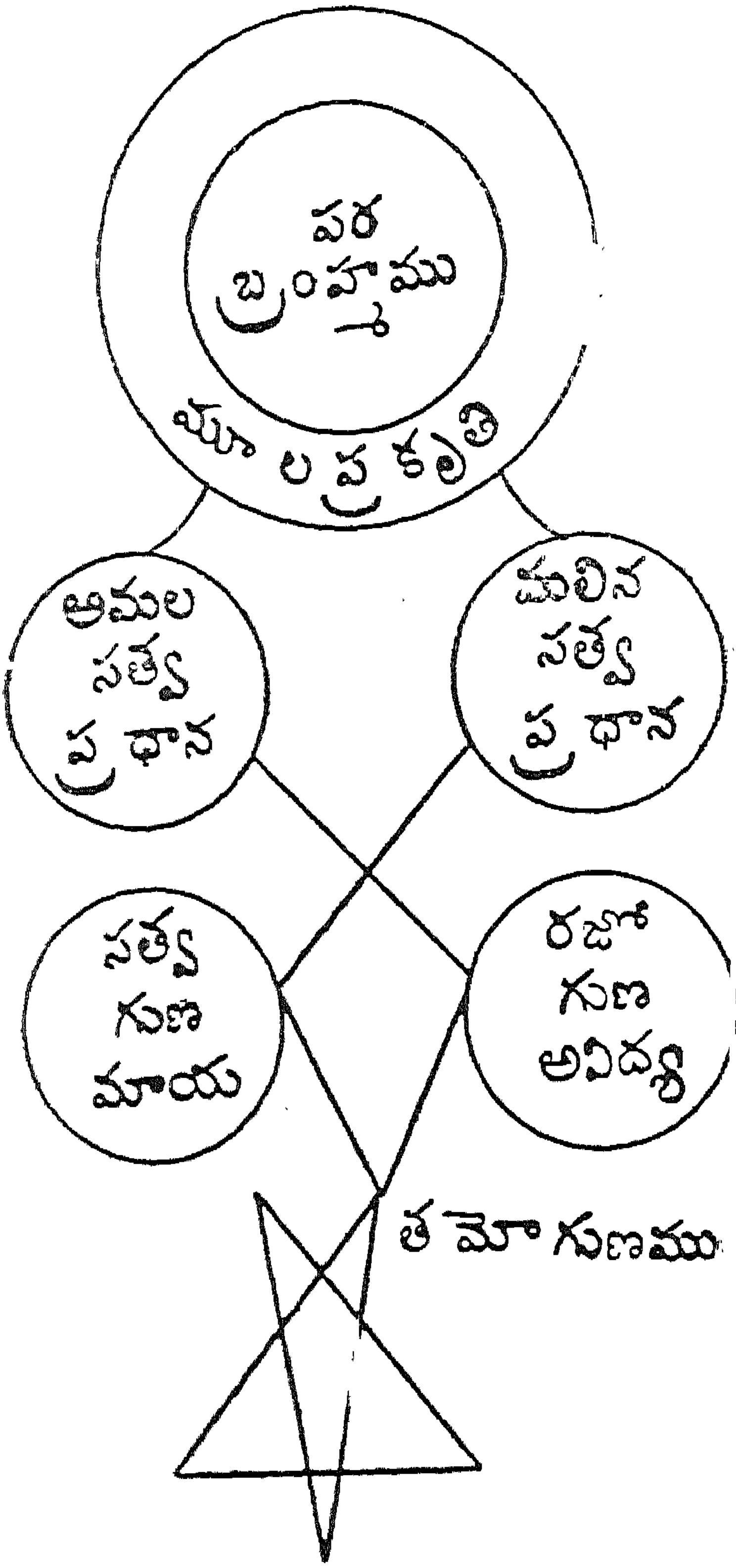
7. కూర్మవాయువు:—ఇది శ్వేతవర్ణము. పాదములయందుండును. చిక్కిపోయిన దేహమును పుష్టిచేయించును. కన్నులను, నోరునుమూయించను తెరిపించను కర్తయైయుండును.

8. కృకరవాయువు:—ఇది రక్తవర్ణము. నాసికాగ్రమందుండి తుమ్ము మొదలగు ధర్మములను పుట్టించును. గమనము జేయించును.

9. దేవదత్తవాయువు:—ఇది స్ఫటికవర్ణము. నేత్రములయందుండును. గుహ్యామందునుయుండి కూర్చుండినచోటనే పడుకోబెట్టును, లేచినిలువంబెట్టును, వ్యక్తముగా మాట్లాడించును.

10. ధనుంజయ వాయువు:—ఇది నీలవర్ణము. సహస్రారమైన బ్రహ్మస్థానమందుండి, చెవుల రంధ్రములలో ప్రవేశించి సముద్రముభంగి ఘోషించును. చిత్రములుగా నాదమును బుట్టించును. మరణకాలమునకు ముందుగా నిర్ఘోషమై పోవును.

ప్రణవపంచీకరణము.

౨

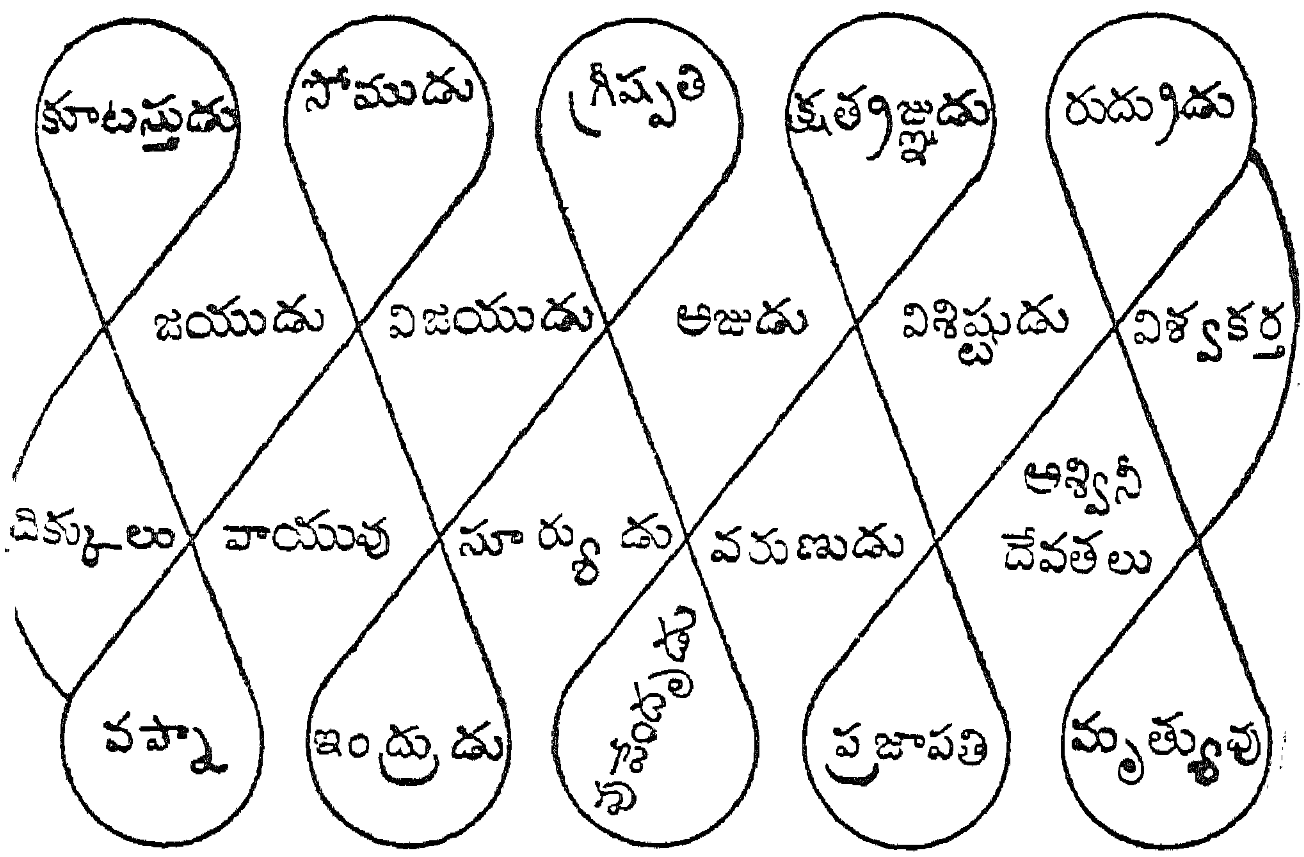
జీవేంద్రియ సముదాయము.

రజోగుణ ఆకాశము	జ్ఞా	మ	బు	చి	హం
ర వాయువు	స	వ్యా	ఉ	ప్రా	అ
ర అగ్ని	శ్రో	త్వ	చ	జిం	ఘ్రా
ర జలము	శ	స్ప	రూ	ర	గం
ర పృధివి	వా	పా	పాద	గు	పాయు

దీనియందు ప్రతిఫలించిన పరబ్రహ్మచ్ఛాయ అవిద్య చేత ఖండఖండములై కంసాలవాని మైనపువుండలో చేరిన బంగారు లేశములవలె నానావిధజీవు లగును. ఈ జీవులకు ఈ అవిద్యయే కారణశరీరమును సుషుప్త్యావస్థయును ఆనంద మయ కోశమును అగును. ఈ జీవేశ్వరులకు ఇద్దరికి భోగసాధ నములైన స్థూలసూక్ష్మ శరీరములు కల్పింపదలచి పర మాత్మ యీ తమోగుణమును వీక్షించెను. ఇదియే శబల బ్రహ్మ. దీనివలన శబ్దగుణముగల ఆకాశ వాయు అగ్ని జల పృథ్వ్యాలు పుట్టెను. సత్వగుణ రజోగుణ తమోగుణములతో కూడియుండెను. సత్వగుణ భూతములు ఈశ్వరేంద్రియములకు

కారణమాయెను. రజోగుణ భూతములు పంచీకరించి జ్ఞానేంద్రియములాయెను. తమోగుణ భూతములు పంచీకరించి స్థూల శరీరములకు కారణ మాయెను. ఈమలిన సత్త్వప్రధాన లోక వ్యవహార జ్ఞానమునకు కారణమైనది. ఇదిసత్త్వగుణము రజోగుణము తమోగుణము అను మూడుగుణములు గలది యయ్యెను. వీనిలో సత్త్వగుణము తెలుపురంగును ఉత్తమమును మాయయను పేరుగలది. దీనియందు ప్రతిఫలించిన పరబ్రహ్మచ్ఛాయయే ఈశ్వరుడు. ఇతనికి యీ మాయయే కారణశరీరమును సుషుప్త్యావస్థయును ఆనందమయ కోశమును అగును.

ఈశ్వరేంద్రియ సముదాయము.

సత్వగుణాకాశ కదంబము సత్వగుణ వాయుకదంబము సత్వగుణ అగ్నికదంబము సత్వగుణ భూకదంబము యివి యిరువై యిన్ని పంచతన్మాత్రాది దేవతలయిన మహేశ్వర సదాశివ రుద్ర విష్ణు బ్రహ్మలు సమేతు యిరువై అయిదున్ను బ్రహ్మాండ కర్త యున్ను సర్వజ్ఞుడైన ఈశ్వర ప్రేరేపణ చేత తన స్వకీయేంద్రియములైన సత్వగుణ కదంబము యిరువై అయిదింటిని జీవస్థూల సూక్ష్మములకు అధిదేవతలుగా యివ్వబడెను.

పంచభూత వివరము

కం॥ చదువుట వ్రాయుట లెరుగను
సదమల మద్గురుకటాక్ష సాహాయ్యమునన్
చెదరక నిటునే వ్రాసితి
పదిలంబుగ వీటిలోని భావము గనుడీ.

శ్లో॥ పరమాద్వైతవిజ్ఞానం కృపయావై దదాతియః,
సోయం గురుగురుస్సాక్షాత్ శివయేవ నసంశయః.

1. పృధివి, ఆపః, తేజః, వాయుః, ఆకాశః యివి పంచ భూతాలు. పృధివి రక్తవర్ణం- ఉదకం శ్వేతవర్ణం- అగ్ని కృష్ణవర్ణం- వాయువు ధూమ్రవర్ణం- ఆకాశము పీతవర్ణము- ఇవి వర్ణములు

2. పృధివి అంగుష్టన్నర- ఉదకం అంగుష్టం- అగ్ని అర అంగుష్టం- వాయువు పాతిక అంగుష్టం- ఆకాశం అణుమాత్రం-యివి ప్రమాణములు.

3. పృథివికి క్రియాశక్తి- ఉదకానకు జ్ఞానశక్తి-అగ్నికి ఇచ్ఛాశక్తి- వాయువునకు చిచ్ఛక్తి- ఆకాశానకు పరాశక్తి- యివి పంచశక్తులు.

4. పృథివికి (ల) కారం- ఉదకానకు (వ)కారం-అగ్నికి (ర) కారం- వాయువునకు (య) కారం- ఆకాశానకు (హం) కారం- యివి బీజములు.

5. పృథివికి అహంకారం- ఉదకానకు చిత్తం- అగ్నికి బుద్ధి- వాయువునకు మనస్సు- ఆకాశానకు జీవుడు- యివి గుణములు.

6 పృథివికి త్రికూటపీఠం- ఉదకానకు హాటకపీఠం- అగ్నికి కొల్లాటపీఠం- వాయువునకు హృత్పీఠం- ఆకాశానకు బ్రిహ్మపీఠం- యివి పీఠాలు.

7. పృథివికి నేత్రిస్థానం- ఉదకానకు నాభిస్థానం- అగ్నికి కంఠస్థానం- వాయువునకు హృదయస్థానం- ఆకాశానకు మూర్ధస్థానం- యివి స్థానములు.

8. పృథివికి బ్రిహ్మ- ఉదకమునకు విష్ణువు- అగ్నికి రుద్రిడు- వాయువునకు ఈశ్వరుడు-ఆకాశానకు సదాశివుడు- వీరు అధిదేవతలు.

9. పృథివికి జాగ్రిదవస్థ- ఉదకానకు స్వప్నావస్థ- అగ్నికి సుషుప్త్యవస్థ- వాయువునకు తుర్యావస్థ- ఆకాశానకు సహజావస్థ- యివి అవస్థలు.

10. పృథివికి సద్యోజాతముఖం- ఉదకమునకు వామదేవముఖం- అగ్నికి అఘోరముఖం- వాయువునకు తత్పురుషముఖం- ఆకాశానకు యీశానముఖం- యివి ముఖములు.

11. పృథివికి తారకం- ఉదకానకు దండకం- అగ్నికి కుండలీ- వాయువునకు అర్ధచంద్రాకారం- ఆకాశానకు బిందువు- యివి రూపములు.

12. పృథివికి ప్రాణం- ఉదకానకు అపానం అగ్నికి ఉదానం- వాయువునకు వ్యానం- ఆకాశానకు సమానం- యివి వాయువులు.

13 పృథివికి అధః- ఉదకానకు ఊర్ధ్వః- అగ్నికి సరళం- వాయువునకు అగోచరం- ఆకాశానకు నిరామయం- యివి ఉచ్చారణలు.

14. పృథివికి స్థూలం-ఉదకానికి సూక్ష్మం-అగ్నికి కారణం - వాయువునకు మహాకారణం-ఆకాశానికి కైవల్యం- యివి తనువులు.

15. పృథివికి హ్రస్వం-ఉదకానికి దీర్ఘం-అగ్నికి ప్లుతం- వాయువునకు అర్ధం-ఆకాశానకు అనుచ్చారణ-యివిమాత్రలు.

16. పృథివికి ఋక్కు-ఉదకానికి యజుస్సు-అగ్నికి సామము-వాయువునకు అథర్వణం-ఆకాశానకు సూక్ష్మం- యివి వేదములు.

17. పృథివికి రజస్సు-ఉదకానికి సత్వం-అగ్నికి తమస్సు-వాయువుకు శుద్ధసత్వం-ఆకాశానికి నిర్గుణం-యివి గుణములు.

18. పృథివికి సృష్టి-ఉదకానకు పాలనం-అగ్నికిసంహారం-వాయువునకు సూర్యక్రియ-ఆకాశానకు చంద్రక్రియ-యివి క్రియలు.

19. పృథివికి పూర్వదిక్కు, యింద్రుడు - ఉదకానకు పశ్చిమదిక్కు,వరుణుడు-అగ్నికి దక్షిణదిక్కు,యముడు-వాయువునకు ఉత్తరదిక్కు, కుబేరుడు-ఆకాశమునకు ఊర్ధ్వదిక్కు, బ్రహ్మ-యివి దిక్కులు అధిదేవతలు.

20. పృథివికి నైరుతికోణం, రాక్షసః - ఉదకానకు యీశానకోణం, యీశానః - అగ్నికి ఆగ్నేయకోణంఅగ్నిః-వాయువునకు వాయవ్యకోణం, వాయవ్యః - ఆకాశానికి అంతరిక్షం, విష్ణుః - యివి కోణములు, అధిదేవతలు.

తారక ప్రకరణము

పరబ్రహ్మ స్థానముయొక్క వివరము.

ఈ దేహమందున్న ద్విదళపద్మమందు హంసస్వరూపమై లీలారూపవినోదుండై జ్యోతిరూపమై సర్వజీవులయందు నేత్రరూపమై సాక్షిగా దేనిచేత చూస్తూయున్నాడో ఆచూపే సుషుమ్నయనే బ్రహ్మరంధ్రం. ఇదే నిశ్చయం.

ఈ దేహమందు నేత్రరూపమై జ్యోతిర్మయమై సూక్ష్మరూపమై అండస్వరూపమై సర్వేశ్వరుండు మెరుపు తళుకు చందంబున వెలుగుతూయున్నాడని వేదములయందున్నూ శాస్త్రములయందున్నూ ప్రమాణ్యములు పలుకుతూయున్నవి గనుక ఈ దేహమందున్న నేత్రమే బ్రహ్మస్థానమై బ్రహ్మము వెలుగుతూయున్నది.

ఇందుకువివరము :—

నేత్రములయందున్న నలుపు ప్రకృతిభావం జీవు డనిపించుకొనును. కంటిలో హంసమార్గమైయున్న దృష్టికిమధ్యను విరాట్పురుషునకు ఆశ్రమస్థానం. కంటిపాప మధ్యనున్నవాడు పరమస్వరాట్. కంటిలోయున్న తెలుపు ఈశ్వరస్వరూపం. ఆ తెలుపే చంద్రమండలం. ఆ తెలుపే గంగానది. ఇచ్చట తామసాహంకారముండును. ఇక్కడ (మ) కారం మాత్రకై

యుండును. ఇక్కడనే ఈశ్వరుడున్నూ క్రియాశక్తిన్నీ వుండును. ఇతడు లయకర్త. ఇదే శివపదం. కన్నులయందున్న నలుపులో నీలవర్ణము విష్ణుస్వరూపము. ఆ నీలవర్ణమే అగ్నిమండలం, అదే యమునానది. ఇక్కడ సాత్వికాహంకారముండును. (ఉ) కారం మాత్రకై యుండును. ఇక్కడ విష్ణుదేవుడున్నూ జ్ఞానశక్తిన్నీ యుండును. ఇతనికి హిరణ్యగర్భుడనే పేరుగలిగి యున్నది. ఇతడే పోషణకర్త. ఇదే విష్ణుపదం. నేత్రములోయున్న మెరుపే బ్రహ్మస్వరూపం. అదే సూర్యమండలం. ఆ మెరుపే బ్రహ్మతేజము. పుటంవేసిన బంగారపుకాంతిగా యుండును. అదే సరస్వతి. ఇక్కడ రాజసాహంకారముండును. ఇక్కడ (అ) కారం మాత్రకై యుండును. ఇక్కడ ఇచ్ఛాశక్తియును, బ్రహ్మదేవుడును వుండును. ఇతడే సృష్టికర్త. ఇదే బ్రహ్మపదము. నేత్రములో తెలుపు, మెరుపు, నలుపు, నీలవర్ణములో చుక్కనడుమను పీతవర్ణమై పాపవలె నీలరూపమై బంగారపుకాంతిగలిగి మెరుపు తళుకుచందంబున వెలుగుతూయున్నదే పాపరూపము. అపాపే పరబ్రహ్మము, కంటిలో పరమాత్మ. ఆపాపే యాత్మయనబడును. ఆపాపే పరంజ్యోతి; ఆపాపేపరమేశ్వరుడు; ఆపాపే యోగంటి గురుడు. అదే వైకుంఠము, అదేకైలాసము. కంటిలోయున్న దృష్టే బ్రహ్మరంధ్రము. ఇదే దశమరంధ్రం, ఇదే బ్రహ్మనాడి, ఇదే సుషుమ్నానాడి; ఇదే ముక్తిద్వారం. ఈదృష్టే

ముక్తికాంతాస్థానం. ఇదే శృంగాటకము. ఇదే త్రికోణస్థానం,
ఇదే త్రివేణీసంగమస్థానం, ఇదే మేరుశిఖరం, ఇదే కుండలీస్థానం
ఇదేకర్ణికాంతరం, ఇదే చిన్మయపాత్ర, ఇదేఆజ్ఞేయం, ఇదేసహ
స్రారం, ఇదేయెనిమిది వర్ణములదళము - ఇదే ద్విదళము, ఇదే
నాదబిందుకళావాసం; ఇదే ఆపోజ్యోతి ఇదే నాలుగుత్రోవల
నడుమ, ఇదేకొల్లాటమంటపం, ఇదే ముమ్మూర్తులపురం, ఇదేసోమ
సూత్రము, ఇదే నీలతోయదమధ్యస్థం, ఇదే రమాకాంతస్థలం,
ఇదేపశ్చిమమార్గం, ఇదే మోక్షద్వారం, ఇదేఓంకారము. ఇదే
నాసికాగ్రమనిన్నీ, ఇదే భ్రూమధ్యస్థమనిన్నీ, ఇదే తూర్పు
బయలు అనిన్నీ, ఇదే దృక్కు అనిన్నీ, ఇదే దృశ్యమనిన్నీ, ఇదే
పరమహంసయనిన్నీ, ఇదే శాశ్వతపదవియనిన్నీ, ఇదే పరమ
పదమనిన్నీ, ఇదే ఐక్యస్థానమనిన్నీ, ఇదే జీవన్ముక్తియనిన్నీ,
ఇదే జన్మరాహిత్యమనిన్నీ. "నచపునరావర్తతే నచపునరా
వర్తతే" యను శృతి ప్రమాణముగా యీభావమందు ఐక్య
మైనవానికి పునరావృత్తిలేదు గనుక ఇదే శుద్ధరాజయోగ
సిద్ధాంతము. ఇది నమ్మిమనోదృష్టులను లీనముచేయవలయును.

ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠా ప్రజ్ఞానమే జ్ఞాతృత్వము. స్థూల
దేహము, అండాండము, సత్వగుణము, శ్వేతవర్ణము, పీత
ప్రకాశము ఇవి పితృమాతృదేహములు. నాద బిందు యివి
రెండున్నూ రెండు దేహములు. కాబట్టి బ్రహ్మస్థానమనిపించు
కొనును.

షడాధార ధ్యానక్రమము

ఆసన స్థానంబునందు ఆధార చక్రమనునది చతుర్దళ యుక్తంబై వ, శ, ష, స, యను బీజాక్షరంబులవలన నర్ధచంద్రాకారంబును పృధివిభూతంబును కుంకుమవర్ణంబును కింకిణీనాదంబును ఆరు నూరుహంసలును సద్భక్తియును క్రియాశక్తియును కలిగియుండు గణేశునకు మానసంబుచేత షోడశోపచారపూజలు చేసి యతనికరుణగాంచి రెండంగుళములపైన నేతెంచిచూడగా లింగస్థానంబున స్వాధిష్ఠానచక్రంబును ఆపోభూతంబునంటి త్రికోణాకారంబై యుండును. దీనికి బ, భ, మ, య, ర, ల, సహితంబైన షడ్దళంబులుయుండును. అందు నైష్ఠికభక్తియు జ్ఞానశక్తియు విమలంబైన విద్యుత్కాంతియును వీణారవంబును ఆరువేలుహంసలు నటించుచుండ అందువాసంబైన చతుర్ముఖ బ్రహ్మకు షోడశోపచారంబులగు పూజలొనర్చి యతని యనుమతివడసి నాభిస్థానంబున కేతెంచి చూడగా నందు నగ్ని భూతంబునునంటి మణిపూరకంబను చక్రంబు షట్కోణంబై దశదళములుగలవు. అందు డ, ఢ, ణ, త, థ, ద, ధ, న, ప, ఫ యను బీజాక్షరములు గలిగియుండును. మరియు వేణు నాదంబును, శ్యామలవర్ణంబును, యిచ్ఛాశక్తియును, ఆరువేల హంసలుగల కుండలీస్థానంబునందుండు విష్ణువునకు షోడశోపచారపూజలు మానసికంబుగా నొనరించి అతని కటాక్షవీక్షణంబుల గాంచి హృదయకమలంబున కేతెంచి వర్తులాకారంబైయనాహతచక్రము వాయుభూతంబు నంటియుండెడి

సంజ్ఞలంగని యందు క, ఖ, గ, ఘ, ఙ, చ, ఛ, జ, ఝ, ఞ, ట, ఠ, యను అక్షర సంజ్ఞలుగలిగిన ద్వాదశదళంబులుండు. అద్దానిలో నాదిశక్తియును, అనుభవభక్తియును, శాతకుంభపు కాంతియును, శంఖారవంబును ఆరువేల హంసలు నాడుచుండు. అందుండు రుద్రమూర్తిని చూడగాంచి యతనికి మానసికంబుగా షోడశోపచార పూజలుసలిపి యతని వరప్రసాదంబు చేకొని తాలుమూలల స్థానంబునందుండు విశుద్ధ చక్రంబు నంటియుండెడి యాకాశభూతంబునుగాంచి షోడశ స్వరంబులును షోడశదళంబులుగానుండు. అందు అ, ఆ, లు పదహారున్నూ బీజాక్షరంబులుగలిగి పరాశక్తియును స్ఫటికవర్ణంబును ఆనంద భక్తియును మేఘనాదంబును పది నూర్ల హంసలు నాడుచుండెడి సంజ్ఞలం గని యందు వసించియుండెడి ఈశ్వరుని సేవించి కరణత్రయంబుచే షోడశోపచారపూజలు సల్పి అతని కరుణవడసి నాసాగ్రంబునకుజేరి నేత్రద్వయ మధ్యంబుగా నాజ్ఞేయ చక్రంబునకు రెండు రేకులుగలిగియుండు. అక్కడ హం. క్షం. అనెడు అక్షరములును అబ్ధినాదంబును మహాతత్వభూతంబును మాణిక్యకాంతియును సమరసభక్తియును గంగా, యమునా, సరస్వతుల సంగమస్థానంబుగానుండు. అందు హంసలు పదినూర్లు ఆడుచుండు అచ్చోట విలక్షణం బై యుండెడి సదాశివుని దర్శించి యతనికి షోడశోపచారపూజలుగావించి యవ్వాని కృపబడసి మూర్ధస్థలంబైన సహస్రారమునకుంజేరి చూడగా నందు వేయిదళ

ములును ఓంకార బీజమైన ఏకాక్షరంబును ఝుంకారనాదం బును బహుచిత్రవర్ణంబులును పరమభక్తియును సహస్ర హంసలును సాక్షిభూతంబగు నాత్మయు నుండు. అట్టి యాత్మ తానై యుండువాడే సచ్చిదానంద సద్గురుమూర్తి. ఇట్టి యను భవమును శ్రీ గురుద్వారా తెలిసికొని ఈ షడాధారములను సేవించి అనుభవజ్ఞులు కావలెను.

నాడీచక్ర విషయము

మరియు మూలాధారంబుకంటె రెండంగుళములు మీదను స్వాధిష్ఠానంబుకంటె రెండంగుళములదిగువను కుక్కు టాండంబువలె నాడీచక్రముండును. దానియందు డెబ్బదిరెండు వేల నాడులు పుట్టి కొన్ని మీదుగను కొన్ని క్రిందుగను కొన్ని ప్రక్కలను భూమియందు నదులవలె శరీరంబున వ్యాపించుకొని యుండును. వానిలో పదినాడులు ముఖ్యములు. అందు కుహూ,సినీవాలీ, రక్తాహ్వాయంబులనెడు మూడునాడులు క్రిందుగాపారి కుహూనాడి మలంబును సినీవాలినాడి మూత్రం బును రక్తాహ్వాయనాడి శుక్రశోణితంబులను విసర్జనముచేయు చుండును. పూషాలం అలంపూష అను రెండునాడులు కర్ణ ములయందుచేరి వర్ణధ్వని స్వరమిశ్రరూపంబులైన శబ్దం బుల వినజేయుచుండును. గాంధారి, హస్తిజిహ్వా అను నాడులు కన్నులలో వ్యాపించి దశవిధరూప గ్రహణంబు చేయించుచుండును. మరియు బ్రహ్మదండికి కుడి యెడమ పార్శ్వములయందుండెడి యిడ పింగళ యను నాడులు హృద

యముదాక వచ్చి ఆ హృదయమందలి ప్రాణవాయువు తోడ భ్రూమధ్య మందుచేరి గంగ, యమున యను పేర్లుగలవి యగును. అందు సూర్యుడను పేరుగల యిడానాడి కుడినాసిక యందు జేరి తపిని, తాపినీ, ధూమ్రి, మరీచీ జ్వాలినీ, రుచి, సుషుమ్న, భోగద, విశ్వబోధినీ, ధారుణి, క్షమ, అనెడు పండ్రెండు పేళ్ళుగల పండ్రెండంగుళముల వరకు ప్రాణవాయువును వెలుపల తిరుగజేసి వానిలో నాలుగంగుళములు క్షీణింపజేసి యెనిమిది అంగుళములదాక ప్రాణవాయువును మరల లోపలి కీడ్చుకొనును. చంద్రుడను పేరుగల పింగళనాడి యెడమనాసికలో జేరి ప్రాణవాయువును అమృత, మానద, పూష, తృష్టి, పుష్టి, రతి, ధృతి, శశినీ, చంద్రికా, కాంతీ, జ్యోత్స్న శ్రీ, ప్రీతి, అంగద, పూర్ణ, పూర్ణామృత అను పదియారు పేళ్లు గల పదియారంగుళముల పొడవున వెలుపల వ్యాపింప జేసి యెనిమిదంగుళములు క్షీణింపజేసి యెనిమిది అంగుళముల దాక ప్రాణవాయువును లోపలి కీడ్చుకొనును. మరియు సూర్యచంద్ర సంజ్ఞలుగల ఇడాపింగళనాడులు రెండును ఒకదినమున ఇరువదిఒక్క వెయ్యి ఆరునూరుమూరులు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాస రూపంబులచేత మారిమారి పలుమారు తిరుగుచుందును. నాడీ చక్రమందు పుట్టిన శుక్లనాడి సుషుమ్న, కుండలీ, శక్తి, నాగకన్యక, బ్రహ్మనాడి అను పేళ్లుగలదియై వక్షస్థలంబు దాకవచ్చి నాడీచక్రంబునుండి తనతోడవచ్చిన నూరునాడుల నక్కడ విడచి తాను నాలుకకొననుచేరి సరస్వతియను పేరు

వడసి కొండనాలుక, దవడలు, మెడ, తల, పండ్లు, పెదవులు, నాసిక, మిశ్రిములు అను యెనిమిది స్థానంబులయందు యేబది యొక్క అక్షరములను పలికించుచూ అచ్చట నణగి అంతర్గమనంబున పశ్చిమ మార్గంబుగ భ్రూమధ్యంబునకు దిగి ముందటి ఇడా పింగళలలో సంగమమగును.

చక్రముల కాలపరిమితి

1. మూలాధారచక్రమందు దళాలు 4 కి హంసలు 600. దళం 1 కి 150 చొ॥ అయినకాలం ఘడియన్నర ఒక క్షణం.

2. స్వాధిష్ఠానచక్రమందు దళాలు 6 కి హంసలు 6000. దళం 1 కి 1000 చొ॥ అయినకాలం 16 ఘడియలన్నర ఒక క్షణం.

3. మణిపూరకచక్రమందు దళాలు 10 కి హంసలు 6000. దళం 1 కి 600 చొ॥ అయినకాలం 16 ఘడియలన్నర ఒకక్షణం.

4. అనాహతచక్రమందు దళాలు 12 కి హంసలు 6000. దళం 1 కి 500 చొ॥అయినకాలం 16 ఘడియలన్నరఒకక్షణం.

5. విశుద్ధచక్రమందు దళాలు 16 కి హంసలు 1000 దళం 1 కి 62½ చొ॥ అయినకాలం 2 ఘడియలన్నరఒకక్షణం.

6. ఆజ్ఞాచక్రమందు దళాలు 2 కి హంసలు 1000. దళం 1 కి 500 చొ॥ అయినకాలం 2 ఘడియలన్నరఒకక్షణం.

7. సహస్రారచక్రమందు దళములు 1000 కి హంసలు 1000. దళం 1 కి 1 చొ॥ అయినకాలం 2 ఘడియలన్నర ఒకక్షణం.

రాత్రి పగలు కలిసిన ఒకదినమునకు హంసలు 21600. ఘడియలు 60 కి ఝాములు 8.

రాజయోగ సూక్ష్మం

1. రక్త, శ్వేత, కృష్ణ, సునీలములు నాల్గున్నూ, జీవవర్ణాలు అయిన జీవతనువులు. ఇవి స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ, మహాకారణములు వీటియందు అంతర్వ్యాపికమైన విరాట్, హిరణ్యగర్భ, అవ్యాకృతి, స్వరాట్, తనువులు. జీవసంబంధమైన రక్త, శ్వేత, కృష్ణ, నీలవర్ణములు త్వంపదం.

2. ఈశ్వరసంబంధమైనపీత, కర్బుర, శ్యామ, సునీలాలు. తత్పదం.

3. వీటిమధ్యయుండెడి శిఖాస్వరూపమే అసిపదం. ఇదే రాజయోగం.

4. నీలమధ్యమముగా యుండే బిందువే గంగ. నీలమధ్య విద్యుల్లేఖే సరస్వతి. ఆబిందువే కుండలి, శిఖయే నాదము. శిఖామధ్యమముగాయుండే అంగుష్ఠమాత్రపురుషుడే కళాస్వరూపము, మేరువే త్రివర్ణాలు, త్రివర్ణాలే మూర్తిత్రయం బిందు నాదకళలు, ఆరుచక్రాలున్నూ అక్కడనే. మేరుస్థానమే అండము; బిందువే పిండము; తేజస్సే బ్రహ్మాండము.

సూక్ష్మదేహ వివరము

అహంబ్రహ్మ. అహం నేననేటటువంటి జ్ఞాతృత్వమే సూక్ష్మదేహము. విష్ణుస్థానము రజోగుణము శ్వేతపీతవర్ణములు కలిస్తే నీల ముత్పత్తి ఆయెను. ఇది పిండాండము. ఇంకను బ్రహ్మాండం. యిందులోనే వివరము చెప్పచున్నది. తత్వమసి. త్వం తత్ అసి. త్వం అనేటటువంటిదే బ్రహ్మం డానికి వివరం. ఈ బ్రహ్మాండమందే సకలభూతములకు దృక్పదార్థమై చూస్తూయున్నది గనుక భ్రాంతికి హేతువయ్యెను. భ్రాంతివల్లనే జనన మరణములకు హేతువయ్యెను. తత్ త్వం అనేటటువంటిదే దృక్పదార్థమై చూస్తూయున్నది గనుక దృశ్యమనేభ్రాంతి పుట్టెను. త్వం తత్ అనే యీరెంటిని యేది తెలుసుకొంటున్నదో అదే అసిపదం అనిపించుకొనును. అదే బ్రహ్మరంధ్రం. అదే త్రివేణీ సంగమం. అదే ముక్తిద్వారం. అదే నాదబిందుకళావాసం. అదేత్రికూటస్థానం. ఇదే మహాకారణ మనిపించు కొనును.

జీవప్రకృతి బ్రహ్మవిచారణకు

అధ్యాత్మ అధిభౌతిక అధిదైవాలకు వివరం

1. జీవుడు అధ్యాత్మ. ప్రకృతి అధిభూతము. పరబ్రహ్మ అధిదైవతము. రాజసగుణం అధ్యాత్మ, తామసగుణం అధిభూతము, సాత్వికగుణం అధిదైవతము.

2. జీవాత్మ, పరమాత్మ, అంతరాత్మ = ఆత్మత్రియం.

3. స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ = తనుత్రియం.

4. రాజస, తామస, సాత్విక = గుణత్రియం.

5. బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర = మూర్తిత్రియం.

6. దేహవాసన, శాస్త్రవాసన, లోకవాసన=వాసనా త్రియం.

7. జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తి=అవస్థాత్రియం.

8. షోడశకళలకు వివరం. శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధ, త్వక్, చక్షు, శ్రోత్ర, జిహ్వా, ఘ్రాణ, వాక్, పాణి, పాద, గుహ్యా, ఉపస్థలు 15 న్నూ మనస్సు ఒకటిన్నీ గలసి 16 తో గూడినదే లింగశరీరము. దీనినే షోడశకళాత్మక మని చెప్పుదురు.

9. షోడశకళావర్ణములు. శబ్దం స్ఫటికవర్ణం, స్పర్శం ధూమ్రవర్ణం, రూపం కృష్ణవర్ణం, రసం శ్వేత వర్ణం గంధం పీతవర్ణం, త్వక్కు గౌరవవర్ణం, చక్షుః కృష్ణవర్ణం, శ్రోత్రం హరితవర్ణం, జిహ్వా రక్తవర్ణం, ఘ్రాణం, శ్వేతవర్ణం, వాక్కు, నీలవర్ణం పాణి, హరిత వర్ణం, పాదం కృష్ణవర్ణం, పాయువు రక్తవర్ణం, ఉపస్థ కర్బురవర్ణం, మనస్సు మేరువర్ణం, యివే షోడశవర్ణములు.

10. పంచభూతములయందువుండే జడము ప్రికృతి. ఆచేష్టలే లింగాలు. వాటిసామర్ధ్యమే శక్తులు. వాటిఉనికిపట్లే పీఠాలు. వాటిపుట్టుకలే నరాలు. వాటివృత్తులే అవస్థలు, వాటిని ఆడించేకర్త అది. వీటికి వ్యతిరిక్తమైన తేజస్సే బ్రహ్మ. వాటిఅభిమానమే ముఖాలు. అజపగాయత్రి తనకు తానే అర్పణ అవుతూ యున్నది.

అమనస్కప్రకరణము

భూతలయము

మలిన సత్వప్రధాన ప్రకృతియొక్క, సత్వరజస్తమో గుణములు మూడును పంచభూతములతో కూడుటవలన సాత్వికపంచభూతములని రాజసపంచభూతములని తామసపంచ భూతములని మూడువిధములగును. అమలిన సత్వప్రధాన ప్రకృతి బ్రహ్మవిచారణయందు అంతర్ముఖము కలదగును. అప్పుడు గుణవిజృంభణ మణగును, అందు పంచభూతములు త్రిగుణములతోడి కలయిక మాని తొలుతకలిగినవి కలిగిన తీరుననే సూక్ష్మాతిసూక్ష్మభూతములై నిలుచును.

సూక్ష్మాతి సూక్ష్మపంచభూతలయము

ప్రళయకాలమందున్నూ, బ్రహ్మనిష్ఠయందున్నూ, పంచభూతములు లయించును. ప్రళయకాల భూతలయమువలన జన్మములకు కారణములైన ఆగామి సంచిత ప్రారబ్ధకర్మములు లయింపక ప్రళయాంతములయందు మరల జన్మము గలుగ జేయును. బ్రహ్మవిచారమువలన పంచభూతములును జన్మ కారణములైన త్రివిధకర్మములును లయించుటవలన ముక్తులగుదురు. ప్రళయకాలమున సముద్రమందు మట్టిపెళ్ల గలిసి తన రూపముచెడినట్లు నూరంతలు హెచ్చుగాగల జలమందు ఒకభాగమైన భూమిచేరి భూమియనుపేరు బోయి జలభూతము

నిలుచును. కాలిన ఇనుపముద్దమీాద నీటిచినుకు బడి నమసినట్లు నూరుపాళ్లు హెచ్చుగాగల అగ్నియందు ఒక్కభాగమైన జలము చేరి నశించి అగ్నిభూతము నిలచును. మహావాయువుచేత దీపముచల్లారినట్లు నూరంతలు హెచ్చుగా గల వాయువునందు ఒకపాలైన అగ్ని చేరి లయించి వాయుభూతము నిలచును. ముక్కు లోగాలి వెలుపలికివచ్చి తెలియనట్లు నూరుమడుగులు హెచ్చు గాగల ఆకాశమందు ఒకభాగమైన వాయువుచేరి వాయువనెడి పేరు చెడి ఆకాశభూతము నిలచును. కారుచీకటియందు మిన్ను మన్ను కన్నులకు తెలియనట్లు నూరుహాంశములు యెక్కువగా గల విక్షేపశక్తియందు ఒకపాలైన ఆకాశము లయించి విక్షేప శక్తి నిలచును.

సూక్ష్మశరీర తత్వలయము.

(జీవసూక్ష్మ దేహతత్వాధిదేవతలే ఈశ్వర దేహ సూక్ష్మ తత్వములని తెలియవచ్చును.)

స్థూలశరీరము కర్మజమగుటవలన కర్మము క్షీణించెనేని స్థూలదేహము క్షీణించును. సూక్ష్మదేహము సహజమగుట వలన కత్తులచేత నరకబడక, నీళ్లచేత నానక, నిప్పుచేత కాలక, గాలిచేత శోషింపక, వృత్తిప్రళయ, నిత్యప్రళయ, దేహ ప్రళయ, మనుప్రళయ, బ్రహ్మప్రళయ, విష్ణుప్రళయ, రుద్ర ప్రళయ, మహేశ్వరప్రళయ, సదాశివప్రళయ విరాట్పురుష ప్రళయములందున్నూ చెడక ని దేహ ముక్తి పర్యంతముండును.

ఇది చెడినగాని ముక్తి గలుగదు. ముక్తి గోరినవాడు ముందుగా దీనిని చెరుపగోరక కారణశరీరమును చెరపవలెను. అది భ్రాంతిజమగుటవలన అపరోక్షబ్రహ్మసాక్షాత్కార జ్ఞానముచేత భ్రాంతి నశింపజేసెనేని భ్రాంతివలన గలిగిన కారణశరీరము నశించును. మరి ఈ సూక్ష్మదేహము పైన జెప్పిన ప్రళయములయందు నశింపక కారణశరీరమందు జేరి కారణశరీరభ్రమ నివారించుదాక కాలకర్మవశముచేత మాటి మాటికి పుణ్యపాపమిశ్రమకర్మలభ్యమగు దేవ పశు పక్షి క్రిమి జలచర, స్థావర, మానుష, స్థూలశరీరములతో కూడుచూ వీడుచూయుండును. కారణశరీరభ్రమ నివారించువేళ కారణ శరీరము నశించగానే కారణశరీరమందు నిల్వ చోటులేక, స్థూల శరీరమందున్నూ నిల్వ తావులేక, కాష్టరహితమగు వహ్ని చందంబున లయించును. అప్పుడా శరీరతత్వములు సమిష్టి, వ్యష్టి భేదములతోడ క్షీణించి సత్వ రజోభూత తన్మాత్రలై యుండును.

ప్రకృతి నిలయము

చిదాభాసరూపమైన మలినసత్వప్రధాన ప్రకృతి గుణములగు సత్వరజస్తమస్సులు మాయ అవిద్య ఆవరణ శక్తు లనెడు పేర్లుగలవై వెలయును. పరబ్రహ్మచ్ఛాయ మాయ, అవిద్య ఆవరణ శక్తులందు ప్రతిబింబించుటచేత ఈశ్వరుడును జీవసమూహమును వీరికి భోగసాధనములను కలుగజేయుటకు కారణమైన విక్షేపశక్తియును తోచును.

ఇట్టి మలిన సత్వప్రధాన ప్రకృతి అచిత్తగుటవలన విచారదృష్టియందు మిథ్యాభూతమై తనకు జనకస్థానమైన చిత్ప్రకృతియందు తన త్రిగుణములతోడ కలియగా అపుడు ఈశ్వర జీవవిక్షేపములు మూడును క్షీణించి అమలసత్వప్రధాన యగు చిత్ప్రకృతి నిలచును. అది సద్రూపుడును అస్మచ్ఛబ్ద ఆత్మశబ్ద లక్ష్యార్థవాచ్యుడును, స్వజాతీయ విజాతీయ స్వగత భేద శూన్యుడును, స్త్రీ పుం నపుంసలింగ రహితుడును, సర్వ కార్యకారణ విలక్షణుడును, కేవల నిర్గుణుడును అగు పరమాత్మయందు లయించును.

ప్రకాశోష్ణశక్తులును అగ్నియును ఒక్కటైనట్లు, ఈ చిత్ప్రకృతియును చిద్రూప పరబ్రహ్మమును ఒక్కటే యని తలచనివానికి సమ్మతి. "శృతి॥ ద్వైతం సంసారమిత్యాహు రద్వైతం పరమార్థతః॥" అను ప్రమాణమునకు విరోధముగను అద్వైతసిద్ధిగలుగక ద్వైతమే ప్రాప్తించును. కాబట్టి "ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" యను శృత్యర్థమునెరిగి చిద్రూపిణియగు ప్రకృతియును అస్మచ్ఛబ్దవాచ్యుడైన సద్రూప పరబ్రహ్మమును ఒక్కటేయనియును, ఆ పరబ్రహ్మమే తానని తలచి అష్టవిధానందములలో శ్రేష్ఠమైన ముఖ్యానందమును పొందువాడే ముఖ్యుడని వేదాంతసిద్ధాంతము.

ద శ వి ధ ప్ర ళ య ము లు

౧ వృత్తి ప్రళయము

ప్రాణుల పుణ్యపాప మిశ్రకర్మఫలప్రాప్తి పరబ్రహ్మ స్వరూపమైన వికార చిదాకాశమందు అణగియుండి, జీవులకు అదృష్టానుసారముగ కాలకర్మానుగుణ్యముచేత సముద్రమున అలలు బుగ్గలు తుంపురులు పుట్టుచు అణగుచూ యుండునట్లు చిదాకాశమున కాలానుగుణ్యప్రాప్తముగ వృత్తులు పుట్టుచూ గిట్టుచూయుండును. ఆపుట్టిగిట్టెదిలేక ఏమీ లేని వట్టిబట్టబయలే వృత్తిప్రళయము.

౨ అవస్థా ప్రళయము.

ఆవృత్తియే బలసి అనేకవ్యవహారములు చేయుటకు జీవుల కాలకర్మవశముల జాగ్రత్ స్వప్నావస్థలుగల స్థూల సూక్ష్మ శరీరములను పొంది వెలుపలికివచ్చి వ్యాపించుచూ లోపించుచూ ఉండును. ఆలోపించిన యెడమే నిద్ర. ఆనిద్రయే నిత్యప్రళయము.

3 శరీర ప్రళయము.

పిమ్మట ఆవృత్తులే ప్రబలి జాగ్రదాద్యవస్థలతో కూడి నిమేషము, కాష్ఠ, కలా, క్షణము ముహూర్తము, అహోరాత్రము అనునవి గలిగినదినము. అట్టిదినము పక్షము, మాసము, ఋతువు, అయనము అనువానితో కూడినది సంవత్సరము. అట్టి సంవత్సరములమితి ప్రకారము జీవించి మృతినొందుటే శరీరప్రళయము.

౮ మనుప్రళయము.

శుక్లకృష్ణపక్షములే అహోరాత్రములుగాగల పితృదేవతల యొక్క ఒకదినము; మనుష్యులకు ఒకమాసము. అట్టి మాసములు పండ్రెండయ్యేనేని మనుష్యులకు ఒకసంవత్సరము, అధిదేవతలకు ఒకదినమగును. అట్టిదినములు మున్నూటరువది యయ్యేనేని దేవతలకు సంవత్సరమగును. అవి పండ్రెండు వేలు గడచెనేని 1728 వేల సంవత్సరములుగల కృతయుగమగును. 1296 వేల సంవత్సరములు గల త్రేతాయుగంబును 864 వేల సంవత్సరములుగల ద్వాపరయుగంబును 432 వేల సంవత్సరములుగల కలియుగంబును గడచును. ఆనాలుగు యుగములును గూడినదే ఒకమహాయుగము. అవి 71 అయ్యేనేని ఒక మనువు చచ్చును. ఇదే మనుప్రళయము.

౯ బ్రహ్మప్రళయము

అట్టి మన్వంతరములు పదునాలుగు గడచెనేని చతుర్ముఖబ్రహ్మకు ఒక పగలగును. ఆపగటిలో స్వాయంభువ స్వారోచిష ఉత్తమ, తామస, రైవత, చాక్షుష, వైవస్వత, సూర్యసావర్ణి, బ్రహ్మసావర్ణి, ధర్మసావర్ణి, భద్రసావర్ణి, దేవసావర్ణి ఇంద్రసావర్ణి, అనెడి పదునాల్గు మనువులును లయింతురు. ఇక నంతకాలము గడచెనేని, బ్రహ్మకు రాత్రి యగును. ఇందులో పగలు ఉదయకల్పమనిన్ని, రాత్రి క్షయకల్పమనిన్ని చెప్పబడును. ఇట్టి దినములు 360 అయ్యేనేని

బ్రహ్మకు ఒకసంవత్సరమగును. అట్టి సంవత్సరములు నూరు గడచెనేని బ్రహ్మప్రళయమగును.

౬ విష్ణుప్రళయము

బ్రహ్మజీవితకాలము విష్ణువునకు ఒకమాసము. అట్టి మాసములు పండ్రెండుకూడినది ఒకసంవత్సరము. అట్టిసంవత్సరములు నూరుగడచెనేని విష్ణువు మరణించును. విష్ణుప్రళయములోపల బ్రహ్మ లనేకు లగుదురు.

౭ రుద్రప్రళయము

విష్ణువుయొక్క జీవితకాలము రుద్రమూర్తికి ఒకదినమగును అట్టిదినములు 360 కూడినది ఒకసంవత్సరము. అట్టిసంవత్సరములు నూరైన రుద్రుడు మృతినొందును. ఆరుద్రుని జీవితకాలములోపల అనేకవిష్ణువులు పుట్టి గిట్టుదురు. ఇదే రుద్రప్రళయము.

౮ మహేశ్వర ప్రళయము

రుద్రమూర్తి ఆయుష్యమంతయు మహేశ్వరునకు ఒకఝాము. అట్టిఝాములు యెనిమిదిగలది ఒకదినము. అట్టి 30 దినములు ఒకనెల, అట్టి 12 నెలలు ఒకసంవత్సరము, అట్టి సంవత్సరములునూరైన మహేశ్వరుడు లయించును. ఆమహేశ్వరుని జీవితకాలములోపల రుద్రులనేకులు పుట్టిగిట్టుదురు.

౯ సదాశివప్రళయము

మహేశ్వరుని ఆయుష్యమంతయు సదాశివునకు రెండు గడియలు. దీనినే ముహూర్తమందురు. అట్టి ముహూర్తములు

30 ఒకదినము. అట్టిదినములు 360 గలది ఒక సంవత్సరము. అట్టి సంవత్సరములు నూరయ్యేనేని సదాశివుడు లయించును. ఆతని ఆయుస్సులోగా అనేక మహేశ్వరులు పుట్టి గిట్టుదురు. ఇదే సదాశివప్రళయము.

౧౦ విరాట్పురుష ప్రళయము

సదాశివుని ఆయువంతయు విరాట్పురుషునకు ఒకక్షణ మగును. అట్టి క్షణములు 360 ఒకదినము. అట్టి దినములు 360 గలది ఒక సంవత్సరము. అట్టి సంవత్సరములు నూర య్యేనేని మాయా ప్రతిబింబేశ్వరుడైన విరాట్పురుషుడును లయించును. అతని జీవితకాలములోపల అనేక సదాశివులు ఉదయించి లయింతురు. ఇదే విరాట్పురుషప్రళయము.

ఇట్టి ప్రళయములు చిదచిత్స్వరూపిణియగు మూల ప్రకృతియందు కలుగుచూ మునుగుచూ యుండును. బ్రహ్మ నిష్ఠగల మహాపురుషుడు ప్రకృతిని లయింపజేసి పరబ్రహ్మమై వెలుగును.

బ్రహ్మతత్త్వ వివేకము

"శృతి॥సదేవ సోమ్యేద మగ్రఆసీత్,ఏకమేవా ద్వితీయం బ్రహ్మ॥" తా. ప్రపంచసృష్టికి పూర్వమున్నూ, వర్తమాన కాలమందున్న తల్లయమునకు పరమందున్నూ, అధిష్ఠానమగు వస్తువు బ్రహ్మము. బ్రహ్మమునకు లక్షణమేమనగా? "శృతి॥ యతోవా యిమాని భూతాని, జాయంతేత్యాదిశృతేః" తా. దేనివల్ల యీజగము పుట్టి పెరిగి గిట్టెనో, అట్టిది బ్రహ్మమని

తటస్థలక్షణము. "శ్రుతి॥ సత్యంజ్ఞాన మనంతంబ్రహ్మ, ఆనందో బ్రహ్మేతి వ్యజనాత్ రసోవై సం" తా॥ సత్ యనగా త్రైకాలికాబాధ్యత్వము. చిత్ యనగా జ్ఞానము. ఆనందమనగా ఇతరానభిభూత సుఖానందము. కాబట్టి సార్వకాలస్థితియు, జ్ఞానము, ఆనందము-యీమూడు బ్రహ్మమునకు స్వరూప లక్షణములు "శ్రుతి॥ అహరస్వమణు స్వమదీర్ఘం, నిర్వికల్పో నిరాకారో నిర్గుణో నిష్క్రియో నిరంజనో నిరాఖ్యాత శుద్ధో బుద్ధః" తా॥ అట్టి బ్రహ్మము నిరాకార, నిర్వికార, నిర్గుణ, నిష్క్రియ, నిరంజన, నిరాఖ్యాతంబై స్వజాతీయ విజాతీయ స్వగత భేదరహితంబై, సర్వపరిపూర్ణంబై యఖండంబై యుండును.

ముక్తి వివేకము

"శ్రుతి॥ తద్విజ్ఞానార్థం సద్గురుమేవాభిగచ్ఛేత్ సమిత్పాణి శ్రోత్రేంద్రియ బ్రహ్మనిష్టం బ్రహ్మవిత్ బ్రహ్మైవాహ భవతి బ్రహ్మది దాప్నోతి పరం తస్యతావదేవచిరం యావన్నవిమోక్షతే అథ సంపత్స్యతే." తా॥ అట్టిజీవుండు అనేక జన్మంబులజేయు సత్కర్మంబువలన, తనను తాను తెలుసుకోదలచును. తలచి కారణగురువు నాశ్రయించవలయును. ఆయనవల్ల మహావాక్యార్థంబు అనుభవంబు జేసికొని బంధ ముక్తుండగును - అది యెట్లంటే "తత్వమసి" యను ఈ మహావాక్యార్థంబును గురువు శిష్యునికి ఉపదేశించుచున్నాడు. ఏమనగా - నీవు ఆ బ్రహ్మము అయితివి. ఇది

ఉపదేశము" ఇందుమీద శిష్యుడు గురువును ప్రశ్నింపవలెను. ఏమనగా, నేను కించజ్ఞుడను, జడుడను, అజ్ఞానిని అయిన నేను సర్వజ్ఞుడు స్వయంప్రకాశ మానుండగు ఈశ్వరుండను నే నెట్లగుదును ? ఇది విరుద్ధము. భృత్యుడు ఏవిధముగా రాజగును? అని శిష్యుడడిగితే గురువు చెప్పుచున్నాడు. ఏమనగా ఈ మహా వాక్యార్థమునకు, నీవు చెప్పినమాట బాధకమైయున్నది. సత్యము. ఇందుకు పరిహారము చెప్పుచున్నాను వినుము. "లోక ములో పద్యాదులందు ముఖ్యార్థమునకు బాధగలిగితే లక్షణా వృత్తిని ఆశ్రయించుచున్నారు. ఆ లక్షణావృత్తి యనగా బాధితమైన ముఖ్యార్థమునకు సంబంధించి వేరొక యర్థమును చెప్పుచున్నారు. కాబట్టి ఈ వాక్యమందున్నూ, కించిజ్ఞుడైన జీవుండు సర్వజ్ఞుండగు ఈశ్వరుడేలాగు అగునని శంకవచ్చినందున లక్షణావృత్తిని ఆశ్రయించి వేరేయర్థమును జెప్పవలెను. అది యెట్లంటే ఇచ్చట జహాద, జహార్లక్షణయనగా భాగత్యాగ లక్షణము. తత్పదవాచ్యుండైన ఈశ్వరునియందు సర్వజ్ఞత్వాది ధర్మములనున్నూ, భాగత్యాగము చేసినమీదట నీయందున్న కించిజ్ఞత్వాది ధర్మములు భాగత్యాగము చేసినమీదట సచ్చి దానందాత్మకమైన కేవల శుద్ధచైతన్య బ్రహ్మము శేషించి నది- ఆ రెండును ఒకటిగాను జీవుడవైన నీవు ఈశ్వరుండవైన నీవు బ్రహ్మమైనావు. ఇదిసత్యము ఇందుకు నీ ఆత్మానుభవమే సాక్షి అని గురువు చెప్పినమీదట ఆత్మానుభవప్రమాణము చేత "బ్రహ్మైవాహమనిన్నీ" "అహంబ్రహ్మాస్మి" యనిన్నీ అఖండాకారవృత్తి గల్గును.

తరువాత నిర్వికల్పసమాధియందు నిధిధ్యాసయున్నూ, స్థిరలక్ష్యసిద్ధియున్నూ యవును. "శృతి॥ సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ నేహనా నాస్తికించనా సర్వం సమాప్నోతి తతోసి సర్వః." తా॥ అట్టివానికి సర్వము బ్రహ్మంబై తోచును. ఎద్ది గనిన యదే బ్రహ్మంబగును. ఇక్కడ ఒక శంకగలదు. ఏమనగా - నామరూపాత్మకంబైన సర్వప్రపంచము బ్రహ్మంబైతే, దృశ్యమైన సర్వము నశించునుగనుక బ్రహ్మము నశించునని చెప్పవలసి వచ్చెను. ఇందుకు సమాధానము చెప్పుచున్నాము వినుము. ఈ దృశ్యమైన ప్రపంచము, సత్తు, చిత్తు, ఆనందము, రూపము, నామము, యను అయిదు యంశములై యున్నవి.

"శృతి॥ యథానద్యస్స్యందమానసముద్రాంత్తంగచ్ఛంతో, నామరూపైర్విహాయ తథైవ విద్వాన్ పుణ్యాపాపైర్విహాయ తం గచ్ఛంతో పరమం శాశ్వత ముపైతి." తా॥ నదులున్నూ నద్యంతరములైన యితరప్రవాహములున్నూ, మహోదధిలో కలసినపుడు నామరూపములు విడచి మహోదధి అయినట్లుగానే "తథైవ విద్వాం పుణ్యాపాపైర్విహాయ" ఆలాగుననే విద్వాంసుడు పుణ్యాపాపములను విడచి శాశ్వతమైన బ్రహ్మపదమును జేరుతూయున్నాడు. ఇది శ్రీగురురాయునిద్వారా దెలిసికొనక తెలియబడదు గాన తెలిసికొని ముక్తులు గావలెనని కోరుతూయున్నాను.

మహావాక్యములు

శ్లో॥ అహం నాన్యో మహానాన్యో మదర్థోమాం వినాకలిః
ఉక్త్వానుక్త్వా ద్వయోనాస్తి అభయస్థం గురుః పదః.

ఋగ్వేదవాక్యం = ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ
యజుర్వేదవాక్యం = అహం బ్రహ్మాస్మి
సామవేదవాక్యం = తత్త్వమసి
అథర్వణవేదవాక్యం = అయమాత్మాబ్రహ్మ

ఇవి మంత్రరూపంగా ఉచ్చరించే విధము.

'ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ' 'అహంబ్రహ్మాస్మి' 'తత్త్వమసి' 'అయమాత్మాబ్రహ్మ' 'సత్యంజ్ఞానమనంతమానందంబ్రహ్మ' 'ఏకమేవాద్వితీయంబ్రహ్మ' 'సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ' 'నేహానానాస్తి కించనా.' యీమంత్రము త్రికాలములయందును స్మరించవలసినది. ఇందువలన పాపములేదు, పుణ్యములేదు, దుఃఖము లేదు, జన్మములేదు, జగములేదు, 'షడూర్మిరహితం' శివం యిందుకు అర్థము. 'ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ' ప్ర, అనగా = పరాఅనే ప్రకృతిపేరు. ప్రకృతియనగా = మాయ, యీమాయయే అహంకారము; ఈ అహంకారమే తెలివి. యీ తెలివే సమస్తప్రపంచము-సత్యమని తోచుభ్రమ. జ్ఞానమనగా అంతర్బాహ్యముల వాఙ్మనోగోచరమైనది. "యద్దృశ్యం తన్నశ్యం, యత్కృతం త దనిత్య"మ్మనే న్యాయమునుబట్టి ఈకనుపించే వాక్కున చెప్పబడే సర్వమున్నూ అనాత్మయనిన్నీ, అజ్ఞాన

మనిన్నీ, విడిచి ఒక్క గురువాక్యమందు ఏకచిత్తమున నిలిచి నదే జ్ఞానమనిన్నీ, ఆత్మయనిన్నీ, ఆత్మానాత్మల రెంటిని తెలిసికొన్న తానే బ్రహ్మమని ఋగ్వేదవాక్యం. కాబట్టి సమస్త జగత్తు బ్రహ్మభావన జేసినది గురుదీక్ష.

అహం బ్రహ్మాస్మి

అనగా: అకార, ఉకార, మకారములు కూడిన దే ప్రణవము. ప్రమాణం:- 'శృతి. త్రిధాబద్ధో వృషభోరోరవీతి మహాదేవోమర్త్యాగ్ం ఆవివేశ. అకారం, బ్రహ్మమనిన్నీ, ఉకారం విష్ణువనిన్నీ, మకారం ఈశ్వరుడనిన్నీ, మూడుకూడి న దే ప్రణవమనిన్నీ, కూర్చేవిధము అకారం రాజసగుణము, అదిశబ్దరూపముగానుండును. ఉకారం, సాత్వికగుణము అది సంకల్పరూపముగా నుండును. మకారం తామసగుణము, అది దృగ్రూపముగానుండును. చూపు, పలుకు, మనస్సు. ఈ మూడు సద్గురువు చెప్పినస్థానమందు ఐక్యం చేసినదే ప్రణవము. అకారమైన అర్ధమాత్రృక ఆధారచక్రమునబుట్టి పరాపశ్యంతి మధ్యమ వైఖర్యాది చతుర్విధ శబ్దంబులనుదాటి 'హం' యని సుషుమ్నను యెక్కి తనస్థానమందు ఐక్యమవును. కాబట్టి "అహం బ్రహ్మాస్మి" అని యజుర్వేద వాక్యము. అనగా గీర్వాణ భాషచేత నేననేమాట-నేననగా పరబ్రహ్మరూపమనిన్నీ, యిదే ఈశ్వరుడనిన్నీ విశ్వమంతా భరించినందుచేత యీశ్వరుడనిన్నీ మంగళప్రదమైన తెలివిని యిచ్చుటచేత శివుడనిన్నీ ఆయొక్క తెలివే నేత్రమధ్యమందు వున్నదనిన్నీ 'శృతి. విశ్వం చక్షురు

తం తస్మిన్ సర్వం ప్రతిష్ఠితః" అని ప్రమాణము పలుకుచున్నది. గనుక తననేత్రమందు కనుపించే సర్వచరాచర ప్రపంచమున్నూ యీశ్వరుడని గురువు చెప్పిన అద్వితీయ దీక్షను భావించినదే యజుర్వేదార్థము. అట్టిఅభ్యాసమైతే తానే బ్రహ్మమని 'అహంబ్రహ్మాస్మి' యని పలుకుట.

తత్వమసి

తత్వమసీత్యభేదవాచకం. "శ్లో॥ యే జపంతి తే శివసాయుజ్యముక్తి భాజాభవంతి." అని ప్రమాణమున్నదిగనుక గురువుయందు క్రియాద్వైతం, ప్రపంచముయందు ద్రవ్యాద్వైతం, ఆత్మయందు భావాద్వైతం కలిగినదే అభేదవాచకం. ఇదే జపంచేయతగ్గది. తత్వమసి. తత్ అనగా నిరాకారస్వరూపం. త్వం అనగా హంసస్వరూపం. అసి యనగా నిరాకారస్వరూపమునందు కలియుట. ఈప్రకారముగా సమస్తజగత్తు ఐక్యమగుతూ యున్నట్టు తెలిసి, భ్రమవదలుటే జీవేశ్వరులకు ఐక్యానుసంధానము. జీవుడనగా ప్రపంచము. సత్యమనేభ్రమ, ఈశ్వరుడనగా సర్వప్రపంచము; అనాత్మయనిన్నీ, ఏకత్వసిద్ధిగలిగినదే ఈశ్వరత్వము. కాబట్టి సర్వప్రపంచమున్నూ నిరాకారమేనని జ్ఞానము కలిగితే అభేదజ్ఞానము. అభేదమే జ్ఞానమనిన్నీ, భేదమే అజ్ఞానమనిన్నీ, సమస్తశాస్త్రములయందు చెప్పబడ్డది కాబట్టి జీవేశ్వరులకు వ్యష్టి, సమిష్టిగా శాస్త్రములు చెప్పుటేకాని ఐక్యమయ్యే పరిణమించును.

అయ మాత్మా బ్రహ్మ

అయంశబ్దానకు : ఒక్కపిండమందే తాత్పర్యముగనుక అండపిండ బ్రహ్మాండములకు భేదములేదని అభేద నిష్కర్షగా ఈ వాక్యం పలుకును. అండమంటే గ్రుడ్డు, పిండమంటే సమస్త దేహములయందు కారణమైయున్న హంసస్వరూపము. బ్రహ్మాండమంటే పదునాలుగు భువనంబులు తన కుక్షిని యిముడ్చుకొని తాను విలక్షణమైయున్న పరమాత్మ. ఈమూడింటికిన్ని ఏకత్వసిద్ధి యేలాగంటే బ్రహ్మాండంవలన పిండాండం, పిండాడంవలన అండాండం, అండాండంవలన బ్రహ్మాండం, బ్రహ్మాండంవలన అనంతకోటిబ్రహ్మాండం, అనంతకోటిబ్రహ్మాండంవలన అండాండం, అండాండంవలన సమస్త జగదుద్భవం, సమస్త జగం అండంలోను- అండము పిండములోను- పిండం బ్రహ్మాండమునందు ఐక్యమవుతూయున్నది. కనుక యీ ప్రకారం యీ నాలుగు మహావాక్యముల అర్థము తెలుసుకున్నవారే పాపపుణ్యములు, జనన మరణములులేక బ్రహ్మస్వరూపమే తానని సమస్తవేదాంత సిద్ధాంతము. ఇది నమ్మినవారలకు మోక్షం. ఇదితప్పదు. ఇదే గురువాక్యము. దీని యనుభవమును సద్గురువులచే గ్రహించిన సిద్ధికరము.

ఉపరి చతురు వాక్యములలో "సత్యజ్ఞాన మనంత మానందం బ్రహ్మ" అనగా జనన మరణాద్యవస్థలులేక, 'కలదు లేదు' అనే సందేహములులేక కదలక ఖర్చుపడక యేపరమాత్మ స్వరూపండున్నదో అదే సత్యమనే అర్థం. జ్ఞానమనగా

ఆయొక్క సత్యస్వరూపమే మాయామంత్రిరూపముగా తోచి దేహేంద్రియములను గుణాద్యవస్థలుగల జగత్తును తన సహాయంచేత సమస్తవ్యవహారములు తెలుసుకున్నందున జ్ఞానమనిన్నీ, అనంతమనగా ఆదిమధ్యాంతములులేక యింతని ప్రమాణములేనందున అనంతమనిన్నీ, తన గర్భమందు సృష్టి అవుతూయున్న జీవకోట్లకు యింతయనిచెప్ప శక్యముకానందున అనంతమనిన్నీ, ఇట్టి అర్థమును గురువాక్యం ద్వారా తెలుసుకున్నందున ఆనందముగా యుంటున్నది. "ఏకమేవా ఉద్వితీయం బ్రహ్మ" అనగా ఏక=ఒక్కడైన యేపరమాత్మ స్వరూపముగలదో అతనిగర్భమందు పదునాల్గుభువనములున్నూ, యెనుబదినాల్గులక్షల జీవులున్నూ, తొంబదియారు తత్వములున్నూ, యిన్నింటికి జీవుడు ఒక్కడైనందున ఒక్కటేనని తెలుసుకున్న జ్ఞానమే బ్రహ్మత్వమని పలుకుట. సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ అనగా, సర్వశబ్దమునకు తాత్పర్యం అంతర్బాహ్యములనేమాట. అంతర్బాహ్యములనగా తనదేహము మొదలుగా సమస్తప్రపంచము నిరాకార, నిరామయ, నిరంజన, నిర్వికల్ప, నిష్క్రియ, అనిర్దేశ్యమైన పరబ్రహ్మమేననుట. "సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మ" ఇందుకుప్రమాణము. "శ్లో॥ అనాత్మదృష్టి రవివేకనిద్రామహం మమస్వప్నగతం గతో౽హం." అని సమస్తవేదాంత శాస్త్రములయందున్నూ, చెప్పబడుతూ యున్నది. నేనుఅనిన్నీ నీవు అనిన్నీ, నాది అనిన్నీ, నీది అనిన్నీ, ఉన్నది లేదు అనే

సంశయములులేక యెట్టివిధమైన భయములను విడచిపెట్టినదే అభయమనుట. ఈ అభయమువలన 'షడూర్మిరహితం శివం' అనే భావముచేత, సద్గురుపాదారవిందమే భక్తిక్రియావిజ్ఞానములకు అభయమైన జీవన్ముక్తి కలుగజేయును. ఇదే విదేహముక్తి. నిత్యముక్తి. సంకల్పరహిత వికల్పనారహితమైన కైవల్యం అని ప్రమాణం. ఆశయే వైతరణీయనిన్నీ, కామమే నరకమనిన్నీ, క్రోధమే యముడనిన్నీ, వీటిని విడచిన వైరాగ్యమే భోగ్యమనిన్నీ, ఆత్మజ్ఞానమే సుఖమనిన్నీ, సంతోషమే ఆనందమనిన్నీ, శాంతమే కామధేనువనిన్నీ, మౌనమే కల్పవృక్షమనిన్నీ, పరమహంసే దైవమనిన్నీ, భావించి గుణవర్జితులై, సత్పురుషసేవాజీవితులై ఆత్మారామపూజాపరులై, మౌనజీవాధీనులై, అచింతితజ్ఞాననిష్ఠులై, అనిత్యసుఖవర్జితరసికులై సుజ్ఞానవస్తుజనసేవకపరిపూర్ణులై, జగత్తనేపట్టణమందు సుబుద్ధిసారధ్యశరీరరథారూఢులై, ప్రజ్ఞానాంగనాసేవితులై, నిత్యజ్ఞానసంతుష్టులై, ధనికులదీనవార్తలు చెవులవినక, కర్మలకాయకష్టాలు కన్నులచూడక, మనసేంద్రియారామమార్గమున చనక, భవిష్యత్కార్యములకు చింతిల్లక, వర్తమానకార్యములకు సంకోచింపక, వర్తించినవారే, జగద్వంచకజ్ఞానులు. యథేచ్ఛాసంచారశీలురై, ధీరులై కలిగెనన్న సంతోషమును, లేకపోయెనని విచారమున్నూ లేక, జగద్రూపనామ భేదములను విడచి, చావునుగూర్చి భయమున్నూ, బ్రతికియున్నాననే భావమునువిడచి, ప్రాప్త్యాశేషపురుషార్థులై, సమ

యోచిత ఫలప్రాప్తులై, ఆత్మజ్ఞాననిష్ఠులై, అసంగృహీతచిత్తులై, విధి, నిషేధభావనలేక వర్తించినవారే జీవన్ముక్తులు; వారే పరమాత్మజ్ఞాననిష్ఠులు.

జ్ఞానాష్టాంగములు.

1. యమమనగా దేహము నేనుకానని భావించుటయే. 2. నియమమనగా పరతత్త్వ విచారణయందు సర్వకాల సర్వావస్థలయందును అనురక్తుండగుటయే. 3. ఆసనమనగా త్రిభువనాంతర సర్వజంతురాసులయందున్నూ, వున్నఆత్మయే తానని తెలిసికొని తటస్థవృత్తిచే నుండుటయే. 4. ప్రాణాయామమనగా ఈ సమస్తజగత్తు మిథ్యయని దృఢముగా భావించుటయే. ౫. ప్రత్యాహారమనగా చిత్తము లోకవ్యవహారమునుండి త్రిప్పి అంతర్ముఖవ్యాప్తి నొందించుటయే. 6. ధారణయనగా చిత్తమును సమస్తవృత్తిరాహిత్యమగునట్లు పరిశుద్ధముచేసి మరల చలించనియ్యకుండుటయే. 7. ధ్యానమనగా గాలి లేనిచోట దీపము యెటుల నిలచునో అట్లు నిర్మలత్వమును అవలంబించి పరబ్రహ్మావలోకనము జేయుటయే. 8. సమాధియనగా ఇట్లు క్రమ క్రమంబున నివృత్తి జ్ఞానంబున బ్రవేశించి ధ్యానించిన సచ్చిదానందలక్షణముగల ప్రత్యగాత్మయే తత్పదలక్ష్యార్థమగు బ్రహ్మమన్న సచ్చిదానందమే గావున ఈ ప్రత్యగాత్మకు పరమాత్మకు కొంచెమైనను భేదములేదని గుర్తెరుంగుటయే సమాధి యనంబడును.

ముక్తాత్ముల వివరము.

బ్రహ్మవిదు, బ్రహ్మవిద్వరు, బ్రహ్మవిద్వర్య, బ్రహ్మవిద్వరిష్ఠులని, నాలుగు తెరంగులవారు.

1. బ్రహ్మవిదుని లక్షణము: శరీరేంద్రియములందు అభిమానము, తానుచేయునట్టి వ్రతములు దానములు మొదలగువానియందలి ఫలమును, పుత్రమిత్ర గృహాదులయందు ఆసక్తియునులేక, అహంకారమును విడిచి, సదా ప్రత్యగాత్మ యగు తనయందే పరమాత్మ యున్నట్లు నిశ్చయించి సుఖముగానుండువాడే బ్రహ్మవిదుండనబడును.

2. బ్రహ్మవిద్వరుని లక్షణము: సకలమైన కర్మములు వ్రతములు దానములు మొదలగువానిని విడచి, సుఖదుఃఖములను సమముగానెంచి, సమస్తమైన కష్టములను విచారించక విషయచాంచల్యమునకు లోబడక, అన్నిటిని సమానముగా భావించుచు నిశ్చలచిత్తుడై యుండువాడే బ్రహ్మవిద్వరుడనబడును.

3. బ్రహ్మవిద్వరీయుని లక్షణము: పరమాత్మతో నైక్యమగు భావముతప్ప, తదితరమునందు జ్ఞాపకములేక, మితాహారియై శరీరమును మరచియుండువాడే బ్రహ్మవిద్వరీయుడనబడును.

4. బ్రహ్మవిద్వరిష్టుని లక్షణము: అంతరబాహ్య

వ్యాపారముల నంతయు మరచి, ఏ వృత్తియును లేక, పరమాత్మయే తాననియు, తానే ఆపరమాత్మయనియు భావించి, ప్రకాశించువాడే బ్రహ్మవిద్వరిష్ఠుడనబడును. ఈ నలుగురిలో మొదటివారు యిద్దరున్నూ, సంచితముచే గలిగిన అనుభవమును అసత్యమని తలంతురు. మూడవవానికి ప్రారబ్ధము లభించినను లేకయుండును. నాల్గవవానికి: ప్రారబ్ధము కొంచెమైనను లేకయుండును. అయితే నలుగురికి భేదముండినను, ముక్తియందు భేదములేదని తెలియతగినది.

త్రివిధదీక్షా, త్రివిధప్రసాద, త్రివిధలక్ష్యముల వివరం.

సీ॥ సద్గురు పాదకంజాతముల్ సేవించి
వారిచే నుపదేశవర్తియగుచు
త్రివిధదీక్షలబొంది భవములస్నియుగుంది
త్రివిధలక్ష్యార్థముల్ తెలియజూచి
త్రివిధవర్ణంబుల వివిధమంతయుగని
త్రివిధక్రియల మదిద్రిప్పనీక
త్రివిధప్రసాదముల్ స్థిరమతిభుజియించి
త్రివిధసూత్రాచారమవిరళముగ
తెలియకున్నను యద్వైతదివ్యసుఖము
గలుగనేరదు నిత్యాత్మగనగరాదు యనుచు
దెలిపిన గురుగుణమెంచి ధిక్కరించునట్టి
నరునకువచ్చు హేతువును వినుము.

తా॥ సద్గురుపాదకంజాతముల్ సేవించి, అనగా, సద్గురు పరమాత్మస్వరూపము; పాదములు అనగా సర్వప్రపంచమునకును ఆధారమైన కారణమనేపేరుగలిగి నడిపించుచూయున్న బ్రహ్మశబ్దమైన "హం, సః" అనే రెండక్షరములే పరమాత్మయొక్క పాదములు. ఆపాదములు నడిచేమార్గమున యున్న కంజాతములు అనగా ఆధార, స్వాధిష్ట, మణిపూరక, అనాహత, విశుద్ధ, ఆగ్నేయ, షడాధారములనే ఆరుచక్రములు సేవించడమనగా; యీచక్రములమీదుగా నడుస్తూయున్నహంసతో మనస్సుచేర్చి వుంచడమే సేవించడము.

వారి ఉపదేశమనగా; మనోపవనములు రెండూ ఒక్కటియై ఉపరిదేశమైన పరమాత్మను కలిసి వర్తించడమనే తెలివికి ఉపదేశమనిపేరు. అన్నమయాది పంచకోశములున్నూ, ప్రాణాది పంచవాయువులున్నూ, శ్రోత్రాది జ్ఞానేంద్రియములున్నూ, అంతఃకరణచతుష్టయమున్నూ, తాగాక వర్తించడమే ఉపదేశవర్తనము.

'త్రివిధదీక్షలబొంది భవములన్నియు గుండి' అనగా, శబ్దము, దృష్టి, సంకల్పములుగనుక శబ్దములలోయుండే అర్ధభేదములను విడచి సర్వశబ్దములు ప్రణవముగా భావించడము ఒకదీక్ష. దృగ్గోచరమైన రూపభేదములను విడచి సర్వాత్మనిగా భావించడము ఒకదీక్ష. సంకల్పమునప్పుట్టే సర్వకోర్కెలను విడచి ప్రణవనాదముయందే మనస్సునిలుపుట ఒకదీక్ష. యీ

మూడుదీక్షలవలన భవ, పుట్టడమనేటటువంటి పాపమునశించి శాశ్వితమై యుంటుందని చెప్పుట.

'త్రివిధలక్ష్యార్ధముల్ తెలియజూచి' అనగా: అంతర్లక్ష్య, మధ్యలక్ష్య బాహ్యలక్ష్యములని గలవు. ఈ మూడింటిని సాకారలక్ష్యమునవిడచి, నిరాకారభావమున చెప్పేది యేమంటే, అంతర్లక్ష్యమనగా నేననేటటువంటి తెలివిశూన్యమనిన్నీ శూన్యమైన నావలనగలిగేటటువంటి సర్వవ్యాపారము శూన్యమనిన్నీ తోచేది. మధ్యలక్ష్యమనగా, అనృత దుఃఖాత్మకమైన నాదేహ ప్రాణము మొదలుగా సర్వప్రపంచము మాయయనిన్నీ, లేనిదనిన్నీ యేమీ తెలియదనిన్నీ సర్వవేదాంతశాస్త్రములు నిశ్చయించినందున యీదేహప్రాణములు నేను కాననేదే మధ్యలక్ష్యము. బాహ్యలక్ష్యం అనగా 'ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ' అనే ప్రమాణముచొప్పున స్థావరజంగమాది సర్వప్రపంచమున్నూ ఒక్కకుక్షియందే యిమిడి నొక్కటేయై యున్నందున ఒక్కడేనని చూడబడినదే బాహ్యలక్ష్యం.

"త్రివిధవర్ణంబుల వివిధమంతయుగని, అనగా మూడు అక్షరములు అవి ఏవియనగా: అకార, ఉకార, మకారములు. ఇవే తామస రాజస సాత్వికములు. ఇవే నాదు బిందుకళలు. నాదమనగా శబ్దము. బిందువనగా భ్రమ. కళ అనగా చూపు. వీటిలోయున్న అనేకవిధములైన నామరూప కోరికలనువిడచి "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" అనే శృతి ప్రమా

ణమునుబట్టి సర్వం మనఃకల్పితమనియెంచి మనస్సు మాయగా యెంచి, నాదుబిందుకళాతీతుడైన ఆత్మను ఒక్కడుగా భావించి న దే త్రివిధవర్ణముల స్వరూపము త్రివిధక్రియల మదిదిరుగనీక అనగా చేసేవ్యవహారములకు వేరువ్యవహారములు యేవియనగా: కన్నులతో చూచి చేసేదిన్నీ, చెవులతో వినేదిన్నీ, మనస్సున సంకల్పించేదిన్నీ, ఈమూడింటిచేతనున్నూ మాయారూపమైన ఈజగత్తు సత్యమని తోస్తూయున్నది. శ్లో॥ సత్యం జనవిరోధాయ అసత్యం జనరంజకం॥ అని వున్నదిగను కసత్యమైన ఆత్మ యనగా దృక్ శబ్దం. సంకల్పముచేత నిర్వికల్పశుద్ధం. ఏకోనారాయణః॥ అని శృతి ప్రమాణముగనుక ముట్టిన వస్తువునున్నూ, మూర్కొన్న వస్తువునున్నూ, విన్న శబ్దవస్తువునున్నూ, పలికే పలుకునున్నూ, పరమాత్మనిగా భావించడమే క్రియలతో మనస్సు తిరుగకుండాబట్టుట. 'ముట్టిన చూచిన మూర్కొన్న విన్నను పలికిన బ్రహ్మమై బరగవలయు.'

'త్రివిధ ప్రసాదముల్ స్థిరమతి భుజియించి' అనగా: "గురుపాదోదకం పీత్వా గురోరుచ్ఛిష్ట భోజనం గురుమూర్తిం సదాధ్యాయే గురుమంత్రం సదాజపేత్" గురుపాదోదకం పీత్వా యనగా: గురువాచకం శ్రేష్ఠవాచకం. 'గురోరధికం నగురోరధికం.' నగురో అన్నారుగనుక గురువు సర్వప్రపంచాతీతుడైన పరమాత్మ. ఆ పరమాత్మకు పాదములు అనగా విపరీతార్థబోధ. ఈ సర్వప్రపంచమును యే ఆధారముచేత

నడుస్తూయున్నదో అట్టిపాదాక్షరములకు "ఏకాక్షరం ద్వ్యక్ష
రంహ్యే షడక్షరమథాపివా అష్టాక్షరంహ్యే మోక్షాయాం
మంత్రయోగం ఫలం లభేత్." అనివున్నదిగనుక అట్టిమంత్రా
క్షరములు రెండున్నూ, వానిపాదములు; జారుతూయున్న
ఉదకమనగా: అకార, ఉకార, మకారములనే త్రిగుణమువలన
గలిగే సర్వప్రపంచము మనస్సేనని, అట్టి మనస్సును, బహి
ర్గతముగానీక తానైన రెండక్షరములతో యిమిడింపజేసుకో
వడమే గురుపాదోదకము పుచ్చుకోవడము. గురోరుచ్ఛిష్ట
భోజనం అనగా: గురువుఅనగా పరమాత్ముడు గనుక "గురు
ర్బ్రహ్మ, గురుర్విష్ణోః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః॥ గురుసాక్షా
త్పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవేనమః" అని అన్నారుగనుక,
ఆపరబ్రహ్మము విడచిపెట్టినదే, సర్వప్రపంచమును ఉచ్ఛిష్ట
ముగాయెంచి 'నేతినేతి' వాక్యముచేత అయింది కాదనడమే
ఉచ్ఛిష్టభోజనం.

"గురుమూర్తి సదాధ్యాయే"అనగా పుట్టిన చూచిన
మూర్కొన్న విన్నను పలికిన బ్రహ్మమై పరగవలయు అని పె
ద్దలవాక్యముకాబట్టి సత్తాద్వయము లేనందున సర్వముఒక్కటి
యని అద్వైతసిద్ధిని కలుగజేసుకోవడమే ధ్యానముచేయుట.
గురుమంత్ర జపమనగా ప్రకృతియనేమాయ. శబ్దము సోహము
అనే గీర్వాణవాక్యముచేత, నీవే నేను అని పలుకుచూయున్న
సాధారణమును గురుముఖముగా మరతెలసి, తిరుగతీసి,
హంసనుచేసి, నాదబిందుకళలు మూడున్నూ అందునంజేర్చి

ఆకాలమందు పుట్టబడిన సునాదమును జపియించుచుశే సదా గురుమంత్రిజపం. వాసుదేవస్సర్వమితి స్సమహాత్మా, సదుర్లభః అని భగవద్వాక్య ప్రమాణము.

త్రివిధసూత్రాచార సువిరళముగా అనగా, తర్క వ్యాకరణములయందు, తర్కముయందు 96 సూత్రములున్నూ వ్యాకరణములయందు 7 సూత్రములున్నూ కలసి 103 లోను నూరింటిని వేదాంతులు పూర్వపక్షముచేసి లోకోపకారార్థముగా మూడింటిని నిల్పినారుగాన,ఆమూడున్నూ యేవియంటే, ఆగామి సంచిత ప్రారబ్ధములు - అవి యేవి యనిన సంచితమనగా - పూర్వజన్మములయందు చేయబడిన పాపపుణ్యములు. ప్రారబ్ధమనగా - యీదేహారంభము మొదలుకొని యీరోజువరకు చేయబడ్డ పాపపుణ్యములు. ఆగామి యనగా యికముందు రాబోయ్యే కాలములయందు చేయబోయ్యే పాపపుణ్యములు. ఈ మూడింటికిని పూర్వపక్షసిద్ధాంతము ఈ ప్రపంచము కృత, త్రేత, ద్వాపార, కలియుగములని నాలుగు గలవు. ఈ నాలుగు యుగములయందు కృతయుగములో నాలుగుపాదములు ధర్మము నడిచినదనిన్నీ, త్రేతాయుగములో మూడుపాదములు నడిచినదనిన్నీ, ద్వాపరములో రెండుపాదములనిన్నీ, కలియుగమునందు మొదటి పాదమునందుమాత్రమే ఒకపాదము నడుస్తుంది అనిన్నీ, తక్కిన మూడుపాదములయందు ధర్మశూన్య మవుతుంది అనిన్నీ, చెపుతూయున్న శాస్త్రపురాణములను తెలిసినవారికి

యిది పూర్వపక్షమనే తెలుసుకోవచ్చును. ఏలాగంటే: శ్లో॥ 'ఋణపంచదశశ్శోప్యర ధర్మం శతగుణంభవేత్.' అని చెప్పుతూయున్న వాక్యమునకు నడవడి సత్యముగా యుండవలెను. కృతయుగమునందు నాలుగుపాదములు ధర్మమునడిస్తే త్రేతాయుగమునందు శతగుణము కావలసినందుకు అట్లుగాక ఒక భాగము తగ్గిపోవడమేసాక్షి. ఈప్రికారముగా యేధర్మమునకున్నూ, తరుగు కనిపిస్తూ యున్నది గాని, హెచ్చడము లేదు. కాబట్టి యీధర్మము కాదని తెలుసుకోవలసినది. యిందుకు ప్రిమాణమేమంటే "అయాచితం సదోపవాసమనిన్నీ" "అహింసాపరమోధర్మః" అనిన్నీ, చెప్పినది ఒప్పుకున్నది గనుక ఆయాయుగములలో, ఈధర్మములు నడిచినవని చెప్పవచ్చును. ఇంకొక్క ప్రిమాణము; ధర్మార్థకామమోక్షములు చతుర్విధఫలపురుషార్థములలో, ధర్మార్థకామములు మూడున్నూ పురుషార్థములనిన్నీ మోక్షము పరమపురుషార్థమనిన్నీ, చెప్పెదురు.

ధర్మమనగా: సర్వప్రపంచము పరమాత్ముడని ధర్మము. అట్టిప్రిపంచాతీతార్థమే పరమాత్మయనిన్నీ, ఈ రెండున్నూ తెలియుకోరిక కామమనిన్నీ, యీమూడు యెవరియందు నిశ్చయమో అట్టినిశ్చయమే మోక్షమనిన్నీ, మోక్షమనగా: శృతి."ఏకోనారాయణోహరిః"అనేశబ్దమునకుపైన ఒకవిశేషము ఉన్నదన్నను తక్కువై యున్నదన్నను అనర్థమువచ్చును. గనుక 'శ్లో॥ నారాయణాత్పరం రూపం, తస్మిన్ నాహం కదాచన'

అని భగవద్వాక్యము 'గనుకనున్నూ, ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ' అని శృతిప్రమాణముగనుకనున్నూ. 'శ్లో॥ ప్రారబ్ధం భోగతే నశ్యే, త్తత్వజ్ఞానేన సంచితం, ఆగామి ద్వివిధం కర్మ తద్వేషిః ప్రియావాదినః.' అని, ఆగామి సంచితప్రారబ్ధములు, మూడున్నూ నశించినట్టై వచ్చి బడును. ఇందుకు మూలంలేని గుర్తెరిగే శరీరం యేమీలేదనిన్నీ, తెలివిచేత చేయబడినటువంటి ప్రపంచమును నమ్మవద్దు అనిన్నీ యద్దృశ్యం తన్నశ్యమనిన్నీ, యత్కృతం తదనిత్యమనిన్నీ, ఈ జగత్తు అసత్యమనిన్నీ, జడమనిన్నీ, దుఃఖమనిన్నీ, చెప్పేప్రమాణము చేత వెనుకజన్మ అబద్ధమనిన్నీ ఇపుడు చేస్తూయున్నది అబద్ధం ముందు చెయ్యబోయ్యేది అబద్ధం. ఇది ఏమంటే, ఆకాశపుష్పవత్ అనిన్నీ జలఘటచంద్రవత్ అనిన్నీ, వంధ్యాపుత్రవత్ అనిన్నీ, శశివిషాణవత్ అనిన్నీ, యివి ఏప్రకారమో అటువలెనే వెనుకజన్మమన్నందుకున్నూ, ఇపుడు జన్మమునెత్తియున్నాను అన్నందుకునూ ముందు యెత్తబోతానన్నందుకున్నూ యీనాల్గుప్రమాణములే దృష్టాంతములు.

"అవిరళముగ తెలియకున్నను అద్వైతదివ్యసుఖము గలుగనేరదు, నిత్యాత్మగనగరాదు..." అన్నందుకు సమస్తమైన శాస్త్రములలోనున్నూ, వేదములలోనున్నూ వేదాంతములైన ఉపనిషద్వాక్యములయందున్నూ, జీవుడనగా మాయయనిన్నీ, మాయయనగా లేనిది అనిన్నీ, భేదమే అజ్ఞానమనిన్నీ, అభేదమే

జ్ఞానమనిన్నీ, చెప్పుచుండగా భేదభావమే ఛండాలత్వమనిన్నీ, అభేదకమే బ్రాహ్మణత్వమనిన్నీ, శాస్త్రములు పురాణములు, యివి వ్రాసిన పెద్దలుకూడా "ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" "సత్యంజ్ఞానమనంతంబ్రహ్మ" "సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ" "నేహానా నాస్తికించనా" "ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ" "అహం బ్రహ్మాస్మి" 'తత్వమసి' 'అయమాత్మాబ్రహ్మ' 'సోయం దేవదత్తః' 'గంగాయాం ఘోషః' 'మంచాః క్రోశంతి' 'జహార్లక్షణ అజహార్లక్షణ' 'జహాదజహార్లక్షణ' అనే యివి యన్నీ, అభ్యాసకాలమునందే చెప్పబడ్డవిగాని ఆరూఢమైతే యిన్నిటితో బనిలేదు. అభేద జ్ఞానముకంటె జ్ఞానమున్నూ, 'నేతినేతి' వాక్యముకంటె వాక్యమున్నూ లేదు. కనుక ఇదే అనుభవసిద్ధాంతము.

ఇంకొకదృష్టాంతము. భాగవతమన్నను, భగవద్గీతలన్నను భగవంతుయన్నను ఈ మూడింటికిన్నీ వర్ణములు ఒక్కటేగనుక ఈవర్ణములయందు చెప్పబడ్డదిన్నీ, ఈగ్రంథములలో చెప్పబడ్డదిన్నీ ఒక్కటే. ఏలాగంటే: భా, ఒకటిన్నీ గ, ఒకటిన్నీ, వ, ఒకటిన్నీ, త, ఒకటిన్నీ ఈ సౌజ్ఞలు నాల్గింటికిన్నీ, భ. యనగా భక్తిన్నీ, గ. యనగా జ్ఞానమున్నూ, వ. యనగా వైరాగ్యమున్నూ త. యనగా తత్వమున్నూ, ఈనాల్గునిష్టలు గల దిక్కు భగవంతుడు అని సమస్తవేదశాస్త్రములు చెప్పినందుకు, భక్తిఅనగా: బాహ్యాభక్తి, అనన్యాభక్తి, ఏకాంతభక్తి ఈమూడు బాహ్యాభక్తిసగుణమునువిడచి నిర్గుణముగా చెప్పేము. స్వర్గమర్త్యపాతాళములు మూడున్నూ, స్వర్గమనగా సూర్య

చంద్రనక్షత్రవాయువు మేఘవర్షములు గలిగినదే స్వర్గము. మర్త్యమనగా: చరించే జీవములున్నూ చరించనటువంటి వృక్ష పర్వతములు కలిగినదే మర్త్యము. పాతాళమనగా: సముద్రములు భూమి మొదలుగాగల అధఃప్రదేశమునందు జలచరములాదిగా పాతాళము యీమూడు తనకుక్షియందే యుండినీన్నీ, తానంటక ఒక్కటీ తాగాక అంతా తనలో యిమిడియున్నందున సర్వప్రపంచము "హరిమయము విశ్వమంతయు హరివిశ్వమయుండు సంశయముపనిలేదు, ఆహరిమయముగాని ద్రవ్యము పరమాణువులేదు" అని భాగవతమందు పెద్దలు చెప్పియున్నారు గాన నీళ్ళలో ఆకాశమువలెనే ఈమాయ కనుపించుతూయున్న హేతువుచేత యిలా చెప్పినారేగాని ఆత్మవిలక్షణమై ఒకటిగా అంతటానిండి ఒకటీ తాగాక వున్నందుచేత నిర్గుణమువల్ల మూలంలేని గుర్తెరిగే శరీరం ఏమీలేదని గురువాక్యంవల్ల సూచన తెలిసికొని ఆత్మకంటె అన్యములేదని నిశ్చయము యెపుడు వస్తుందో అపుడు బాహ్యాభక్తుడని చెప్పబడ్డది. అనన్యభక్తియనగా నేత్రములచేత చూడబడిన రూపములను, చెవులచేత వినబడే వాక్యములున్నూ లోపల మాయారూపమైన సంకల్పములున్నూ కలియక తెలియరాదు గనుక ఈమూడువిధములను సర్వంఆత్మనుగా భావించేటప్పుడుఆత్మలో మాయారూపమైన సంకల్పముకలుగనిదే నిశ్చయము. కాబట్టి నిర్గుణముచేత అనన్యభక్తుండని చెప్పబడ్డది. ఏకాంతభక్తియనగా: భక్తియొకటేగాని రెండోది లేనందున "ఆత్మసత్యం

జగన్మిథ్య" అనే ప్రమాణముచేత తనదేహము మొదలుగా సర్వప్రపంచము శూన్యమనిన్నీ ఆత్మపూర్ణమనిన్నీ భావించినదే ఏకాంతభక్తి. ఈ మూడుభక్తులు గలిగినందువల్ల ఏమాయెనంటే బాహ్యాభక్తివల్ల పుట్టడంచావడంలేకపోయినది. ఏకాంతభక్తివల్ల సుఖదుఃఖములు లేకపోయినది. అనన్యభక్తివల్ల పాపపుణ్యములు లేకపోయినది. 'శ్లో॥ జ్ఞానం ద్వివిధ మాఖ్యాతం పరంభావపరం తథా' అని ప్రమాణము గనుక పరజ్ఞానమనిన్నీ, అపరజ్ఞానమనిన్నీ రెండు విధములు. పరజ్ఞాన మనగా: పరులవల్లనున్నూ, కనుచూపు వినికిడివల్లనున్నూ తనకు అంటక పరస్పరముగాయుండి ఒకప్పుడు జ్ఞాపకమున్నూ, ఒకప్పుడు మరపున్నూ కలిగినదే పరజ్ఞానము. అపరజ్ఞాన మనగా అంతటా పూర్ణముగా నిండి తెలియబడకుండా వున్నదే స్వరూపము. స్వభావ మనగా: పరమాత్మ అయిన నిరాకారమునందు సాకారమైన సాక్షిత్వముకలుగని వేదశాస్త్రపురాణాదులు చెప్పుతూయున్నవి. స్వరూపానకు స్వభావం నిశ్చయమైతే స్వరూపం ఉన్నమట్టుకు స్వభావం ఉండవలెను. అట్లా యుండక వేరై తోచుచున్నది. ఏలాగంటే సూర్యుడు స్వరూపం, ఆ సూర్యునికి కిరణములు స్వభావము. ఎంత కాలము సూర్యుడుండునో అంతకాలము కిరణములు యుండునుగనుక స్వరూపనాశనములేక యుండగానే స్వభావలక్షణములకు ఏల నాశమువచ్చును. కాబట్టి స్వరూపమైన పరమాత్మకు జగత్తు స్వభావం కాదు. జగత్కార్యములు లక్షణములు కాదని బుద్ధి

మంతులు యోచించవచ్చును. వేదములయందును వేదాంత ములయందున్నూ అధ్యారోపాపవాదములచేతగాని ఆత్మను తెలుసుకోరాదని అభ్యాసజ్ఞానులకొరకు చెప్పినదేగాని ఆనూభులైతే యింతకష్టముతో పనిలేదు. లేనిజగములు కల్పనజేసి తిరుగా లేదనుటకంటె అధ్యాస లేకపోవటమే వాసి. బురదపూసుకొని బురదతో కడిగితే వదలనట్టు, ఈ అభ్యాసము చేయక మొదటనే గురువాక్యము చెప్పుకొని ముక్తిని బొందవచ్చును.

ఈ కేవలజ్ఞానము దృక్కు-మనస్సువల్ల కలుగుతుందే గాని ఆత్మజ్ఞానం కాదని ఆత్మఅయితే పూర్ణుండనిన్ని జ్ఞానముతో చూడకపోతే సంకల్పము లేకపోతూయున్నది గనుక పూర్ణజ్ఞానము యేదంటే బాహ్య అనన్య యేకాంత భక్తులు యెక్కడయున్నవో అక్కడ పూర్ణజ్ఞానమున్నది. అనగా కలిగినందుకు సంతోషమున్నూ లేనందుకు దుఃఖమున్నూ విడచి కలిగినా లేకపోయినా రుజుపూర్ణమైయుండుట. ఇది జ్ఞానమని చెప్పబడును. వైరాగ్యమనగా సంసారమువిడచి ధన ధాన్యములు విడచి క్షౌరాభ్యంగనాదులు విడచి దారాపుత్రాదులనువిడచి మోహరహితుడై యుండవలెననుటకాదు. వైరాగ్యమనగా యేదంటే వ్యర్థమైన ఈప్రపంచముయందు రాగము విడచియుండుటే వైరాగ్యము. “విషయ నిరసనంబు వివరింప మోక్షంబు బంధనంబు విషయపరిచయంబు యెరుక యిదియె దీని నెరుగకయున్నను రాగమంద్రు బుధులు రమ్యముగను...” జీవాత్మయనిన్ని, సూత్రాత్మయనిన్ని, అంతరాత్మయనిన్ని,

ప్రత్యగాత్మయనిన్నీ, ఈ నాల్గువిధములు స్థానభేద క్రియా భేదమేకాని ఈ నాల్గు యెరుకే. అట్టి యెరుకకు ఈ నాల్గు ఆత్మనామములు. ఏలకలిగెనంటే వివరించెద. జీవాత్మయనగా నేత్రేంద్రియముల గూడిన తెలివే జాగ్రతనుపొంది వ్యవహార క్రియలను తోపజేసి యా యా చోట్లను పొందినందున జీవాత్మయనిపేరు. సూత్రాత్మ యనగా పూసలలో దారము వలె పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంతము రూపనామ సహితముగా సమిష్టిగానుండి వ్యష్టియనుభవమును పొందేదికాబట్టి సూత్రాత్మయనిపేరు. అంతరాత్మ యనగా, హృత్పద్మమందుండి జాగ్రత్ స్వప్నసుషుప్తులను మూటి అనుభవమును గని తురీయమైన నాలుగో అవస్థను అయినించి సంకల్పమును వికల్పమును చేసేదైనందున అంతరాత్మయనిపేరు. ప్రత్యగాత్మయనగా దేహము కలియక విడిచినట్టున్నూ లేక సర్వసాక్షిత్వము కలిగినట్టున్నూ యున్నందున ప్రత్యగాత్మయనిపేరు. యిన్నింటికి యెరుక ప్రధానమైనదిగనుక అట్టి యెరుకను గురువాక్యమనే 'నేతి నేతి' వాక్యోపదేశములచేత కాదు కాదనవచ్చును. ప్రత్యగాత్మకు సాక్షిత్వమున్నూ పరమాత్మకు పూర్ణత్వమున్నూ భేదమేకాని గురువాక్యముచేత సాక్షిత్వమునువిడిస్తే పూర్ణత్వము యొక్కటే నిలచును. కలియక తెలియనేరదు కనుక కలిసి తెలియరాదన్నమాట. ఆత్మకలిసి ప్రపంచమును తెలుసుకొనరాదని చెప్పుట. శ్లో॥ ఆత్మసత్యం జగన్మిథ్యగా భావించిన పురుషుడు ద్వైతాద్వైత విశిష్టాద్వైత యుక్తమయిన పరమ

తత్త్వమును పొందును. ఈ రహస్యమంతయు శ్రీ గురురాయుని ద్వారా తెలుసుకొని మోక్షప్రాప్తిని పొందుడు.

వర్ణప్రథమ షోడశీ వృత్తమాల

చం|| మూలములేని గుర్తెరుగు ♦ మోహాశరీరమనే రహస్యమీ
నేలనుగల్గు సద్గురువుసన్ బోడగాంచి♦పదంబులంటి యా
మూలము దెల్పుమంచు తన♦ముఖ్యమనంబు పరీక్షయిచ్చినం
కాలిచివేయు భ్రాంతులను♦కర్మములన్ని నశించునిక్కమా.

ఉ|| లంపటమున్ హరించు ♦ సురలందరినర్చన చేసి మ్రొక్కినన్
కుంపటితోటి యంతపని కూడక ♦ నుండునో నంతెగాని తా
రంపముతోటి దూలము కరంబున ♦గోసినయట్లుగాదు యీ
కొంపను నమ్మకన్ గురునికోమల♦పాదములంట కార్యమా.

ఉ|| లేశము రోషభ్రామిక శరీరభిమానము ♦ చింతగర్వమున్
ఆశ పరాకులేకను పదార్థము ♦ యంగసలందు మోహాముం
బాసి మతాభిమానములు వంచి♦ సమస్తసమానభావముం
భాసిలు చిత్తమం దునిచి ♦ భద్రమునున్న ఫలంబుజన్నమా.

చం|| నిజగురుమూర్తి పాదములు♦నిక్కమునమ్మిభజింప బూనినన్
సుజనులుమెచ్చుచుండ్దు♦సుందరులందరు యోగ్యుడండ్రుభూ
ప్రజలు సమస్తమార్గముల♦భక్తినిగొల్తురు యట్లుగాక సా
మజగతిగర్విమైనదువ♦మాన్యుడుగా. ద్వేధవన్న యాతడున్.

చం॥ గుణములుమంచివై మిగుల ♦ కోర్కెలులేక ధరిత్రియందు శ్రీ
గణములు వచ్చినం దెమలకం మతి ♦ నిల్పిన వాడు భోగియా
ఋణముకు ద్రవ్యమాదులకు ♦ రోసిన మర్త్యుడు సౌఖ్యుడౌననం
రణజితవంతుడైనను ప ♦ రాలలనుండిన హానిజాతమా.

చం॥ రుజలు ప్రకోపమైనపుడు ♦ రూపములన్ని హరించినట్లుగా
సుజనులు చింతబొందగను ♦ సుందరముంగనన్నైన నేమియా
సుజనుల కేమికీడు యిలచోద్యము ♦ సజ్జనులంత మెత్తురే
కుజనులు సంతసింపుదురు ♦ ఘోరమదంబున వారికర్మముల్.

చం॥ తెలివిగనున్న కాలమున ♦ దీక్ష వహించియు రాజయోగముం
సులభగతింగ్రహించి పర ♦ సుందరులంధనమాది భ్రామికల్
కలయని బుద్ధినిల్పి తన ♦ కాయమునంటదియందు నిశ్చిమున్
దలచిపరేశునిన్ మిగుల ♦ ధ్యానమొనర్చుచునుండగావలెన్.

ఉ॥ రిక్తకథల్ వచించిన బలేయని ♦ లోకులు మెచ్చుచుందురియా
భక్తికి నేమనందు నిజ ♦ భావముగానగు నిష్ఠపూర్ణుడై
శక్తిగలట్టిమానవుల జేరగ్రహించరు ♦ యట్టిమూర్ఖులున్
వ్యక్తులుగాని హేతువని ♦ వేదగ్రహింతురు వాని నగ్రజా.

చం॥ గేలములందు నెరలను గ్రేలుచు ♦ గ్రుచ్చిమదించిచేపలం
నేలగలట్టితోయముల ♦ నేటుగబట్టుచు చంపుచుందురి తా
తాళిమిగల్గి చూడగ యథార్థము ♦ తోచును హింస పాపమం
చాలిసు తాది మోహములు ♦ యిట్టివిగావటె మూర్ఖమానసా.

చం॥ శరములు బూనవచ్చు రథ♦సారథి తానవచ్చు శత్రులం
దరమదలంపవచ్చు పర♦తంత్రములన్ని హరింపవచ్చు తా
కరమున మంచి కార్యమని ♦ గ్రాసముకివ్వగ లేదు దుష్టు డీ
వరుస నటించుచుండు పర♦భావములందున బుద్ధిశూన్యుడై.

ఉ॥ రీతులెరింగి దుర్గుణము ♦ లేశమ యైనను లేక మిక్కిలిన్
ఖ్యాతిగలట్టివాడయి సు♦ఖంబున ద్రవ్యముగల్గియుండియుః
హేతువులేని వాక్యములు♦ హెచ్చుగ కల్పన జేయుచుండ్రు యీ
రీతి జనాళి భావములు♦ రేబగలంచను నేమి హేతువో.

ఉ॥ రంకుతనంబు బొంకులుప♦రాకు నదంబు ధనాశ భ్రమికల్
జంకుతనంబు శంకలు వి♦చారము క్రోధము పంతపంకముల్
మంకుతనంబు రోషము ప్ర♦మాదము సేయుట మానిచక్కగా
పొంకము గల్గియుండవలె♦ భూరిబలాఢ్యుడు వాడు చూడగన్

ఉ॥ యేమివిచిత్రమో గుణము♦ యెట్టిదో నిర్మలజ్ఞప్తి యెట్టిదో
కామము యెట్టిదో సుకృత♦కర్మము యెట్టిదో జ్ఞాన మెట్టిదో
భూమిని గల్గువారలలో♦ భూరిగుణాఢ్యునిగాంచి మ్రొక్కియున్
సామముచేత బోధగొని♦ చక్కగ నుండవలెం ధరాస్థలిన్.

ఉ॥ మీరక బ్రహ్మవిద్యను ప్ర♦మేయము దల్చిన దూరుచుంధుని
స్సారపువిద్యయైనను ని♦జంబుగ పూర్వులు యేల నేర్చిరో
వారిని చెప్పగావలయు♦ వారు యెరుంగరు యిట్టివారినిన్
నారిసమానపుంసకులు♦ న్యాయము యెరుంగునె యిద్ధరాస్థలిన్.

7

ఉ॥ లేనిపరిసంగగోష్ఠులకు♦ లెస్సగనేగుచు ఘర్షనాడుచున్
మానకయింకపరిజ్వారిలు ♦ మర్త్యులనేకులు గల్గిరిద్ధరన్
హానిగలార్జనంచు మది♦యందొకమారు దలంచనట్టి యా
మానవజన్మమేమిటికి ♦ మాయ సమస్తము చిత్తగింపుడీ.

చ॥ దురమునశింపజేయవలె♦దుఃఖము బాపవలెం మహాత్ముడై
పురికొనిపాపసంచయము♦ముఖ్యముగా హరియింపజేయ శ్రీ
కరగురుమూర్తిగాంచవలె ♦ కర్మవిచారణచేయగావలెన్
నరములకుప్పయేమిదును♦నాధుగనుంగొనిమ్రొక్కగావలెన్.

"మూలంలేని గురుతెరిగే శరీరం యేమీలేదు."

భక్తియోగప్రకరణము

కీర్తనలు

వసంత—ఏకతాళం.

ఏమనంటినాదికేశవా లక్ష్మీసమేత ॥ఏమనంటి॥
ఏమనంటినయ్యానిన్ను యెందుజూడనందెగల్గు స్వామివనుచు
వేడుచున్న కామితమిడకుంటివోర ॥ఏమనంటి॥
రూపులేనివాడవంటినా కాపురములేక చూపరులకు చూపరం
టినా ప్రాపులేకయబ్ధిలోన చేపరూపమైచరించి యూపుకంద
రానికమఠ రూపధరుడవంటిగాని ॥ఏమనంటి॥
బురదదాగువాడవంటినా యదిగాకనిన్ను నరమృగంబవైతి
వంటినా పరమపురుషవటుడవయ్యు బరువడి మూడడుగులడిగి
కోరిబలిని ఘోరమూగా కూలవేస్తివంటిగాని ॥ఏ॥
చేతిగొడ్డలిబ్రతుకటంటినా యిదిగాకస్త్రీని ఘాతజేసినవాడ
వంటినా ప్రీతితోడతల్లివిడచి పెరిగిగజపురంబుజేరి ఆతురతతో
వంశనాశ మాచరించితంటిగాని ॥ఏ॥
తలప బుద్ధరూపమంటినా పలువిధముల స్త్రీ వలపుజిక్కు-వాడ
వంటినా కలియుగాంతమందునీవు కలికివేషధారుడవై తులువ
గుణములెల్లమాన్పు దొరవనిదలకొంటిగాని ॥ఏ॥
చౌటపురినివాసమంటినా యదిగాకను వైకుంఠపురములేదటం
టినా బూటకంబదేలశ్రీతో ముగ్గురభార్యాలగూడి వాటముగా
కూర్మరాయు వద్దనుండమంటిగాని ॥ఏమనంటి నాదికేశవా॥

శంకరాభరణము — ఆది.

కాల్చినరాభోదయా శ్రీగురుభక్తి హరిగురుభక్తి కాల్చిన
రాభోదయా॥

శ్రీహరిభక్తి మూర్ఖులకెల్లా ॥కాల్చిన॥
చాల్చాల్నగొడ్డాళ్ళతో చీల్చిమూర్ఖులవాత
తాల్చినదుమ్ముగొట్టి చీల్చి పేల్చిత్రిప్పితిప్పి ॥కాల్చిన॥

భాగావతూలకెల్ల సాగిలీమ్రొక్కుమాని
బాగాయగ్నినిమెరగ కాగీనగరిటబెట్టి ॥కాల్చిన॥

సుజనూలపొందుగూడి గజవరదూనిపాద
భజనజేయూమనుచు గజపూటమునబెట్టి ॥కాల్చిన॥

రంగూగా గురునకుసాష్టాంగము జేయుమాని
సంగతిగాగొప్పా ఫిరంగీవాతానుబెట్టి ॥కాల్చిన॥

గురునితోలుతానుశ్రీహరుని వేడుమాని
పరిపరివిధములజెప్పి కొర్విలతోడమాతమాతి ॥కాల్చిన॥

నోటశ్రీగురువాక్యం సూటిగబల్కుమని
మాటికినిజెప్పి వల్ల కాటీలోపండబెట్టి ॥కాల్చిన॥

తిన్నాగసుబ్బారాజ దేశికేంద్రునిమది
సన్నుతిసేయుమాని సున్నంపుకాల్వానుబెట్టి ॥కాల్చిన॥

మెన్నోవిధములగురుని సన్నుతిజేయుమాని
కన్నకూర్మారాయుని విన్నాపమువిననివారి ॥కాల్చిన॥

హిందూస్థానీరాగం—ఏకతాళం.

దశరథనందన దానవహరణా పశుపతిమిత్ర ఓ పరమదయాకర॥
నిత్య నిరంజన నిర్మలరూప సత్యపాలనా సామగానప్రియ ॥దశ॥
ఖరకరవంశజ కంతుజననీప్రియ సరగునదశముఖు సంహరించిన
రామా ॥దశ॥
సర్వలోకాధార సద్గుణసామ్రాజ్య సర్వభూతప్రియ సాధు
జనావన ॥దశ॥

మత్స్యకమఠాకిటి మానితనరసింహ
స్వచ్ఛవామనరామా రామబలరామకృష్ణ ॥దశ॥
బుద్ధకల్కిరూపమున పొందుగనటనజేసి
అందముగచౌటపురినింపొందుగావసియించియున్న ॥దశ॥
సతతముశ్రీకూర్మారాయ సరగునబ్రోచెదనని
విదితముగశ్రీలక్ష్మితో వేమారుపంతాముజేయు. ॥దశ॥

ముఖారిరాగం—అటతాళం.

హరినా మొరవినిరావదేర శ్రీహరి నరహరినా మొరవినిరావదేర॥
హరినా మొరవినిరావదది ఏమిపంతాము
సరగునరాకున్న సైచానుమరిజూడు ॥హరి॥
గజరాజువేమైనా ఘనముసీకిచ్చేనా
అజసుతులేమైనా హారములొసగేనా ॥హరి॥
పాండవులేమైనా ఫలహారమిచ్చేర
పుండరీకుడుసీకు బండారమేమిచ్చె ॥హరి॥

ద్రుపదపుత్రినీకు సఫలమేమిజేసె
కపటమానసుడౌట నుపమింపదెలసెను ॥హరి॥
అలకుచేలునిచేతి అటుకులుదినిచాల
జలజసంభవవినుత జయమొసగిభోగించితివి ॥హరి॥
లంచాగాడవని కొంచమెరుంగక
సంచీతమెడలించే సామీావనిదలచితి ॥హరి॥
వంతామువేయక చెంతజేర్చినీవు
సంతారించినన్ను సమరసునిగాజేయు ॥హరి॥
సర్వజీవకోటి సాకేడిపత్రిభువని
యుర్వీజనులందరు యుపమించిరికనైన ॥హరి॥
ధరకూర్మరాయుని దాసునేలుదొరవాని
పరిపరివిధముల ప్రస్తూతిజేసితి ॥హరినామొరవినిరావదేర॥

నాటరాగం—ఆది.

నిన్నేనామదినమ్మితీ శ్రీకేశవా నిన్నేనామదినమ్మితీ॥
నిన్నేమదినమ్మితి పన్నగశయన యాపన్నరక్షకసదా సన్నుతి
చేయుచు॥ని॥
పక్షివాహన నన్ను పాలించుటకునేడు సాక్షీకమసీకు పాల్మాలిక
దేవ॥ని॥
అనుదినమును నిన్నే ఘనముగవేడితి మనుజవైరివైరి మన్నించు
మికనైన॥ని॥
సరసీజనయన ఓ సర్వేశరణ్యుడా కరిరాజవరదా నఁ కరుణా జూ
డవెవేగ॥ని॥

పురహరమిత్రమా పురుహూతపరిరక్ష యరవిందనేత్ర నాకభ
యమియ్యగరాదె॥ని॥

నీరజగర్భాది నిఖిలలోకస్తోత్ర నారాయణాచ్యుత నరసింహ
శ్రీధర॥ని॥

ధరచౌటపురియందు స్థిరముగ నెలకొన్న వరలక్ష్మీపతి నిన్ను వద
లకప్రార్థింతు॥ని॥

ధరసుబ్బయార్యశ్రీ గురువర్యు కరుణచే
వరకూర్మదాసుడన్ పరిపరివిధముల॥నిన్నేనామదినమ్మితి॥

ధన్యాసి — ఆట

వద్దురానావద్దరాకురా ఓబాలకృష్ణా ॥వద్దురా॥
నవనీతచోరా నందకుమార యశోదకుమార ॥వద్దురా॥

వద్దు రాయీబుద్ధిమాను కొద్దివయసుదాననేను
రద్దిఏలచేసెదార కొద్దిపనులకురాకు పోరా ॥వద్దురా॥
కన్నెప్రాయపుదానరా కనుసన్నలుజేయుట తగదు
వన్నెకాడ వలదుపోరా తిన్నగాసరసాకురాకు ॥వద్దురా॥
వారకాంతనుగానురా నను నేరమెంచకుమానరా
సారమేమియులేదురా యిక వారిజాక్ష కోపముంచకు ॥వద్దురా॥
మోహమేమికసారమురా యూహలన్నిమానిపోరా
సాహసంపుపనులు మానర సారసాక్ష కరుణయుంచి ॥వద్దురా॥
భాసురముగాకూర్మరాయదాసునీ ఏమరక నీవు
గాసిజెందక చౌటపురినివాసులను రక్షించు దయను ॥వద్దురా॥

మధ్యమావతి—అట.

ఉంచకుముసోమేశ్వరా పరలోకమునకంపించుమిాభూతేశ్వరా॥
ఉంచకూయీపృధివిలోన పంచమహాపాతకులను
కొంచకతలిదండ్రిగురువుల వంచనలుజేసేటివారిని ॥ఉంచకు॥
మచ్చరించేవారినీ మధుసూదనునికథ లుచ్చరించనివారినీ
హెచ్చుగాగురుధర్మమునకు కక్షుబూని పెచ్చురేగి
యిచ్చవచ్చినట్లుగాను తుచ్ఛపుమాట్లాడువారిని ॥ఉంచకు॥
కారులాడేవారిని కంసారికథవిన పాలుమాలినవారిని
కారణంబేమియును లేక సారసాక్షునిభక్తులాను
తేరిచూడకసూరిజనులతో కూర్రిరముగ భాషించువారిని ॥ఉం॥
వాదులాడేవారిని సాధులనుజూచి మోదమొందనివారిని
కాదుకాదనివేదసాదల నాదరింపకవాదమాడియు
బాధపరచుచుపందలై కడు భేదవృత్తిమెలంగునీచుల ॥ఉంచకు॥
సూరిజనుల చేరక హరిహరులచర్యల సార మరయజాలకా
సారసాక్షుడైన కేశవసామిని ప్రార్ధించమాని
దూరికమఠరాయదాసుడు సారమిదియనమిారువారల॥ఉంచకు॥

కృష్ణలీలలు

వసంతరాగం—అటతాళం

పిల్లతల్లిని వల్లగాదురా ఓబాలకృష్ణా
గోపాలకృష్ణా నందకుమారా ॥పిల్ల॥
పిల్లతల్లినినేనుగదరా అల్లపనులకుతాళజాలర
కల్లగాదిది మల్లిపోరా అల్లరిజేయూకుసామి ॥పిల్ల॥

పట్టిన స్తనములాలుజూచి వలపునిలుపలేవదేమి
పట్టిజూచినపసయులేదు పాలబింకమెకానిసామి ॥పిల్ల॥
దేహసోయగమెంచిపైబడి సాహసంబునపట్టరాకుము
దేహమూవెల్లులివాసన మోహపడుటదేమిసామి ॥పిల్ల॥
ఇంకకొన్ని నెలలు జరుగగ బింకమా నాదేహ మపుడు
పంకజాక్ష జంకులేక అంకపాళి నుండగలను ॥పిల్ల॥
తామరిచూడా కేళి కిట్లు దడదడాలాడాకు సామి
పంబరిపడుటకువేళగాదిది సాహసించిన లాభమేమి ॥పిల్ల॥
వాసిగానట్లూరికూర్మదాసరాయ వలదువలదిక
మోసపుచ్చకు శ్రీశ నీకిదె మ్రొక్కెదను మన్నింపుమిపుడు ॥పిల్ల॥

కాంభోజిరాగం—ఆదితాళం.

తొందరాపడుటాకు యిదియు సంధ్యవేళరా.
ఓబాలకృష్ణా గోపాలకృష్ణా ॥తొందరా॥
అందముగకెమ్మోవిరదముల సందుమనోవిందుజేసి
పొందుగోరవచ్చెదావు మందయానలుగాంతురేమో ॥తొం॥
మూడవేయుని నూర్యహారాలూ్సపవచ్చేవూ ॥ఓబాలకృష్ణా॥
పోడిమిగ మాభావగారు వాడవాడలు దిరిగివచ్చి
మూడలోదిలేసమయమిది మాతోడికోడలుభావికరిగెను ॥తొం॥
ఇందవేయుని చందరిహారములివ్వవచ్చేవు ॥ఓబాలకృష్ణా॥
సంధిదీ యారాలువదినె నిందలాకు మూలమౌను
మెందు దాచుకొందు సామి ముందుమెపుడేనిత్తుగాని ॥తొం॥

నన్నలు సైగాలుజేసి కన్నుగీటేవు ॥ఓబాలకృష్ణా॥
కన్నవిన్నవన్నె కాదు చిన్నిమాటలాడి నన్ను
మన్ననగూడగనివదు మాటదక్కించుకో నేడు ॥తో॥
భాసురముగా చాటపురినివాస కేశవా ॥ఓబాలకృష్ణా॥
దాసుడౌశ్రీకూర్మరాయుని బాసియుండనాని నన్ను
హాసమేలజేసెదావు వేషభాషలు మాను యికను ॥తో॥

వసంత — ఆట.

ఎన్నిమాయలు నేర్చినాడమ్మా యశోద నీకొడుకెంతదుడుకని
చెప్పగలమమ్మా॥
నిన్న రేయొకసారి యితడు కన్నుమరుగుగానువచ్చి
చన్నుమొన కొనగోరచీరి కన్ననకెమ్మోవిగరచెను ॥ఎన్ని॥
సందర్భామునమూలదాగేను మేమెవ్వారెరుగము పొందుగా
పడకిల్లుజొచ్చేనే
అందరము నిదురించగా నా సందుగని మాయాడబిడ్డను
కొంగుబట్టుదోలగించి పైబడి అంగనామణి భంగపరచెను ॥ఎన్ని॥
అంగనామణిరో వినవే నీకొమరుడెంతో వెంగలీపనులకు
జొచ్చేనే
సంగతిగ మాపడుచులందరు గంగసేవకుబోవుచుండగ
చంగుచంగునవచ్చిమాపెదరంగిని బిగికౌగలించెను ॥ఎన్ని॥
ఎంత మోసముజేసినాడమ్మా నేదెల్పుటకుబహువింతగా
జూపడునుగదవమ్మా

యింతియొక్క తెరాతిరిబహు మంతినంబున భర్తగూడగ
యంతలోనా వెనుకజేరి స్వంతముపలెకళలుబట్టెను ॥ఎన్ని॥
మాపనీమణి వినవెయీాతడు మామానధనమటు చానరో మరి
చూరబుచ్చేనే
చానలందరుగుమియుగూడొకచోట వెన్నయునమ్మచుండగ
కానకుండగవచ్చి పిడతలలోన వెన్నహరించివెళ్లెను ॥ఎన్ని॥
పీనిచేష్టలుచెప్పలేమమ్మా యికనైననీవు యానచేయకనిలువ
లేమమ్మ
యెన్నిచెప్పినానువినక మన్ననగ మరుకేళిదేలుచు
వెన్నుడూశ్రీచౌటపురిలో క్రిన్ననవేంచేసియుండును ॥ఎన్ని॥
దానుడౌశ్రీకూర్మరాయుని యెడబాయకను మము గాసిజేసి
కేరుచుండును
వాసియా యిటువంటిపనులు దోషబహుళంబౌను నిజమిది
మోసగాడితడన్నిటికిని కేశవస్వామడుగులాన ॥ఎన్ని॥

పూరికల్యాణి—ఆది

వద్దురాయీలాటిపనులు గోపాలకృష్ణా ॥వద్దురా॥
ఓబాలకృష్ణా నాచిన్నికురా నవనీతచోరా ॥వద్దురా॥
వద్దురా యీర ద్దెందుకు హద్దుగామనయింట నుండుము
బుద్ధిలేనిగొల్లలంతా వద్దికతో నిను రద్దిజేతురు ॥వద్దురా॥
కన్నెలందరుగూడిమరిమరి పిన్నపనులనుజెప్పగానే
పిన్నజాడాలన్నిమాని మన్ననగమనయింటనుండు ॥వద్దురా॥

పొద్దుపొద్దునలేవగా నా వద్దనుండుటమానినీవు
పెద్దిబోయినవారిలచ్చిని ముద్దుపెట్టినావటంట ॥వద్దురా॥
నిన్ననుసాయంత్రివేళ కన్నెలందరుచేరియుండగ।
యన్నవారిచిన్నదానిని చన్నుచీరి కరచినావట ॥వద్దురా॥
మొన్నను మగనాలియైన నన్నంవారి పిన్నపడుచును
కన్నుసైగ జేసిరమ్మని చిన్నిమోవి నొక్కినావట ॥వద్దురా॥
ఇట్టిపనులను మానకున్నను గట్టిగా శ్రీచౌటపురిలో
గట్టివేసి కూర్మరాయుని దిట్టముగా కావలుంచెద ॥వద్దురా॥

శహాన — ఆది

నందనందన యిందురార నాసందేహ మెడలించవేరా ॥నంద॥
పొందిమీపాదారవిందముల్ పూజింప
డెందామునందా నందమునొందేదా ॥నంద॥

వాసుదేవానన్ను బ్రోవుమీ దాసునిగజేసుకోవ
దాసరక్షకబిరుదు దాచుకోవశమౌనా
ఈశ పరాత్పర దోసములెంచాకా ॥నంద॥
అఘనాశకరుణించరాదా ఓజగధీశనాతోడవాదా
అగరూపమున నీ వమరేశువంచించి
వగబొందాభీరులనగ మెత్తినబ్రోచిన ॥నంద॥
దశవేషధారియిటురార నేనీవశమైయున్నా నేలుకోర
పశుపతిమిత్రోడ పరమదయాకర
విశదముగా నన్ను వశపరచుకొనుటకై ॥నంద॥

నీవే నేనని చెప్పరాదా ఓహో కావుమనుట పెద్దవాదా
నీవాని నేనానని నిజమార్గ మెరుగాక
భావింపుచుంటిని పరమదయాకర ॥నంద॥
ధరచౌటపురియందు నిలచి దాసవరుల నురక్షింపదలచి
అరమ రేమియు లేక యందరియందున
స్థిర మైకూర్మరాయ ద్వార వై వెలసిన దేవ ॥నందనందనయిందు రార॥

శ్రీ లక్ష్మీదేవి మంగళహారతి

పరగ శ్రావణమాస పర్వమున విరివిగా కర మొప్ప శుక్ర వారముఁ రోజున విరివిగ స్త్రీలంత ప్రకాహమునవిన్ను యరసి స్త్రీజనులంత యర్చింతురూ॥ జయమంగళం నిత్యశుభమంగళం జయాజయమంగళం మహోత్సవ మంగళం॥ కనకవిగ్రహము లను క్రమముగా చేయించి కనకాంగులందరు క్రమముతోడ ఒనరగా నే రేడు ఉత్త రేణితులసి ననలుసుమములతోడ నర్చింతురు ॥జయ॥ గంధమక్షతలును పొందుగానర్పించి అంధముగ సాంబ్రాణిధూపమిచ్చి క్రిందుగా విరజాజిపూలచేపూజించి కుందరదనలు భక్తి గొలుతు రెపుడూ ॥జయ॥ ధూపదీపములిచ్చి తృప్తిగా నైవేద్య మొప్పుగా పానకము వడపప్పులు కప్పురంపు నరటిఘననారి కేళములు తృప్తిగా నతిరసాలర్పింతురు ॥జయ॥ ఉత్సాహ మొప్పంగ యువిదలందరుగూడి అచ్చగోక్షీరాన్న మమరనునిచి పచ్చకర్పూరంపు తాంబూలములొసంగి హెచ్చుగా నివ్వాళు లిత్తురెపుడూ ॥జయ॥ శాశ్వతైశ్వర్యములు చెడని

మాంగళ్యములు విశ్వజననీ నిన్ను వేడుకొనుచు వశ్యులై జన లంత ఒనరైనపాటలతో హాస్యరవములుమాని యర్చింతురు ॥జయ॥ఆదిలక్ష్మినిన్ను అందముగ పూజించుమందయానలకోర్కె మదినిత్తువు మందరాధరురాణి మాయింటనివసించి కుంద రదనా మమ్ము కూర్మిగనుమా ॥జయ॥ అరలేకశ్రీచౌటపురి లోననివసించు శ్రీకేశవునిరాణి స్థిరముగాను పురిజనులకంద రికి పూర్ణసంపదలొసగి వరలక్ష్మినీవుందు వసుసన్నిధి ॥జయ॥ చిరభక్తుడైనట్టి శ్రీకూర్మరాయుని దరతరంబునగాచు దైవ తమవు మారజననీ సర్వ మంగళప్రదవయ్యు వారకైశ్వర్య ములు ఒసగుమెప్పుడూ ॥జయమంగళం॥

సీతాదేవి వప్పగింతపాట

వెళ్లిరాసీతమ్మ వెళ్లిరావమ్మ వెళ్లిమీఅత్తింటవద్దికతో మెలగు॥ ఎవ్వరేమనినను యెదురాడబోకు అత్తమామల యాజ్ఞ కడుగుదాటకుమీ ఆడుబిడ్డలయందు నతిశ్రద్ధ మెలగు బావమరదులయెడల భక్తితోతిరుగు॥ పొరుగిళ్లకేపొద్దు బోకుమీతల్లి పోరాటమెవరితో జేయబోకమ్మ తరచుతల వాకిట నిలబడకుమమ్మా యిరుగుపొరుగువారి కితవుగా నుండూ॥ పతియెదైవంబని భావమందుంచు పనిజేయుసమయ మున దాసివలెమెలగు భోజనముపెట్టునెడ తల్లివలెనుండూ శృంగారమున మహాలక్ష్మిగావలెను॥ శయనించుసమయమున రంభవలె మెలగు వ్యవహారసమయమున మంత్రివలెనుండూ

ఓర్పునా భూమితో సమముగానుండూ యెందరెట్లన్నను యేమరక యుండూ॥ ఈ ఆరువిధములను యిష్టముగనున్నా అత్తవారికియది ఆనందమూను॥ కన్నవారికి మహానంతోష మొదవు చిన్నతనపుపనులు జేయబోకమ్మా॥ అమ్మరో మనసునా బెంగుంచుకోనకు అతివలకుసతమైన దత్తవారిల్లే॥ మతినినూహించవే మంచిశబ్బరలు అత్తగారలయెడల నతి భక్తిజూపు॥ ముద్దుగాచూచెదరు ముగ్ధరో నిన్ను మామగారిని తండ్రి మారుగాజూడు పరిచర్య లేమరక పాటించిసేయా మనువు వారందరు మన్నించెదారు॥ భర్తకోపించినా పాటిగాగనకు చెలిమికత్తెలకైన చెప్పరాదమ్మా॥ పలుచనిగజూచెదరు బాల రోనిన్ను చిరుదిళ్లకోసమై చింతిలకుమమ్మా అన్నదమ్ముల చేత నంపెదముతల్లీ జాజులుమల్లెపూల్జలతారుచీర్లు వేడుకతో పంపెదను వెలదిరోనీకు॥ పెద్దలుపిన్నలు వచ్చుసమయముల వద్దికగయుండవలె ఉత్పుల్లనేత్రి పెద్దవారలయందు శ్రద్ధగా నుండూ॥ పుత్రపుత్రీపౌత్ర వృద్ధిగల్గూను సతమీవాక్యముల్ సత్యమని నీవు మతియందునిల్పినను మన్ననలుగల్గూ శ్రీరాము సాక్షినుమి చెప్పితినికోమ్మా ఆరాము నెప్పుడూ ఆత్మలో నుంచూ ॥వెళ్లిరాసీతమ్మ వెళ్లిరావమ్మ॥

శ్రీరాగం—చాపుతాళం

లాలిలాలీలాలిలక్ష్మీనమేత లాలిశ్రీచౌటపురిపాలహృషి కేశా ॥లాలి॥ ఆదికేశవయన్న యాదరించెదవు నారాయణా యన్న నరులబ్రోచెదవు ॥లాలి॥ మాధవాయనువారి మన్నించె

దావు గోవిందయనగానె కోర్కెలొసగెదవు ॥లాలి॥ విష్ణుదేవా యనిన వేడ్కజూపెదవు మధుసూదనాయనిన మహిమలొసగె దవు ॥లాలి॥ త్రివిక్రమాయనిన తెగునుభవలతలు వామనా యనగ మావైపుజూచెదవు ॥లాలి॥ శ్రీధరాయనువారి చింత లణచెదవు హృషికేశయనువారి వృద్ధిగాంచెదవు ॥లాలి॥ పద్మ నాభాయనిన భవము లణచెదవు దామోదరాయనిన ధన్యు జేసెదవు ॥లాలి॥ సంకర్షణాయనిన శంకదీర్చెదవు ప్రద్యుమ్న యనువారి పట్లనిలిచెదవు ॥లాలి॥ వాసుదేవాయనిన వైపు జూచెదవు అనిరుద్ధయనువారి నాదరించెదవు ॥లాలి॥ పురు షోత్తమాయనిన పొంతనిలిచెదవు అధోక్షజాయనిన యలర జేసెదవు॥లాలి॥నరసింహాయనువారి నరసిబ్రోచెదవు అచ్యుతా యన మహాస్వచ్ఛజేసెదవు ॥లాలి॥ జనార్దనాయన్న జన్మ బాపెదవు ఉపేంద్రయన నుపరిత్రోవజూపెదవు ॥లాలి॥ హరి హరియనగానె హరమౌను భవము శ్రీకృష్ణయనిపిలువ శ్రీలొ సంగెదవు ॥లాలి॥ ధరసుబ్బరాజ సద్గురుపుత్రుడైన శ్రీకూర్మ దాసునిల చేపట్టుమెపుడు ॥లాలి॥

పూరికళ్యాణి—అట.

ఇందిరేశ చెన్నకేశవా నను బ్రోవరారా ॥యిందిరేశ॥
ఇందిరేశచెన్నకేశవ పొందుగ నను బ్రోచుటకును
నందనందన జాగుసేయకు వందనమొనరించెద హరి ॥యిందిరేశ॥
ఎంతవేడుకున్ననీవు పంతమేలజేసెదార
కంతుజనక సంతసమున చెంతజేరి గావర హరి ॥యిందిరేశ॥

సారసాక్ష నీరదాభ వారణేంద్రి హృన్నివాస
సారసగర్భాదివందిత చేరదీసికావర హరి ॥యిందిరేశ॥
శేషశయనదాసపోష వాసుదేవ దోషహరణ
ఈర్ష్యయింత లేక నన్ను తోష్యమొంద జేయుర హరి ॥యిందిరేశ॥
వాలాయముచౌటపలినివాసచెన్న కేశరాయ
చాలకృపనుకూర్మ్తిగాయు నేలితివి మహేశవినుత ॥యిందిరేశ॥

జోలపాట

శ్రీరాగం—అటతాళం

జో యాదికేశవా జో రమాధీశ జోసర్వభూతేశ జోపాప నాశా॥జోజో॥ శ్రీమించుక్షీరాబ్ధి శయనుడానిన్నా కామించి వర్ణింపగా వశమె మాకు ॥జోజో॥ ఆదికేశవ మిమ్ము యాత్మలో నెపుడూ మోదముతో పరమేష్ఠి ముందుగాగనేను ॥జోజో॥ మీరూపు మీసొంపు మీ పెంపు తెంపు మీనామమహిమెన్న మేమెంతదలప ॥జోజో॥ శ్రీమించుమీనమై జలధిలోజొచ్చి సోమకునిబరిమార్చి సొలసితివి స్వామీ ॥జోజో॥ కచ్ఛపంబై నీవు హెచ్చైనసనగము అచ్చముగ మోయునా యలసటదీర ॥జోజో॥ కిటిరూపమై సర్వ పటిమజూపుచును పటుభారమాధరను బట్టి యెత్తితివి ॥జోజో॥ నరసింహరూపమై నార్యులుమెచ్చ ధర కనకకశ్యపుని దగజంపితీవు ॥జోజో॥ పరశురాముండవై పలుమార్లునీవు వరుసగా రాజులను వధియించినావు ॥జోజో॥ వటువేమధారివై వాసవునికొరకు పటుబలాధికుడైన బలిసి

ద్రొక్కితివి ॥జోజో॥ దశరథునిసుతుడవై తాటకినిదున్మించి దశ కంఠుబరిమార్చి ధరణిబ్రోచితివి॥జోజో॥రోహిణీసుతుడవై రూఢి వెలయగను బాహుబలమూచేత ప్రబలితివి దేవ ॥జోజో॥ వసు దేవునకపత్య వరముదీర్పుటకై వచ్చివల్లవులిళ్ళు ముద్చిలించి తివి ॥జోజో॥ బుద్ధరూపుండవై బుధులు మెచ్చగను బద్ధనరులకు చాల బుద్ధులొసగితివి ॥జోజో॥ కలివేషధారివై కలుష మానవుల పలుమారుసాధించి పవ్వళించితివి ॥జోజో॥ ధర చౌటపురియందు యిరవుజేసుకుని పురజనులరక్షింప బూని యున్నావు ॥జోజో॥ స్థిరతరంబుగ కూర్మదాసునిబ్రోచి పరమ దయానిధే పవళించితౌర ॥జోజో॥

మేలుకొలుపు

భూపాళరాగం—ఆదితాళం.

తెల్లవారవచ్చె దేవకీనందన దేవతోద్ధారక లేరా॥ కల్ల లాడుదానగాదు రేపుతిరిగమళ్ళీవచ్చెద స్వామిలేరా ॥తెల్ల॥ అల్లారి మాయత్త యదికొంత జేసూను ఫుల్లాబ్జదళనేత్రలేరా చల్లానికరుణాచే యుల్లమలరగనీవుసల్లాపాలాడెదవులేరా॥తెల్ల॥ ఇంతపంతమేల సంతోషమేసీ యంతరంగమునుంచి లేరా॥ పంతాముయేలనో పాలించునాస్వామి రంతూపాల్సేయక లేరా॥ తెల్ల॥ వదినగారుమంచి వరజాణయాగాని పదిలముగ బోవ లెనులేరా॥ యడిగోనుమాబావ పెదపెద్దస్వరముతో చదివే వేళాయెనులేరా ॥తెల్ల॥ మరదలుమరిజాణ మారాడనివ్వాదు

విరసూండు నామరదిలేరా సరకుశాయరువిన్న సరగూనబోవాలె వరలక్ష్మీపతి వేగలేరా ॥తెల్ల॥ తోడికోడలు చెడ్డధూర్తురాల్దానికి జాడదెలియరాదులేరా చాడీకోరుచిన్ని తోడికోడలు దాన్ని వాడుక దిరగాలిలేరా ॥తెల్ల॥ మగడుదొడ్డవాడు వగలు జూచి నన్ను మిగులమన్ననజేయులేరా అగచాట్లువచ్చును యాలస్యమెందుకు తగవు రేపుజూపులేరా ॥తెల్ల॥ నీవంటితనయూడు గావలెనని నేను గోరివచ్చితిస్వామిలేరా వేవేగ శెలవిచ్చి యింటికంపుచాలా భావాములోనుంచిలేరా ॥తెల్ల॥ మునిపంట కెమ్మోవి మరిమారినొక్కేవు కనికరముంచియులేరా సరిసరి యనుచు నా స్తనయుగ్మమునని వరనఖములుంచేవు లేరా ॥తెల్ల॥ గట్టిగకౌగిట బట్టివదలకున్నా విట్టులెందుకుప్రేమలేరా పట్టువిడచినన్ను రట్టూలుబెట్టాకు దిట్టవురానాసామిలేరా॥తెల్ల॥ మందగొల్లలంతా మరిలేచేవేళాయె యెందుకీమోహాములేరా తొంందారచేతురు అందారువస్తేను మందారధరమ్రొక్కెలేరా ॥తెల్ల॥ కోళ్లుగూయకముందే వేళకింటికిజేర్చిహాయిగానుండుము లేరా వాలాయముగ చాటపురియందునెలకొన్న వరదకేశవ రాయ లేరా ॥తెల్ల॥ స్థిరభక్తుడైన అట్లూరి కూర్మరాయుడు వడిగవచ్చునేమొలేరా అలరూచు మీపాదపద్మముబట్టి ముమ్మాల్లారిజేయునులేరా ॥తెల్లవారవచ్చె॥

మేలుకొలుపు.

మేలుకొనుశ్రీయాదికేశవ మేలుకొను శ్రీదేవివల్లభ
మేలుకొనుబ్రహ్మాండనాయక మేలుకొనవయ్యా స్వామీ ॥మే॥

కోళ్లుగూసెను నలుకదీరెను కోమలాంగులు నిదురలేచెను
తెల్లనాయెను తేజమణగెను దీపముల కిపుడూ స్వామీ ॥మే॥
జారెచుక్కలు నన్నిదిశలను చంద్రునకు కళలన్నిదరిగెను
వారకనుపద్మములు తేంట్లకు వరుసనిడెమధువూ స్వామి ॥మేలు॥
ఉదయశైలమునందుసూర్యుం డుదితుడాయెను తేజమొప్పగ
పదిలముగమీ సేవచేయను ప్రజలు వచ్చిరిగా స్వామీ ॥మేలు॥
ఆవలీవలపృథ్వినీళలు హస్తమున పన్నీరు బట్టుక
మీముఖప్రక్షాళనార్ధము నిలచియుండిరిగా స్వామీ ॥మేలు॥
కరములను తంబురయువీణయు ఘనముగా ధరియించిపాడుచు
నారదుడుమరితుంబురుడును నాట్యమాడిరిదెస్వామీ ॥మేలు॥
సమ్మతంబుగ నమ్మియీపురమందుగల సన్మనుజులెల్లను
కమ్మకోనిమీ సేవజేయను నమ్మివచ్చితిరిగాస్వామీ ॥మేలు॥
వాసికెక్కిన చౌటపురిని వాసమును జేయంగగోరియు
భాసురంబగువైభవంబుల వన్నెజూడవలెగా స్వామీ ॥మేలు॥
ధరనుఅట్లురికూర్మరాయుడు ధర్మమార్గము దప్పకను మి
మ్మరయదలచిప్రభాతముననిట కరుగుదెంచెనిదె స్వామీ॥మే॥

మంగళహారతి.

బిలహరి—అట.

మంగాళమనిపాడరే యంగనలారా ॥మంగ॥
యంగజాజనకూనకూ దుస్సంగవర్జితూనాకు ॥మంగ॥
గళవిగ్రహునకు సర్వాంగసమనిలయూనాకు ॥మంగ॥

గోపరిపాలునకు గోవర్ధనధారునాకు
గోపకులసంతుష్టునకు గోపాలవేషునకు ॥మంగ॥
నందకుమారునకు నవనీతచోరునకు
నందకధరూనకు నవపద్మనేత్రునకు ॥మంగ॥
రుక్మిణీహృదయేశునాకు రుక్మిగర్వభంజనునకు
రాధమనోహరునాకు రాధేయహంతకిప్రుడు ॥మంగ॥
ధరణిలట్లూరికూర్మా దాసునిసద్హృదయమందు
స్థిరముగా నెలకొనియున్న శ్రీరుక్మిణీశునాకు ॥మంగ॥

సురట—ఆది.

ఈశా నీకిదెమంగళం పరమేశా నీకిదెమంగళం॥
సోమేశా పార్వతీశా నీకిదేమంగళం॥

ఈశాకలుషవినాశాసదహృన్నివేశా శ్రీపార్వతీశానీకిదె॥మంగ॥ హాసా చిదచిద్విలాసా త్రిపురవినాశా భక్తార్తిశోషా నీకిదె మంగళం॥ రాజా రవికోటితేజా శశిమౌళిరాజా అమృతరసభోజా నీకిదెమంగళం॥ హారీ వృషభవిహారీ సితవేణీధారీ శ్రీకంఠధారీ నీకిదెమంగళం॥ సూరీ వరమార్గచారీ వరభక్తోద్ధారీ భస్మాంగధారీ నీకిదెమంగళం॥ వాసా చౌటపురీశా శ్రీ కూర్మదాసా మానసవాసా నీకిదేమంగళం॥

జంఝూటి—ఆది

హారతిచేకొను సూరిజనావన
వారిధి గంభీర పరమదయాకర ॥హారతి॥

మేరుసుధీరా వారివిహార
కూరిమిచేకొను సారవిచార ॥హారతి॥

గోపరిపాలన పాపములెన్నక
కోపముసేయకు తాపసవరదా ॥హారతి॥

కప్పురహారతి ఒప్పుగజేకొని
చప్పనసేయకు గొప్పగజేయుము ॥హారతి॥

సత్యుడవీవని నృత్యముజేయుచు
హత్తుగశృతిగూర్చి నొత్తిలిపాడెద ॥హారతి॥

ధరణిలోచాటప ల్పురమున వెలసిన
వరశ్రీకేశవ పరమదయాకర ॥హారతి॥

స్థిరముగనట్లూరి కూర్మయదాసుని
కరుణనుబ్రోచిన వరలక్ష్మీపతి ॥హారతిచేకొను॥

ఓమ్

శ్లో॥ గురుర్ బ్రహ్మా గురోర్విష్ణుః । గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్ పరంబ్రహ్మా । తస్మై శ్రీగురవే నమః॥

యీ శ్లోకార్థమే

పరమగురు తత్వ విమర్శన చక్రము.

1	బ్రహ్మ	విష్ణువు	మహేశ్వరుడు	పరబ్రహ్మము	మూర్తి చతుష్టయము
2	తల్లి	తండ్రి	గురువు	దైవము	దైవచతుష్టయము
3	మంత్రము	మంత్రార్థము	మంత్రమూలము	మంత్రసారము	మంత్రార్థ చతుష్టయము
4	సృష్టి	స్థితి	లయము	విదేహము	హేత్వార్థ చతుష్టయము
5	దేహము	సోహము	నేహము	నాస్తి	తత్వ చతుష్టయము
6	సాంఖ్యము	తారకము	అమనస్కము	పరిపూర్ణము	యోగచతుష్టయము
7	ఆనందం	బ్రహ్మానందం	పరమానందం	రహితానందం	ఆనందచతుష్టయము
8	భక్తి	జ్ఞానము	వైరాగ్యము	తత్వము	పావన చతుష్టయము
9	బాహ్యం	అనన్యం	ఏకాంతం	నిర్మలం	భక్త్యార్థ చతుష్టయము
	బ్రహ్మ తత్వకదంబము	విష్ణుతత్వ కదంబము	మహేశ్వర తత్వ కదంబము	పరబ్రహ్మ కదంబము	భాత్రి తత్వములు

జ్ఞానయోగప్రకరణము

తత్త్వములు

ఆనందభైరవి—అటతాళము

పరమేశ రక్షించుమా పాపవిభంగ పరమాత్మా కరుణించుమా॥ పరమేశ రక్షించు పామరుడను నన్ను కరుణాజూడకయున్న దరిజేర్చువారెవరు ॥పరమేశ॥ పాషాణమైయున్న పణతినిబ్రోచిన పరమాదయాకర పాలించు వేగమె ॥ప॥ యేశహస్తమువాడు ప్రకటముప్రార్థింప నాకాయుధమువాని వధియించిబ్రోచిన ॥ప॥ అచలాముగానుండి అన్నిటిత్రుద్బాపు వరపుత్రుశాసించి కరుణానుతుగాచిన ॥ప॥ తోర్రాలగాచియు చిరూగ్రపురికేగి బిరుగ్రవక్రముదాని వెహ్రూంబాపిన ॥ప॥ తాతభూపతిజేయు మాతూలదెగజూచి ఆతురతబాపి ప్రజకతి విభవమొసగిన ॥ప॥ బంగారుకాయుని శృంగారవధజేసి రంగూగ కుర్రాని చంగూనబ్రోచిన ॥ప॥ కన్యామూయనివాని కెన్న ననుజూడవై యన్నశత్రునిలా సన్యాతిజేసిన॥ప॥ ధరచౌటపురియందు స్థిరముగవసియించి వరకూర్మారాయుని నిరతాము పాలించు ॥పరమేశ॥

శుద్ధకాంభోజి — అట

స్వప్రభ చేవెల్గు సర్వసాక్షినిగన వేరొకటుండునన్నా॥
తనకు తాస్వాదోషము జెందునన్నా ॥స్వ॥
అందునాపర సౌఖ్యా మెపుడు జెందడు సర్వత్రవాడు క్రిందుమీదు
తెలియలేక సందుసత్తెరుగాకాను ॥స్వ॥
పూర్ణుడౌనదాత్మను సంపూర్ణుడై శోధించకున్నా
పారమార్థిక మెట్లనందగు పరమపద మెటుదెలియనౌను ॥స్వ॥
సద్గురుప్రభుకరుణ వెలయ సర్వసాక్షి ప్రభ నెరిగి
నిర్గుణాత్మై రాగిగాక నిర్మలత్వంబెటులగల్గు ॥స్వ॥
తన్ను తానుగనక నీవే సున్నయామాయాను జెంది
మెన్నిపోకలుపోయినా నా సన్నతోత్రవే మిన్నుయౌను ॥స్వ॥
అణుస్వరూపమై యానంతరూపమైనవాని
ప్రణుతీసేయాగలేని పామరత్వము జెందిచెంది ॥స్వ॥
అబ్బురాముగాను శ్రీ సుబ్బరాయగురునికృపను
గొబ్బునా శ్రీకూర్మరాయుడు నిబ్బరముగాగన్న
పూర్ణము ॥స్వప్రభ॥

పూరిరాగం — ఆది

నారాయణునీ నామాక్షరములు నమ్మిపఠించవె మానసమా
నారాయణ యనుచతురాక్షరినివు కోరిభజించవె మానసమా॥
ఓంనమోనారాయణ యనుమంత్రము వనరుదెలియవే మాన
సమా! మన్ననతో హరినారాయణయను మాటవిడువకే మాన
సమా ॥నారా॥ ఓంనమోభగవతేనారాయణయను వర్ణములర

యవె మానసమా తన్నుమరచినారాయణనామము తలచు
చునుండవె మానసమా ॥నా॥ అక్షయమగు దేహత్రయంబు
లకు సాక్షిగ దెలియవె మానసమా లక్ష్మీనాధుని లక్షణగుణ
ములు లక్ష్యమునుంచవె మానసమా ॥నా॥ అల సచరాచర
లోకంబంతయు హరియనితలచవె మానసమా నాల్గువేదములు
నలువరుద్రుడును నారాయణుడే మానసమా ॥నా॥ అన్నిజగం
బులకాధారంబై యలరుచునున్నదె మానసమా పన్నుగనాపో
జ్యోతిరూపమై తిన్నగవెలుగునె మానసమా॥నా॥ భాసురభార
ద్వాజాన్వయులౌ దేశికరంగార్యులె మానసమా వాసిగకూర్చా
యునిమాటల దోసమేదిగనుగొను మానసమా ॥నా॥

రేగుప్తి—ఆది

నమశ్శివాయనవే మనసా ఓం నమశ్శివాయనవే॥
నమశ్శివాయని నమ్మిభజించిన
సమస్తసుఖములు ఘనంబుగను జేరు ॥నమ॥
స్థిరంబుగను పరమొసంగగలడని
కరంబుగను నాల్గవస్థలందున ॥నమ॥
శంభోహరయని జపించువారికి
లభించుమోక్షము హరించుభవములు ॥నమ॥
భజించువారల భయంబువాపును
నిజంబు జపమున నిలకడగల్గును ॥నమ॥
సాంబసదాశివ సర్వేశ్వరయని
దంభముబాసిన ధర్మవిదుండగు ॥నమ॥

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

పార్వతీశ పద్మాక్షమిత్రియని
పలుమరునీలో ప్రస్తుతిజేయుచు -నమ-
ధరనుచౌటపల్ పురమున వెలసిన
వరసోమేశ్వర వరదాయకయని -నమ-
కరుణనుఅట్లూరి కూర్మారాయుని
నిరతముబ్రోచే నీలగళుని ఓం -నమ-

శహాన—ఆదితాళము.

రామునిమించిన వేరొకదైవము భూమిలోలేదుసుమీ॥
ఆత్మారామునిమించిన వేరొకదైవము భూమిలోలేదుసుమీ॥
రామరామరామాయనుజనులకు రమ్యమైనదా ర దేసుమీ
అగసుతయెల్లపుడానందముగా ఆత్మనుమరువని ద దేసుమీ॥రా॥
రామదాసురారమ్మని వేడగ కామములొసగిన ద దేసుమీ
వాల్మికాదిమహాఋషులకునెల్లను వైభవమొసగిన ద దేసుమీ
॥రాముని॥

జనకజాదిమహారాజులకెల్లను జన్మపావనం బ దేసుమీ
ప్రహ్లాదాదిభక్తవరుల కాహ్లాదంబొసగిన ద దేసుమీ ॥రా॥
వాసిగచౌటపురినివసించియు దాసులబ్రోచిన ద దేసుమీ
భాసురముగసచరాచరంబులకు ప్రభువనదగినది య దేసుమీ
॥రా॥

స్థిరముగమద్గురుసుబ్బరాయ హృద్భరితంబైనది అ దేసుమీ
ధరణిలోకూర్మారాయదాసునికి నిరతముపోషణ య దేసుమీ
॥రాముని॥

పూరికల్యాణి—ఆట

భ్రిష్టుపనులేలా వినుజెష్టమనసా ఛీ కష్టపడుటేలనో ముష్టి
మనసా॥

కష్టానరులానుగూడి నిష్టాజెడిపాలుమాలి
అష్టాక్షరిమంత్రమేపట్ల జపియించకను ॥భ్రిష్టు॥

పామారులనుగూడి పలువాదమేలను
పంచాక్షరిమంత్రము పఠియించు పఠియించు ॥భ్రి॥

నిశ్చలముగానీవు నిర్మలాత్మనుగూడి
స్వచ్ఛమైవెల్గు గురుమూర్తి నేమారకు ॥భ్రి॥

అందముగాను పర నిందజేయుట మేల
నందనందను మది నమ్మిభజియించకను ॥భ్రి॥

ఆకలికోర్వని నూకరాదులవలె
శోకమాలముదిని ఛీకాకుబడనేల ॥భ్రి॥

క్రోధమానసులను సాధులనినమ్మినీవు
బోధజెందక మధుసూదానునినమ్మమిల ॥భ్రి॥

నిబ్బారముగాను మా సుబ్బారాజగురునిజేరి
గొబ్బునను మ్రొక్కి వేడ కబ్బమిచ్చిబోధించువిను ॥భ్రి॥

పట్టువదలకసిల అట్లూరికూర్మరాయు
డిట్లుప్రార్థనజేయ గట్టిగానునమ్మామవిను ॥భ్రిష్టు॥

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

నాదనామక్రియ—అట.

ఆడదానిని గూడవలయునురా మూఢాత్మ నీలో ॥ఆడదానిని
గూడవలయునురా॥

ఆడదానిని గూడకను నీవేడ కేగిన ముక్తి దొరుకదు
ఆడ ఈడ ఏడ జూడ ఈడుగాదు దానితో సరి ॥ఆడ॥
ఒంటి స్తంభము మేడలోపల దంటదీరి యున్నదదిగో
కంటికీ గనుపించు వాలుగంటినీ యెడబాయకను నీ ॥వాడ॥
చందమామ పట్నమందున పొందుగా అద్దముల మేడలో
చందనాగంధికి అందెలు అందముగ పదిగతుల మ్రోయును ॥ఆడ॥
ముక్కునాముంగేర యున్నది ఒక్క వజ్రపు తళుకు యున్నది
చొక్కపు ముత్యము యున్నది చక్కని యా మోహనాంగికి ॥ఆ॥
మూటిలోగా నున్నదదియిరు మూటినిమీరున్నది
మూటిమూటి దాటి యావల బాటలో నిలుచున్నదదిగో ॥ఆడ॥
నీలతోయద మధ్యమందున హాయిగా నివసించియున్న
మేలుశోభనాంగి కెప్పుడు కీలుదెలసి జోడువీడక ॥ఆడ॥
ముమ్మూలకోనలోపల మూలమైన భాసురాంగిని
నెమ్మనంబున దరచిదరచి సమ్ముదంబున జోడుబాయక ॥ఆడ॥
ధరను సుబ్బారాజ సద్గురు కరుణాకిరవై యున్నదదియే
అరసి కూర్మరాయుడెపుడేమరక స్థిరమై యున్నదదిగో ॥ఆడ॥

కన్నడ—అట.

అతిరహస్యము బట్టబయలని అందరు బల్కెదరు
జనులందరూ బల్కెదరు నరులందరు బల్కెదరు
దానర్థమేమో దెలియలేకను వ్యర్థులై చెడిపోదురు ॥అతి॥

ఆదిఅంత్యములేనిదానికి పాదుయున్నదనందురు
ఆదియైనదానిదెలియక యంధులై చెడిపోదురు ॥అతి॥
పూర్ణభావముదెలియకనుపరి పూర్ణులము మేమందురు
పూర్ణశుంఠలువారుభువిలో పుట్టిగిట్టుచునుందురు ॥అతి॥
సర్వశేషప్రసాద మేదో సార్థముగ గనజాలరు
కర్మశేషప్రసాదముల దుష్కర్ములై యిలబడుదురు ॥అతి॥
మూలమైనప్రసాద మెరిగి ముక్తిని గననేరరు
మలత్రయసేవాధికారులు మలినజన్మల బడుదురు ॥అతి॥
ఇలమహావాక్యముల నాల్గిటివిధము గనుగొననేరరు
యెల్ల మోహాంధమున జిక్కి వెర్రులై చెడిపోదురు ॥అతి॥
ధరనుసుబ్బారాజసద్గురు కరుణగాంచగనేరరు
పరమెరుంగక పామరముచే భ్రష్టులై చెడిపోదురు ॥అతి॥
వాసిగా శ్రీకూర్మరాయుని వాక్యసరణి నెరుంగరు
గాసిజెందుచు కర్మములచే కలవరించుచునుందురు ॥అతి॥

సావేరి—అట

అయ్యయ్యో నరజన్మ మమరినందుకు ఫలము ఆత్మను దెలియ
వలెగా పరమాత్మనుదెలియవలెగా ॥అయ్య॥
చయ్యాన పరధనముపై కూర్మిగలిగితా
నెయ్యముగను నుండనేరకా విఫలతా ॥అయ్య॥
పురుషాజన్మమెత్తి పురుహూతాదులుమెచ్చ
పరస్త్రీసంగమే మాని ఫలమేదోదెలియక ॥అయ్య॥

స్త్రీజన్మ మొందియాశ్రితగృహధర్మము
ఆజన్మాంతము పరు నంటక విహరింప ॥కయ్యో॥
పూర్వఫలముచేత పురుషార్థమా జన్మ
సర్వోత్తమం బైన సరణిగాంచగలేక ॥అయ్యో॥
మూటియనుభవము తా మేటిగా శోధించి
బాటాదెలియుమిహా బూటకములుమాని ॥అయ్యో॥
సారాములేని సం సారాబ్ధిమునుగక
కోరి త్రివేణిని జేరి మునుగగలేక ॥అయ్యో॥
వెరువాకసర్వాము పరమానిదెలసినా
నరులాకు నిహమాని తెరదియ్యనేరక ॥అయ్యో॥
చక్కగా పరమబ్బే సన్మార్గమెరుగాకా
కుక్కపనులుజేయు కుజనూల జేరకా ॥అయ్యో॥
గొబ్బున మద్దూరు సుబ్బరాయునిగొల్చి
నిబ్బరముగ పర మబ్బేమార్గము దెలియ ॥కయ్యో॥
దాసుడౌ శ్రీకమఠరాయునివాక్యముల్
దోసము ల్వదలించి ఈశునిజేర్చును ॥అయ్యయ్యో॥

శ్రీరాగం—ఆది.

తప్పులెంచేఅయ్యాలారా చెప్పుడీదీనర్థము,
చెప్పలేకున్నానయిపుడే తప్పనితలవాల్చుడీ ॥త॥
ఇంటివెనుకాయేడుకొండల దొంతినిలచిందేమిరా,
కొండదొంతరమీదకోడి కూతవేసినదేమిరా ॥త॥

మూడుకాల్వలు యేకమైన ముఖ్యస్థానం బేదిరా
మూటికవ్వల నిలచిచూచే ముసలిదెవ్వరో చెప్పరా ॥త॥
నాల్గుకంగుల కవల వెల్గే నాతియెవరో తెల్పరా
నాల్గుపైగా నాతిమీద జోతివున్న దేమిరా ॥త॥
శుద్ధస్ఫటికము మధ్యనొక్కహద్దుయున్న ద దేమిరా
సద్దులేకను మధ్యగనుగొన ముద్దులయ్యో రేమిరా ॥త॥
కాకిమూకలు గుమియుగూడి చికాకు జేయున దేమిరా
నక్కలోన కుక్కయొకటి నిక్కిచూచు న దేమిరా ॥త॥
వాసియాశ్రీసుబ్బరాయార్య భాసిదెలియరాదురా
భాసురంబుగ కూర్మరాయుడు దోసిలొగ్గియడిగెరా ॥తప్పులెంచే॥

శ్రీరాగం—ఆది.

ఆనందమానందమాయెను బ్రహ్మానందమానందమాయెను నిత్యానంద యోగానంద పరమానంద సచ్చిదానంద మానందమాయెను॥ ఆనందమునమాయ తానెందువిల్వక మహానంద మానందమాయెను॥ పార్వతీమనోహరమాయెను రామనామము మినహాలేదాయెను అందుయిందనకను యెందు జూచిన వేరు సందేమిలేకను సర్వంతానై ॥నిత్యా॥ సూదియైన మోపగరాదాయెను యదియాదియంత్యము లేనిదాయెను పాదు గనగబోవ పరమాత్మరూపమై యేదిజూచినలోన వెలుపల తానై ॥నిత్యా॥ దివియు నిశియు లేనిదాయెను అది యేవేళజూడ బయలాయెను యంతట తా సూత్రధారియైతిరుగుచూ వింతవై తాబొమ్మలాటయెజూడ ॥నిత్యా॥ ఎందుజూచినాను యందము

దాని సంధిగురుగోప్యమై పొందదు యందరిలో నది యానంద రూపమై పొందూగ మూ డవస్థలులేకయుండు ॥స॥ వినవినగా నడత గల్గును దాన్ని కనగ కనగ నాదివెల్గును సోహం సోహంబనే సూటినీదెలసిన యహంభావములేక యంతట తానై ॥సదా॥ ధరను సుబ్బరాజదేశిక వర చరణాబ్జ యుగ్మపూజజేసుక దరచ దరచ సర్వతత్వాతీతమునునై పరగ జన్మకర్మ పరిత్యాగమైన ॥సదా॥ గురుపూజయానందమాయెను రామ గురులాకు నైక్యముజూపెను ధరను శ్రీకూర్మరాయ దాసవాక్కులె మనకు పరమునొందుటకు బట్టబయలాయె ॥పరమానంద॥

బిలహరి—ఆది

నామనవి వినుమా మానసానీవు నామనవి వినుమా॥ నామనవి వినుమా నీకేమి కొరతరాదు స్వామిసన్నిధిజేరే దారి చూపెదనీకు ॥నా॥ పంచశరుడనెడు చెంచువాడు పశులామను జులను మించిమోహములాను మంచివలలను వేసి పొంచిగూర్చుండి తా మంచిగ బంధించు॥నా॥ మూతపురీషాములచేనున్న గాత్రము గనక వింతైనమద మోహ భ్రాంతిలోమునుగాకా సంతకూటమియని స్వాంతమందున నమ్మి ॥నా॥ నాహంకర్త నుచు సోహం మరచినేభర్తననుచు నేహం నాస్తియను నిజమార్గ మెరుగాకా యహంభావముచేత నమరియుండకుఛీఛీ ॥నామన॥ కపటము దూరి వెదుకుమికసఫలమాదారి నెపములెన్నక గురు కృపయేసదాగోరి ఉపమానరహితమా కపటనాటకుమీరు ॥నామనవి॥ సుజ్ఞానిగాక గానగలే వీ వజ్ఞానమీక పజ్ఞానం

బ్రహ్మని పలుకుశ్రుత్యర్థము విజ్ఞానదృష్టిచే వీక్షింపనీవౌదు ॥నా॥ ఊహచేజూడు నీలో నీవా పోహణనేడు యూహాంబ్రహ్మాస్మియను యనుభవముదెల్పెద యూహాపోహాలులేని యున్నతమొందెదవు॥నా॥ సత్యమిదివినుమా నిర్మలమైనయాన్నత్యము గనుమా తత్వమసీయను తాత్పర్య మిదిగను నిత్యామై వెల్గు పరవస్తువౌదువీవు ॥నామనవి॥ హాయిగానుండు సద్గురు నెడబాయకయుండూ అయమాత్మాబ్రహ్మను యామర్మ మెరిగింతు భయరహితంబైన భావమె నీవౌదు ॥నా॥ సందు లేకుండూ సద్గురు నాజ్ఞా సమతగమెండూ పదియారక్షరముల పద్ధతినీవేను ద్వంద్వాతీతమైన ద్వాదశియదిగోను ॥నామనవి॥ పంచగాచుండూ వంచనలేక మంచిగానిండూ పంచదశాక్షరి పద్ధతియిదియెల్ల సంచితమెడలి నీవు సంతాసమందుదువు ॥నా॥ సుబ్బరాడ్గురుని సూచనకూర్మారాయదాసూని॥ అబ్బబోదు సుమ్మి హరిహరాయజులకు తబ్బిబ్బుపడబోకు దైవమల్లదె సుమ్మి ॥నామనవి వినుమా॥

మలయమారుతం—ఆట

మొదలుమీదుగకొనలుక్రిందుగ మొలచియున్నది వృక్షము-
ఆదియేమో దెలియను యసాధ్యమైమిగులున్నది ॥మొ॥
ఏకమార్గముచేతనుబల్ జోకగా వృద్ధానిది
ప్రకటంబుగరెంటిచేదీని బాట బయలైయున్నది ॥మొ॥
తొర్రిలుతొమ్మాదిగల్గి విర్రివీగుచున్నది
యిర్రిలుమూడింటిచేబహు బిర్రిగాతానున్నది ॥మొ॥

శత్రులార్గురిగానలేకను వృత్తియిదియనుకున్నది
మిత్తివచ్చి పైనబడగా మొత్తుకోలేకున్నది ॥మొ॥
నల్లగుంటనట్టనడుమను తెల్లతామరయున్నది
కల్లగాదు దానిమధ్యను కన్యయొక్కతెయున్నది ॥మొ॥
ఎరుకమరపులులేక తానొక తెరవుదాన నన్నది
గురుకరుణబొందినవారల గూడియుండేచిన్నది ॥మొ॥
ప్రణవరవమునగూడిచనియే బాటజూచుచున్నది
ఘణఘణధ్వనులాచెవారల గలసిమెలసేనన్నది ॥మొ॥
గురునికన్నను పరములేదని వరశ్రుతులలో నున్నది
పరముదెల్పను సుబ్బరాడ్గురు భావమం దిదియున్నది ॥మొ॥
వేషభాషలులేక కూర్మారాయుడు తా గన్నది
శేషఫణులయందుశ్రీనివాసుడై తానున్నది ॥మొదలుమీదుగ॥

దర్బారు—అట

మానసమా నీవుమరువాకుమీ గురునిపాదపద్మములను విడువాకుమీ సారాములేని సంసారాబ్ధిలోజిక్కి సారాము లేని జన్మాదులదగులకు॥ గురునివాసమెదుకావలెం శ్రీ గురు మంత్రమేవేళ దలచావలెగ్ పరముజేరేదారి పరిపరివిధములస్థిర ముగ బుద్ధిని నిలుపవలెగ్ ॥మా॥సరసిజములజాడ వెదుకావలెగ్ మేరుశిఖరముపై కుదురుచేరవలెగ్ సారెసారెకు నీవు సమరసమెరి గియుపారాములేనియాపరిపూర్ణ మెరుగుటకు॥మా॥మల్లెమొల్లల పూజజేయవలెగ్ యుల్లాములోనమిన్నయుండావలెగ్ కల్లగాదు వానికరుణావడసినీవు ఫుల్లాబ్జదళనేత్రుపొందావలెగ్ ॥మా॥

వరసుబ్బయార్యుని వదలాకుమీ నీ కరయశక్యముగాని దండు
సుమీ ధరనుకూర్మరాయ దాసునివాక్యము లరసి నిత్యానంద
మందుటకును సదా॥ మానసమా నీవు మరువాకుమీ॥

కమాచి — అట

గురురహస్యము దెలియుటకు సద్గురునికరుణయు గోరుమీ
పరమపావనమైన శ్రీగురుపాదములు భజియించుమీ ॥గు॥
అరమరేమియులేక సద్గురు నిరతమును ప్రార్థించుమీ
గురుతుగా సర్వార్థములకును పరముయేదో దెలియుమీ ॥గు॥
సాధనలనాల్గింటి ముందుగ స్వాదుగా గ్రహియించుమీ
వాదభేదముమాని ఖేదములేనిసద్గతి గాంచుమీ ॥గు॥
వేదములనాల్గింటిలోగల భేదమేమో దెలియుమీ
పాదుదెలసి నాల్గుపదముల భావమును వివరింపుమీ ॥గు॥
ఆర్యకృపహరిహరులనిర్మల సారమేమో దెలియుమీ
పారమౌసంసారసాగర పారమేగురిగాంచుమీ ॥గు॥
తత్వమసి యనువాక్యమైక్యము తృప్తిగా గురిగాంచుమీ
ఆత్మపరమాత్మైక్యసరణికి అంత్యదశ యోచించుమీ ॥గు॥
షోడశాక్షరిమూలమేమో జాడగురుకృపదెలియుమీ
ద్వాదశాక్షరిమంత్రమహిమను పాదుదెలసి జూడుమీ ॥గు॥
ధరనుకోమరోల్సుబ్బరాద్గురు పరమమహిమనుగాంచుమీ
భాసురంబుగకూర్మదాసుని వాసియేమో దెలియుమీ -గురు-

ఆనంద భైరవి—ఆది

కొట్టరా ఘంటా గొట్టరా ఘణంఘణాంయన ॥గొట్టరా॥
కొట్టరా పదునాల్గుభువనము లెట్లుచూచినానుబ్రహ్మము
బట్టబయలై యెరుకరూపా మట్టుగా ప్రపంచమానని ॥కొ॥
ఉత్తదీజగమనెడు వాక్యము నిత్యమనిమదినమ్మకను యీ
జ్ఞప్తిలేకనుసత్పదార్థము నిత్యముగ ప్రత్యక్షమానని ॥కొ॥
కర్మజన్మలదొలగజేయును నిర్మలంబౌనాత్మజ్ఞప్తిని
మర్మమేమియులేనివెలుగున ధర్మగుప్తముచూపు నిజమని ॥కొ॥
పారమెందూలేనిబ్రహ్మము సారరహితమైన యెరుకను
దూరుజేసికార్యకారణ దోషరహితమైనదదియని ॥కొ॥
నారసీరముకారములకాధారమా శ్రీకారమిదియని
భారమేమియులేక సర్వసాక్షిరూపమైనదదియని ॥కొ॥
మాటిమాటికికోటివిద్యలు నాటకాలంకారమనుచును
చాటులేకను పరబ్రహ్మము నాటియున్నదంతనిజమని ॥కొ॥
అంచితంబుగసర్వభ్రమలను కొంచెమైననువుంచుకొనకను
సంచితాప్రారబ్ధములను మించియున్నది పరమపదమని ॥కొ॥
పొందుగామాసుబ్బయార్యుల కందమూగా సేవజేసి
యందియున్నకూర్మరాయున కెందునా సంశయములేదని ॥కొ॥

ఆనంద భైరవి—ఆది.

రామరామయనుమీ శ్రీ రామాయనిమనుమీ॥
కామమోహములకదలనివ్వకను సామజవరదుడె సర్వాత్ముం
డని ॥రామ॥ సత్యంబిదివినుమీ అంతా నిత్యంబనికనుమీ

సత్యాసత్యము నిత్యానిత్యము వ్యక్తిలేనిపరమాత్మయెయిది యని ॥రా॥ నారాయణయనుమీ సర్వం పారాయణ కనుమీ నారాయణాత్పరోర్నా స్తియనుచును సారరహితసంసారమన్నృత మని ॥రా॥ తథ్యంబిదియనుమీ యిదియే పథ్యం బిది వినుమీ బద్ధరహితపరమాత్మయె నిజమని శుద్ధబ్రహ్మం నూటిదెలుసుకొని ॥రా॥ సురుచిరమతిగనుమీ రామాత్పరమికనా స్తియని కరమమదుగ శ్రీసుబ్బయార్యులిది వరకూర్మయదాసున కెరిగించెను ॥రామరామయనుమీ॥

పూరికల్యాణి—ఆది.

ఎన్నివిధములానునిను మన్న నజేసెదను
కన్నెవయసుదాన తను వన్నెగుల్కుచాన -ఎన్ని-
ఏడు మేడలందు కడ మేడనుండుదాన
జాడదెలసిచూడ వడిదాపుచేర వేలా ॥ఎన్ని॥
మోముచక్కదనము పూర్ణసోమునినిరసించు
భామచూడ్కిగములు సమవారిదములబారు ॥ఎన్ని॥
పంచరంగులను హాయిల్మించుమేడలోను
అంచితముగనీవు బల్పొంచియుండెదావు ॥ఎన్ని॥
కోటిసూర్యకాంతి సరిబోలునార యింతి
వాటముగా నిన్ను బల్నీటుగ బట్టెదను ॥ఎన్ని॥
సారసాక్షి రావే సరి మేరమీరిచేరె
వారిమధ్యమమున వయ్యారినన్నుగూడె ॥ఎన్ని॥

కాళ్లగజ్జలరవము వినగానె తనువుమరతుగ
లేళ్లగంతు లేలా వేసెదవు మళ్లీనిలువు ॥ఎన్ని॥
పొందగోరినాను యిదె సందుగురునితోను
అందెకూర్మ్రరాయ నానందవార్ధిముంప ॥ఎన్నివిధము॥

శ్రీ

ముక్తికాంత తలుపుపాట

నాదనామక్రియ — ఆది.

ముక్తికాంత నేమురయుచు వస్తిని తలుపుదీయవే భామా
నాతలపు లీయవేభామా॥
నీవెవ్వరవో తెలియదు నాతో నిజముగపనులేమోయి
నీకు నాతో పనులేమోయి॥
శ్రీమ తొ్క్కమరోల్సుబ్బరాజగురు ప్రియశిష్యుడనేభామా
నేగురుశిష్యుడనే లేమా॥
గురుశిష్యుడ వీ వై తేతిరిగి రాజమార్గమున రమ్మా
పో రాజమార్గమునరమ్మా॥
రాజమార్గమది యేమో తెలియగ రాజలలామరో జెప్పవే
ఓ రాజలలామరో చెప్పవే॥
నల్గురుమంత్రులుగూడిన స్తలమేదో నాతోదెల్ప గదోయి
నీవు నాతోదెల్పగదోయి॥
అంతరిక్షపంచకమేయదియని యార్యులుజెప్పగవింటీ
వారి కృపచే దెలసుకొంటీ॥

అనిలసమిష్టిక మేదో దెలియగ వినవలెసొచ్చె గదోయి
యది వినవలెసొచ్చె గదోయి॥
వ్యాన సమానో దాన ప్రాణా పానములందురె మగువా
పంచప్రాణము లవియే మగువా॥
అనలపంచకంబన నదియేదో వినవలెసొచ్చె గదోయి
యదివినవలె సొచ్చె గదోయి॥
శ్రోత్రత్వక్చజ్జిహ్వాఘ్రాణము లివియే గదవో చెలియా
యవియేస్థిరమో మగువా॥
తోయపంచకంబనగా నేదో హాయిగ గనిరావోయి
బల్ హాయిగ గనిరావోయి॥
శబ్దం బాదిగ గంధాంతంబని పెద్దలవాక్యమె లలనా
అది పెద్దలవాక్యమె చెలియా॥
కర్మేంద్రియపంచకమన నేదో కడ తెలిసి తెరావోయి
యాకడదెలసి తె రావోయి॥
వాక్కు మొదలుగా పాయ్వంతంబని వాకుర్వ్వగనే వింటీ
సద్గురులద్వారా వింటీ॥
స్థూలంబేమో మూలముదెలిసి తె జాలుగ నివు రావోయి
సమ్మేళము గనిరావోయి॥
ఐదైదుల సమ్మేళనసమయము యదియే యదియనియుంటీ
నేనదియే యదియని యుంటీ॥
సూక్ష్మంబేదో సూటిదెలసుకొని సూత్రముగని రావోయి
యాసూత్రము గనిరావోయి॥

ప్రభువును తైజస నాముడు చారులు పదియార్గురు యుండేదే
యది పదియార్గురు యుండేదే॥
కారణమనగా దానికి యెవరో కనుగొనియిటురావోయి
వాని గనుగొనియిటురావోయి॥
ప్రాజ్ఞుండనియే ప్రభువునివాసము ప్రబలెడిదదియే చెలియా
బహుప్రభగల దదియే లలానా॥
అటులై తేమరి యారుద్వారములు యడ్డుజేసిరావోయి
నీవడ్డులేక రావోయి॥
నిర్గుణముగనడ్డగించి నాలో నిర్మలకళలనుజూస్తీ
లో నిర్మలకళలను జూస్తీ॥
సూక్ష్మముగా నతిఘనమైయుండే ధ్వానులనువింటివటోయి
దశధ్వానులను వింటివటోయి॥
చిణిమృదంగ ఘనవేణునాదములు చిత్రముగానేవింటీ
బల్ చిత్రముగా నేవింటీ॥
మురళీధ్వనులను మురయుచు వినగా ముందుండేదేమోయి
యాముందుండే దేమోయి॥
ఘంటారవమిని కాంతులు జూడగ కామంబిది కడతేరే
నిష్కామత్వము చేకూరే॥
శంఖారావము చెలగుచువినగా శంకలునీకేమోయి
కుశ్శంకలునీకేలోయి॥
భేరివాద్యమటుఫెళఫెళమనగను బ్రహ్మపదంబైతోచె
పరబ్రహ్మపదంబేతోచే॥

ఈషణత్రియమను ఈశ్వర్యము దెలసితే యింపుగనివు రావోయి
బల్ సొంపుగాను రావోయి॥
దారాదులపై మోహము-ఈషణ త్రియమని దెలసెనె భామా
యదివ్రియమనిదలచెదలేమా॥
వీటినన్నిటినిపివరముదెలిసిన నీవెవ్వరవో చెప్పుమా
మరినీవెవ్వరవో చెప్పుమా॥
జీవభావమున నేనని వస్తిని నీదరిజేర్చుమి కాంతా
ననునీదరిజేర్చుమి కాంతా॥
అకార ఉకార మకారముల కాధారం బేదో చెప్పుమా
దానిమూలంబేదో కనుమా॥
ప్రణవమె యాధారం బనినే సుజ్ఞానులుదెల్పగవింటీ
యజ్ఞానము విడినేనుంటీ॥
సత్వరజస్తమ గుణినగునాతో స్నేహమునీకేమోయి
నాస్నేహమేమి ఫలమోయి॥
ముమ్మూర్తులకు నమ్మూలమునీవని మురియుచు వస్తినిచెలియా
నే మురియుచువస్తినిమగువా॥
హంసాక్షర మంత్రం బననేదో యంతుదెలసి రావోయి
యానంధిదెలసి రావోయి॥
ఓం హ్రీం శ్రీం హంసంబును గూర్చితె పరమసుఖంబని వింటీ
నే పరసౌఖ్యంబనియుంటీ॥
లక్ష్యముదప్రియనగానదియేదో లక్ష్యముగా నివుజూడు
యంతర్లక్ష్యం బెట్లో చూడు॥

అంతర్వీధిని దృక్కునిలచితె యింతని దెల్పను వశమా
యింతింతని దెలియను వశమా॥
ముక్తిద్వారంబేదో దెలసుక ముదముగ నివు రావోయి
సమ్మదమున నివు రావోయి॥
వున్మని మార్గం బదియని యార్యులు ప్రేమతో దెల్పగవింటి
సత్కృపచే జూచియుంటి॥
అచల బ్రహ్మము వాక్కున మనసున గోచరించి నివుబల్కు
దృగ్గోచర మేమో దెల్పు॥
నిత్యంబై వెలుగొందువస్తువున ననిత్యము లెటువలెజూచు
సాన్నిధ్యము లెటువలెతోచు॥
ఆపోజ్యోతిరసోమృతమనియెడి శృతిమేనీవనిజూడు
యాశృత్యర్థము నేగూడు॥
ఆపోజ్యోతులజూడకబ్రహ్మము యావలజూచే దేవీ
యవిగాకనుజూడమ రేవీ॥
ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మనుబుగ్వేదము పలుకునువింటివటోయి
దానిభావముగంటివటోయి॥
అహంబ్రహ్మమను యజుషియందు రెండనుభవమేఓభామా
యస్మదార్యులబోధదిలేమా॥
తత్వమసీయను వేదవాక్యమున కర్థము తెలుసునటోయి
నమ్మర్థముగనిరావోయి॥
అయమాత్మ బ్రహ్మంబునుగూర్చి యుయార్యులుచెప్పిరిభామా
యస్మదార్యులబోధదిలేమా॥

సర్వంఖల్విద బ్రిహ్మంబను శృతి కర్థముగనిరావోయి
పరమార్థముగనిరావోయి॥
కించిన్నెహనానాస్తియనుగురువాక్యము బయలై తోచే
యదిబయలులో బయలై తోచే॥
షోడశాక్షరీమంత్రిమదేదో యోడకదెల్పగదోయి
దీనిజాడదెలసిరావోయి॥
మొదలులేసిగుర్తెరుగుశరీరమ్మేదీ లేదనితోచే
మరితానేలేదనితోచే॥
ద్వాదశాక్షరీమంత్రిమదేదో పాదుదెలసిరావోయి
యిదిసాదుజేసిరావోయి॥
రిక్తబట్టబయలేమిలేదని నిశ్చయమున నేనుంటీ
యతినిర్మలముగ నేనుంటీ
కలలోదోచిన కలశరీరములవలెనే కల్లనితోచే
మేల్కొలయేయిదియనితోచే॥
శేషశయనుడై శ్రీపతియుండే స్థలమునుజూచితె రమ్మా
యచ్చోటను నుందుము రమ్మా॥
శేషశాయిసహస్రిరముకావల బాటబట్టియున్నాడే
నిశ్శబ్దముగానున్నాడే॥
మూడుయారువర్ణములునుగూడిన మేడలోకిరావోయి
యాజాడదెలసిరావోయి॥
నిరాకారమా నిర్గుణబ్రిహ్మము నీవే నేననిజూడు
నను నిన్నెగామరి జూడూ

నానీభేదము నీరులవణమని నిశ్చయముగగను మోయి
యదినిశ్చయముగగనుమోయి॥
నీనాభేదముకర్పురదీపపు కళలవలెనెతానుండు
నిష్కళమైలేకనుయుండు॥
సాంఖ్యతారకామనస్కంబులు చక్కగదెల్పిన దెవరు
యీసాంతముదెలిపెదెవరు॥
సాంఖ్యమాదిపరిపూర్ణాచలములు సాంతముజేసెనెగురుడూ
యీసాంతముచేసెనె గురూడు॥
అన్నింటనునీవనుభవజ్ఞుడవు సమ్మతియేరావోయి
ననునెమ్మదిగూడుండోయి॥
ఈసంవాదముబాడిన విన్నను ఈశ్వరుడిచ్చునుమోక్షం
పరమేశ్వరుడిచ్చునుమోక్షం॥
వ్రాసినవారికిసంకల్పము లనివార్యముగా హరి యిచ్చున్
సత్కృపచే హరిపురి జేర్చున్॥
అట్లూరికూర్మారాయుడు స్వస్తితి యనుభవమిదియనిదెల్పెన్
పరమాశ్రితమతి నటునిల్పెన్॥

ఓమ్, తత్, సత్.

శహన—ఆది.

ఎంతో మంచిగురుడే యిహ చింతలన్నిదీర్చెనే ॥ఎం॥
చింతాలనెడజేసెనే నిశ్చింతలోననిల్పెనే ॥ఎం॥
వంతాముతోడుతముక్తి కాంతానుజూపింతునాని
నంతోషముగపదపద్మముల సన్నిధినిజేర్చెనే ॥ఎం॥

మస్తాకమునహస్తమునిచ్చి స్వస్థితిజూపించేనే
హస్తామస్తకసంయోగమున యజ్ఞానాంధము బాపేనే ॥ఎం॥
సాధనలనాల్గింటిముందు బోధజేసిజూపేనే
పాదుదెల్పిపరమార్ధముకు సాధనిదియనిబల్కేనే ॥ఎం॥
చెంతజేర్చిగురుధర్మముల యంతుజూపిబోధించేనే
యింతవారనిదెల్పుటకునే నెంతవాడను మొక్కేద ॥ఎం॥
పరిజ్ఞానంబ్రహ్మనిదెల్పి సుజ్ఞానిగాజేసేనే
దీజ్ఞప్తియాహంబ్రహ్మయను ధీరాతనేనుంటిని ॥ఎం॥
తత్త్వమసియనుబోధచే కుయుక్తులనువదలించెనే
హత్రితిఅయమాత్మబ్రహ్మ యాసలన్నీవీడేనే ॥ఎంత॥
షోడశాక్షరిభావామున శోధనాబయలాయెనే
వేడుకతోద్వాదశాక్షరి వెలయుమర్మముజూపేనే ॥ఎం॥
పంచదశిభావాముదెల్పి సంచితమెడలించేనే
నిశ్చయముదశాక్షరిదెల్పి స్వేచ్ఛమార్గముజూపెనే ॥ఎం॥
సర్వంఖల్విదబ్రహ్మంబనియా సమరసైక్యముజేసేనే
బర్వీకించిన్నేహనానాస్త్యని సర్వంమిధ్యగదెల్పెనే ॥ఎం॥
భాసురముగాసుబ్బరాడ్గురుడే శ్రీశ్రీనివాసుడే
దాసుడౌశ్రీకూర్మరాయుడు దోసిలొగ్గియుండేనే ॥ఎంత॥

కళ్యాణి—ఆట

శ్రీయుతంబగుసృష్టిమర్మము చిత్రమెటువలె గురువరా
సత్యమాయాబ్రహ్మమందున నిత్యమేమెర శిష్యుడా॥

సత్యమనగానేమొదెలుపవె సద్గుణాకర గురువరా
నిత్యమౌమాయామర్మమెరిగితె నిజముబయలగు శిష్యుడా॥
జీవ ఈశ్వరభేద మేమో తీపిదెల్పుము గురువరా
భావితముమాయాద్వయంబుల సోహమొకటే శిష్యుడా॥
జీవులనగా నెందరో నా స్థితినిదెల్పవె గురువరా
భావమందున పద్ధతెరిగితె జీవుడొక్కడె శిష్యుడా॥
దేము డొక్క డనేకతనువుల గానుపడుటెటు గురువరా
భానుడొక్క డనేక ఘటముల గానుపడువిధి శిష్యుడా॥
సాంఖ్యమనగా నేమొదెల్పి సంతరించవె గురువరా
సాంఖ్యమందున యాత్మనాత్మల సంధి దెలసును శిష్యుడా॥
అండపిండము లనగనేమో రెండుదెల్పవె గురువరా
యండపిండా భావములను చెండివేయర శిష్యుడా॥
నిండియాబ్రహ్మాండమున దానెందునుండును గురువరా
దండియా యామేటిరంధ్రము నందుయుండును శిష్యుడా॥
ఇంతమర్మము దెలియుటకునే నెంతవాడను గురువరా
చింతపడకుము మర్మమంతా యంతుదెల్పెద శిష్యుడా॥
అంతుదెల్పి సంతసముగా చింతబాపుము గురువరా
చింతమానుము రక్తవర్ణము చెంతగనుమో శిష్యుడా॥
సూక్ష్మదేహం సూటిజూపి మోక్షమొసగుము గురువరా
నిర్మలంబౌ శ్వేతరూపము నిజముదెలియర శిష్యుడా॥
స్వచ్ఛమగు యాకారణాంగం బెచటనున్నది గురువరా
నిశ్చయముగను రెంటికినిపై నీలకళరా శిష్యుడా॥

మహాకారణమనగ నేదో మరుగుదెల్పవె గురువరా
సహజముగ యామధ్యపీత చ్ఛాయదెలియర శిష్యుడా॥
నిక్కముగ కైవల్యపదముకు నిలుకడెక్కడ గురువరా
నిక్కిచూడగ పశ్చిమంబున చొక్కుతళ్కది శిష్యుడా॥
అందుపై నింకేమిచోద్యము పొందియున్నది గురువరా
యందు నాత్మానాత్మలైక్యము సంధిదెలియర శిష్యుడా॥
తారకంబని చెప్పుచుందురు సారమేమో గురువరా
తారకంబన తన్నెరుంగని తత్పదంబే శిష్యుడా॥
ముద్రలైదే తారకంబని మురియుచుందురు గురువరా
నిద్రలో నిర్నిద్రదెలియక నిజముదొరకదు శిష్యుడా॥
ఇల మహావాక్యముల నాల్గిటి విధముదెలుపుము గురువరా
వెలయు జీవబ్రహ్మలైక్యము లలరజేయును శిష్యుడా॥
షోడశాక్షరి యనుచు నుడివే రూఢియేమో గురువరా
రూఢిలేని శరీరమిదియని గూడకుండుము శిష్యుడా॥
ద్వాదశాక్షరి మూలమేమో బోధపరచవె గురువరా
ఆదియంత్యములన్ని నొకటిగ బోధయగు ప్రియశిష్యుడా॥
పంచదశి యనిపల్కుచుందురు మించదేమో గురువరా
అంచితంబుగ స్వప్నజాలం బంచునమ్మర శిష్యుడా॥
యాత్రలను పలుమార్లుదిరిగిన గాత్రమిదునా గురువరా
యాత్రలను సేవించినందున గాత్రబాధలు శిష్యుడా॥
దారులోహ మాదిపూజల సారమేమది గురువరా
కోరియర్చన జీవభ్రాంతగు సారమిదియే శిష్యుడా॥

కులము లాచారములువలదని పలువు రందురు గురువరా
ఫలములేదది వర్ణధర్మము దొలగరాదుర శిష్యుడా॥
దేహి దేహంబులకు వేరని యూహనెంచెద గురువరా
దేహి దేహం బొకటి మూలము బాగదెలియర శిష్యుడా॥
సన్యసించినమాత్రముననే జన్యమిదునా గురువరా
సన్యసంబన పూర్వకృత సాకర్మశేషము శిష్యుడా॥
కర్మశేషంబైనయిక సద్ధర్మమెయ్యది గురువరా
పూర్వఫల మదిదెలసి నీవిక బుద్ధినుండుము శిష్యుడా॥
పెద్దలను దూషించువారికి హద్దుయెయ్యది గురువరా
మొద్దుగుణముల చేతరోగనిబద్ధులౌదురు శిష్యుడా॥
గురుబ్రహ్మకు వేరులేదని వరులుచెపుదురు గురువరా
పరము జూపను గురుడుగాకను పరులవశమా శిష్యుడా॥
అచల పరిపూర్ణుల మటంచును యందురేమది గురువరా
సచరము లనంగనొకటను వచనరహితము శిష్యుడా॥
శరణు కోమ రోల్సుబ్బయార్య శరణుశరణో గురువరా
ధరణిలో శ్రీకూర్మరాయ దాస శుభమగు శిష్యుడా॥

నాదనామక్రియ—అట

ఎక్కడా వెదకిన లేదురా జీవునకు మోక్ష మెక్కడా వెద
కినలేదురా॥ యెక్కడా వెదకినలేదు చక్కగాగురు సేవజేసిన
నిక్కముగా నిచ్చుపరమును టక్కరీమాటాలు నమ్మకు ॥యె॥
యెందుజూచినయందెదైవముగ యదిగనక గురులను నిందజేయ

దలంచుచుందురుగా దుర్మార్గులైతా ముందుపదవిని జెందకుం దురుగా సంసారకూపమునందుబడి శ్రమజెందుచుందురుగా॥ సందుసందున తిరిగిస్త్రీల పొందుగోరుచు నిందలనుబడి యిందు శేఖరుదలచిగురునకు వందనము సేయానినరులకు ॥యెక్కడా॥ ధనము ధాన్యముగలదునాకని ఘనముగాజీవించియవ్వన దినము లందున కాలమెల్లను వనజముఖులతో ప్రొద్దుబుచ్చుచు॥ మన మునను హరిదలచడాయెనుగా యీతనువుమాయాదనుచు దెలి యకదిరుగుచుందునుగా ధరలోనపావన జనములను కనుచూడ కుందునుగా బహుకల్లలాడి ధనమునెందుగగూర్చుచుందు నుగా॥ తనదు కర్మల బారదోలే దనుజహరువరమిత్రిపూజలు అనయమునుతాజేసి గురుడని యాశ్రయించి నగానిము క్తి॥ యె॥క్కడా॥ ముసలితన మునకరిబూని ముసుకువేసుక మూల బండి కపటకృత్యము వదలకనుతా చపలుడైచావంగనుండి తప నులను దూషించుచుందునుగా అదిజూచిదూతలు పటపటాయని పండ్లుకొరుకునుగా దొరయాజ్ఞలేదని విఫలమనమున బోవుచుం దురుగా సతిసుతులు యేదో నెపముజేతను దిట్టుచుందురుగా॥ సత తమును శ్రీకూర్మరాయుడు సన్నుతించినస్వామిపదములు మతిని ధ్యానముజేయకను బహు వెతలుబడి విసుగునను తిరుగుదు ॥రెక్కడా వెదకినలేదురా॥ జీవునికి మోక్షం॥

ధన్యాసి—అట

మరువకనుగురునామమెప్పుడు మదిని నిల్పి చరించుడీ నిర తమును ధ్యానించుమాయను సరగుననునిరసించుటకునిక ॥మరు॥

తనువు శాశ్వతమనుచు నిత్యము కనులపండువతోడుత మనసు
నందున భ్రమసి తిరిగెడు మానవులు దుర్మార్గమిడచి ॥మరు॥
ముక్తిమార్గము గాంచలేకను మూఢులై జగమెల్లదిరిగి వ్యక్తి
లేకను చెడుటకన్నను వేదవేద్యుని దలచుచునిక ॥మరు॥ అచల
మెప్పుడు సాధ్యపడక నపాయములచేబాధనొందుచు యశము
నొందదలంచి దిరుగుచు యమునిచే శ్రమజెందకెప్పుడు ॥మరు॥
చుట్టపక్కము లన్నదమ్ములు సుతులు బాంధవు లతివలున్నను
నెట్టుకొనిజీవి కొనిపోవగ నెవరువెంటను రారునిజమిది ॥మరు॥
యౌవనంబున క్రొవ్వుచేనిల పూవుబోడులబొందిపోయని నవ్వు
లాడుచుజేయుయఘముల నాశనముజేయుటకుమనమున ॥మరు॥
ధరణి కొమరోలుసుబ్బయార్యునిదాసుడగు శ్రీకృష్ణార్యరాయుని
కరుణనేలిన కాంచనాంబర ధరుని సతతము గొల్చుటకునిటు
॥మరువకను॥

నాట—ఆట

బ్రాహ్మణులము మేమనెడువారలను
బ్రస్తుతిజేసెద వినరయ్యా॥
ప్రకటముగా మీవాక్కులస్థిరతకు
ప్రపంచమూలము దెలుపరయా॥బ్రా॥
బ్రహ్మజ్ఞానమె బ్రాహ్మణత్వమని
వరశృతిబల్కుట వినరయ్యా॥
బ్రహ్మముమూలము దెలియని వారికి
బ్రాహ్మణత్వమెటుచెల్లునయా॥బ్రా॥

ముఖోద్భవులమని చెప్పెడిమాటల
మూలముదాచక జెప్పరయా॥
ముఖసృష్టని యది మార్చినముఖ్యుల
ముదమున బేర్కొనవిందుమయా॥ బ్రా॥
మఖములు మెండుగ జేసియు బ్రాహ్మణ
మర్మంబిదియన చెల్లదయా॥
నికరబ్రాహ్మణులైతే నిర్మల
నిత్యానందము గందురయా॥ బ్రా॥
కర్మద్విజులై ధర్మము దెలియక
దుర్మతులై వాదింతురయా॥
వేషభాషలెన్నెన్ని వేసినను
దోషరహితపద మెరుగరయా॥ బ్రా॥
నాసిగవర్ణములున్నను జన్మలు
ఒకటిగానిదెటు తెలుపరయా॥
సర్వంఖల్విదబ్రహ్మంబనుసద
సద్వివేకమును మెరుగరయా॥
సర్వాత్మల సమరసము దెలసిన
సద్బ్రాహ్మణులని తెలియరయా॥ బ్రా॥
లోకశాస్త్రములు వాసము జేయువి
వేకము మదినూహించరయా॥
వేదాభ్యాసము సనాతనంబని
వెర్రిభ్రమలు మీకేందుకయా॥ బ్రా॥

సర్వజనంబుల సమతనుబ్రోచే
సామిధర్మమని దెలియరయా॥
యధర్మమని మీమాటలు యే ప్ర
ద్దారయగానిది తెల్లమయా॥ బ్రా॥
సత్యంబని శ్రీచౌటపల్లి సోమేశుని
సాక్షిగ వినరయ్యా॥ బ్రాహ్మణులము॥

జంఝూటి — అట

గురుచరణాస్మరణా మృతపానము నరులకుజీవన్ముక్తిసాధనము॥ సారరహితసంసారమహోదధి తరియించుటకిదిసాధనము ॥గురు॥ తాపత్రియముల యేపడంచుటకు ప్రేగద మీసేవనము ॥గురు॥ కామక్రోధవిషోరగములకును క్రూరబర్హి గురుసేవనము॥గురు॥ యీషణత్రియముల యేపుమాన్పుటకు భేషజమౌగురుసేవనము ॥గురు॥ స్థిరమస్థిరములపాదుదెల్పి పరమార్థమార్గమీ సేసనము॥గురు॥భక్తిచేతగురూక్తిదెలిపిప్రత్యక్షముజేయును సేవనము ॥గురు॥ మూలములేని ప్రపంచము బయలను హాలుజూపుమీ సేవనము ॥గురు॥ తత్త్వమసీయను సారాంశముచే ముక్తినిచ్చునీసేవనము ॥గురు॥ ధరణిలోకూర్మరాయదాసునకు ధర్మమార్గమీసేవనము ॥గురు॥

నాదనామక్రియ—అట

హరిహరిహరిహరి హరియిందురారా॥
హరియిందురార శ్రీహరి నరహరి మురహరి యిందురార నన్గరుణించవేరా ॥హరిహరి॥

సుందరాకారశ్రీ వందితచార
కందర్పజనకానన్గాపాడవేవేగా ॥హరి॥
ఇందుమౌళ్యాదిసురవందితపాద
సందేహమేలనో యిందిరాలోలా ॥హరి॥
సత్యసంకల్పయో సర్వాంతరాత్మ
నిత్యనిరంజన నిరుపమాకార ॥హరి॥
దశదళాంతరనిలయ దశవేషధారీ
యశదృశాకార నన్నాదరించార ॥హరి॥
నిత్యాడనవనినిన్ను సత్యముగానూ
బ్రస్తుతిజేసెద పాలించువేగా ॥హరి॥
ధరచౌటపురిపాల హరికేశవాఖ్య
వరకూర్మదాసుని దరిజేరరారా ॥హరిహరిహరిహరి॥

మోహన—ఆట.

రామరామరామ రామయిటురార
శ్రీరామరామరామ రఘువంశదీప ॥రామ॥
జనకాజరమణా సజ్జనమిత్రవేగా
అనవరతమునిన్నే ఆశ్రయింతునురా ॥రామ॥
కౌసల్యాతనయునన్ గాపాడవేరా
కంసాదిమర్దన కంజాతనేత్రా ॥రామ॥
నిత్యనిరంజన నిరుపమాకార
సత్యవాక్పరిశీల సాధుజనపాల ॥రామ॥

వాసవార్చితపాద వరసుగుణజాల
దాసపోషకనన్ను దరిజేర్పుచాలా ॥రామ॥
రాతినాతిగజేయు ఖ్యాతినీదేర
పాతకహార పశుపతిధనుర్భంజన ॥రామ॥
సాహసాగ్రనిలయ సద్రూపధారీ
కూహాకహార సర్వకువలయధారీ ॥రామ॥
సర్వజ్ఞమూర్తియో సదయాత్మరార
దర్వీకరశాయి దరిజేర్పవేరా ॥రామ॥
ధరచౌటపురిపాల దయజూడవేలా
వరకూర్మగాయ హృత్పద్మాలవాలా॥
రామ రామ రామ రామయిటు రార॥

ఆనందభైరవి——ఆట

రామనామామృతరసము పానముజేసి
రంజిల్లుచుండవెమానసామా॥
సామాజవరదుని సద్గుణచర్యలు
సీమాముతోడుత నిత్యముపాడుచూ॥రా॥
కామాదిగుణముల కదలనివ్వకబట్టి
వేమారుశ్రీరామ నామామెగ్రోలుచు॥రా॥
ఆరుకమలములకు నాధారరూపమై
పారాములేకను పరమాత్మజ్యోతియా॥రా॥
సాహసాగ్రమునందు సద్గురురూపమై
యహంభావములేక యంతాతానైవెల్గు ॥రా॥

పాపాలమధ్యమున యాపోజ్యోతియునై
వ్యాపించియుండేది యంతరాత్మను దెలసి ॥రా॥
ఉపజిహ్వాపాగ్రిద్దిశను త్రిపుటమధ్యమునందు
జపముజేయుచునుండు జగదంతరాత్ముడౌ ॥రా॥
భానుమందిరముపై పరిబలుశశిమందిరము
దానిపై యగ్నిలో దనరుసదానంద ॥రామ॥
సోహంశబ్దముచేత సూక్ష్మస్వరూపమై
యహంభావములేక యంతాటవ్యాపించు ॥రామ॥
దాసుడౌ శ్రీకమఠరాయూనిహృదయా ని
వాసుడై పరతత్వమొసగుచుండెడియా త్మా ॥రామానామా॥

కల్యాణి — అటతాళము

చూడుమీమనసాచూడుమీ నీలోనీవేచూడుమీ ॥మనసా॥
చూడుమీమానాసనీవు సుఖముదెలసేదెన్నటికో
చూడగోరి తేనుమంచి ఆడదానిపొందుగల్గును ॥చూడుమీ॥
ముందుమూడుకాల్వలున్నాయి అదిదాటుటకును
పొందికై గురుకరుణయున్నది ఆకరుణలోనాసందుఒకా్కా
టుమరియున్నాది యాసంధిదెలసితె చందురూనిపురము
యున్నాది॥ చందురూనిపట్నమందున పొందుగాయద్దముల
మేడలో చందనాగంధీకి అందెలు పొందుగా పదివిధము
మోగును ॥చూడుమీ॥
అల్లనల్లన మొయిలుబట్టేరా యామొయిలులోనా
ఫెళ్ళుఫెళ్ళునయురుముసాగేరా యురుమురమగానే

తళుకుతళుకున మెరపుమెర శేరా మెరయాగానే
మల్లెమొగ్గలవానగురిసేరా॥ మల్లెమొగ్గలవానగురియగ
మొల్లముగ యేకమైనపుడె కల్లగాదుమధురవాణితో
గాఢరతుల బెనంగవచ్చును ॥చూడుమీ॥
ముక్కునా ముంగేరయున్నాది
ముంగేరనంటిఒక్క వజ్రము మెరయుచున్నాది
యాతళుక్కనంటి చొక్కపుము త్యాముయున్నాది
ముత్యామునంటి చక్కెరా కెమ్మోవియున్నాది॥
చక్కెరా కెమ్మోవిగ్రోలి చక్కలాగింతాలమీరి
మిక్కిలీఆనందపాదున ముక్తిమానస్థానమున్నది ॥చూడుమీ॥
సుందరాంగిని సూటిగనుగొనుమీ
యామందయానపొందుగోరే సందుచూడుమీ
యాసందుగడచి అందిదానివద్ద జేరుమీ
జేరియుయచటి పొందికెరిగి ప్రియమునందుమీ
కుందరదనాకూటమిచే యందరానిపందవిదోరకును
తొందరగను కూర్మరాయున కందిపొందినపరమపావని
॥చూడుమీ మనసాచూడుమీ॥

కల్యాణి—ఆది

చెండితనమేల వినుమొండిమనసా యింతబండతనమేల ॥విను॥
లండిమనసా బండావిను మొండిశిఖండిమనసా ॥చెండి॥
దండియగు పండితుల యండజేరి సేవజేసి
కుండాలినిదాటిసూర్య మండాలముజూడకను ॥చెండి॥

రామాహా రేరామారఘు రామాశ్రీరామాయని
తామానముమాని నా సామి సేవజేయాకను ॥చెండి॥
ముందారను మూడుయేర్ల సందుగొందిదారిగని
అందుబయలందుయింపొందు చందమామపురి ॥చెండి॥
చందామామపట్నాముున కుందానపు మేడలోన
సుందారికి పదివిధము లందెలును మోగ్రియువిను ॥చెండి॥
ముక్కానబులాకితోను చక్కెరకెమ్మావితోను
చక్కానిదానితో నొక్కసారి పొందుజేయకను ॥చెండి॥
భాసురముగాను కూర్మా దాసునెడబాయకున్న
శ్రీశూని రమేశు నాది కేశవ్వూని జేరుమిక ॥చెండి॥

రేగుప్తి——అట

ఛీఛీపొమ్మనపోవేమే సిగ్గుమాలినపామరమా ॥నినుఛీ-ఛీ॥
మోసగాళ్లు ముగురున్నారు మొరిగేకుక్క ఒకటున్నాది
దోస కారిముసలిదొాకతె తోడునీడై తిరుగూచున్నది ॥ఛీ-ఛీ॥
ఆర్గురుశత్రులున్నారు అహంకారముమానానివరు
మూర్ఖమతమువిడువానివరు ముందువెనుకాజూడానివరు ॥ఛీ-ఛీ॥
పాశధరులైదుగురున్నారు పాకీపనులను మానానివరు
పరముజూచుటకుబాటాయివరు పట్టియిష్టముగబంధించెదరు॥ఛీ॥
ఎన్నిజెప్పిన వినకున్నావు తిన్ననిబాటానడువావు
దున్నపోతువలెనే నీవు కన్నుగానక తిరిగేదావు ॥ఛీ-ఛీ॥
ముందుజూడ ముగురున్నారు సంధినిజూడాచాలాగలరు
అందరూఒకటిగగూడి పందిపనులుచేయించెదరు ॥ఛీ-ఛీ॥

చాడికోర్లు చాలాగలరు కూడినాట్యమాడించెదరు
వీడిపోవసందేయువరు విడువకమరికట్టుంచెదరు ॥చీ-ఛీ॥
ముగ్గురునల్గురుకూడున్నారు మూలమేదోచూడానివరు
తగ్గుహెచ్చులాడుచుండుౘ తగినట్లూగానవ్వుచుండుౘ ॥ఛీ॥
ధరలోకామరోల్సుబ్బరాజ గురునీసన్నిధిజేరకెపుడు
పరముజాడాచూడాతరమా పామరము వదలించతరమా ॥చీ॥
వాసిగాఅట్లూరికూర్మయ దాసునివాక్యములే నిజముని
యీశుజేరేబాటాగనక వెర్రిపోకలన్నివిడచి ॥చీ-ఛీ॥

సురట—ఆది

రామనామమును రత్నము దొరకెను రండి సుజనులారా
చూడండి కనుకొనండి వెతుకండి సుజనులారా॥
ప్రేమమీర యీరత్నముకనుగొన కామములన్నియు గడదే
ర్చునుభువి ॥రా॥
విలువలేనిదిది వెదకినదొరుకదు వెలకురాదుగొనరే
యిలనవరత్నంబులలోమించిన వెలుగుదీనిగనుగొని సంతసమున
॥రా॥
స్పష్టముసాధులుసంతరించునది దుష్టులకిదివిన నిష్టముగానిది
అష్టమదంబులనష్టముజేయును భ్రష్టగుణంబుల బాపగజాలును
॥రా॥
అంతటతానైయఖండమానిది యింతకుజూడరవంతైయున్నదిం
పంతములాడేపామరమతులకు సంతరించగనసాధ్యంబైనది ॥రా॥

వసుధనుకొమరోల్పుబ్బ రాజగురు వద్దనెయున్నది యీరత్నం
దాసుడైన శ్రీకూర్మరాయునకుదయచేనొసగెనుయిదిరత్నము॥
రామనామమను రత్నముదొరకెను॥

నాదనామక్రియ—ఏకతాళం

రామరామ శ్రీ రామారామా రామాయను మిక పామర మేలను ॥రా॥

కామాదులచే కష్టమునొందకు రామమంత్రమిల రాజై యున్నది ॥రామ॥

దేహసుఖంబుల మోహమువదలియు నాహామాహామని నయ ముగబల్కవు

మహావాక్యముల మర్మంబిదిసుమి మహానుభవమా మంత్రరాజ మని ॥రామ॥

అజపమంత్రమునకాద్దైయున్నది సుజనులకెల్లనుసూత్రార్థంబిది
హంసమార్గులకు యందంబౌనిది సంశయరహితము సర్వార్థం బగు ॥రామ॥

సోహంభావమునూటిచూపునిది యీహంభావము లణచివే యునది

ముగురుమూర్తులకు మూలంబౌనిది సద్గురుకరుణకుస్థానం బౌనిది॥రామ॥

మాటగెలచి యిరుమాటిగెలచి యేమాటికినందని బాట జూపునిదె

ధరణిలొ అట్లూరికూర్మరాయగురు దాసుని హృదయము దవిలి యున్నదది ॥రామ॥

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

గురుశిష్యసంవాదము

నాదనామక్రియ—ఏకతాళం

శ్రీగురువర్యా చిత్తగించి నా చింతదీర్పు గురురాయ
యీపంతమేల ప్రభురాయా॥
శిష్యతిలక నీచిత్తకలంకము శీఘ్రమె దెల్పగదోయి
అతిశీఘ్రమె దెల్పగదోయి॥
బ్రహ్మవిదాదుల తారతమ్యములు సమ్మతితోదయసేయా
మానమ్మికగా కృపజేయా॥
బ్రహ్మవిదుడు విద్వర విద్వర్య వరిష్ఠుల పద్ధతివినామా
బ్రహ్మనిష్ఠులపద్ధతి వినామా॥
మొదలుబ్రహ్మవిదులక్షణములు నా హృదయము నాటగదెల్పా
నా హృదయము నాటగదెల్పా॥
బ్రహ్మవిదుండా జ్ఞానభూమికల నాల్గిటిచేరికయుండా
మదినాల్గిటినాటియుండా॥
బ్రహ్మవిద్వరుండనగానెవ రా ఫణితిదెల్పు గురురాయా
వారిపద్ధతేమి ప్రభురాయా॥
పంచమభూమిని సంచరింపుచును అంచితముగ తానుండు
యిహా వంచనలెరుగకయుండా॥
బ్రహ్మవిద్వర్యుడనగా వానికి బాటయేమి ప్రభురాయా
వారిపద్ధతేమి గురురాయా॥

దేహేంద్రియముల జ్ఞప్తిలేక తా దేహమందునటియించు
తా దేహముతో చరియించు॥
బ్రహ్మవిద్వరిష్టుండనవారి భ్రామి కేది గురురాయా
సద్భ్రామి కేది ప్రభురాయా॥
బ్రహ్మనిష్ఠ యెడ తెగక సమాధిని బ్రహ్మమె సర్వము బొందు
తా సర్వమె బ్రహ్మమునందు॥
అష్టగురువులని నిష్టలుపలికే వ్యష్టియేమి గురురాయా
సామష్టి లేద ప్రభురాయా॥
బోధాదిగ కారణాంతమా గురు భేదము లష్టకమాను
గురుభేదము లష్టకమాను॥
బోధకాదియష్టగురుల వివరము గాధయేమి గురురాయా
ప్రబోధ జేయు ప్రభురాయా॥
బోధకగురుడల శాస్త్రచయంబుల బోధజేయు వినవోయి
సద్బోధ నీవు గనవోయి॥
వేధకగురువన సాధనలేమో బోధజేయు గురురాయా
సద్బోధజేయు ప్రభురాయా॥
మంత్రమూలము ద్రాంతముగాగల సంతజేయు వినవోయి
పరచింతదెల్పు వినవోయి॥
విహితగురువ నా విధ మదెట్టిదో మహిమలేమి గురురాయా
యా మహిమదెల్పు ప్రభురాయా॥
శిష్యులయిష్టము తృప్తిగదెల్పు సమష్టిలేదు వినవోయి
సంతుష్టిలేదు వినవోయి॥

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

కామ్యకగురులన నేమము లేవో సామ్యమేమి ప్రభురాయా
వారిసాధనేదో గురురాయా॥
ఇహపరకామ్యము లెల్లను దెల్పుచు సఫలము జేయుగదోయి
అతిచపలము లణచుగదోయి॥
సూచికగురువరు వాచకమేమో తేచిచెప్పుగురురాయా
అదిదాచబోకు ప్రభురాయా॥
సాంఖ్యతారకము మోదముజూపుచు సాధుజేయు వినవోయి
స్వరసాధుజేయువినవోయి॥
వాచకగురువరు సూచనయేమో దాచనేల గురురాయా
యదిదాచనేల ప్రభురాయా॥
సూచనలన్నియు శోధనచూపుచు యోచనలను మాన్పించు
పరయోచనలను మాన్పించు॥
నిషేధగురుడనగా నతడెవడో నిర్ణయించు గురురాయా
యదినిర్ణయించు ప్రభురాయా॥
అశేషజగమహామంచనిదెల్పెడి యాతడు నిషిద్ధుడౌను
గను మాతడు నిషిద్ధుడౌను॥
గాకనుమిగిలిన కారణగురువరు గమనమేమి గురురాయా
వారి క్రమము దెల్పు ప్రభురాయా॥
ముగురుమూర్తులకు మూలముదెల్పుచు పూర్ణుజేయువినవోయి
పరి పూర్ణుజేయు వినవోయి॥
పరిపూర్ణంబని పల్కుదురందరు పద్ధతేమి గురురాయా
యా పద్ధతేమి ప్రభురాయా॥

పరిపూర్ణంబన ప్రాజ్ఞుల కందక పరమైస్థిరముగనుండు
యది ప్రకృతికి వేరై యుండు॥
ఈ సచరాచరలోకంబంతయు నేమిదెల్పు గురురాయా
యామూలమేమి ప్రభురాయా॥
ఈ సచరాచరరూపమంత నా భాసమె నిజమని చూడు
పరమాత్మ నిక్కమని గూడు॥
వేదములన్నియు కర్మమూలమని వేత్తలు బల్కుదురేమీ
పరవేత్తలందు రదియేమీ॥
వేదములన్ని వేశ్యలవంటివి వేదాతీతమె నిజమూ
వేదాంతంబనునదె నిజమూ॥
పరిపూర్ణంబన బ్రహ్మంబను నాభావమేమి గురురాయా
యాపద్ధతేమి ప్రభురాయా॥
బ్రహ్మమె సర్వము భ్రమయే జగమని భావమందు గనవోయి
నీ భావమందు గనుమోయి॥
సర్వప్రపంచ మగోచరమనుటకు సమ్మతేమి గురురాయా
మరినమ్మకేమి ప్రభురాయా॥
సర్వప్రపంచము నెమ్మదిజూడగ బ్రహ్మమె గోచరమౌను
పరబ్రహ్మమె గోచరమౌను॥
ఇందుకు లక్ష్యము పొందుగజూపి సంధిమాన్పు గురురాయా
యా సందుజూపు ప్రభురాయా॥
కమ్మలుకడియాల్జంపులు పోగులు ముందుయేద్యో యోచించూ
యాసందేలక్ష్యము నుంచూ॥

మొదలన నేదో అగ్రమయేదో బుద్ధియేమి గురురాయా
సద్బుద్ధుజేయు ప్రభురాయా॥
మొదట కనకమే పెక్కురూపముల ముదమొందించు గదోయి
యదిమొదలై నిల్చుగదోయి॥
పట్టుగ కొమరోల్సుబ్బరాజ నీ పాదమె గతి గురురాయా
అతిమోదమొసగు ప్రభురాయా॥
అట్లూరి కూర్మరాయదాస నీ కభయంబొసగెద నెప్పుడు
భవబంధము లుండవి కెప్పుడు॥

ధన్యాసి—ఆది

ఆనందము పరమానందము శ్రీగురుభజనము॥
ఆనందము నిత్యానందము పరమానందము ॥ఆనం॥
అంతానీవనిఆనందించిన యింతులుపురుషులు వేరులేక ॥నిత్యా॥
తంతేపటముసుమీచూడగ నంతేనీవుసుమీ
సత్తుచిత్తులకు సమరసమైనది హత్తుగానుపరమాత్మయనుచు
॥నిత్యా॥
సత్తేచిత్తుసుమీ గనుగొన యంతయుభ్రమగనుమీ
సత్పదార్థమై వెలితియులేకను యేకరూపమైయెల్లకాలమును
॥ఆనం॥
సర్వంఖల్విదము కించిన్నేహ నాస్తియను
ద్వంద్వరహితపరమాత్మనుగనుమీ ద్వంద్వాతీతమె
ద్వాదశియను ॥పరమా॥

దృశ్యప్రపంచమూ నశ్యము ధృవమదిసత్యమనీ
దృశ్యము నశ్యము దృఢమతిగాంచిన పశ్యంతికిపై
భాసిలుచున్నది ॥ఆనం॥
తరచితరచి మది నీ నిర్మలతత్త్వము తానె యని
ధరణిని అల్లురికూర్మయదాసుడు చిరమని శ్రీగురు
పదమెస్మరించును ॥ఆనందము పరమానందము॥

ధన్యాసి—ఆదితాళం

రామరామయనదీరదుగాని సౌఖ్యులదూరనుదీరునుగా ॥హరి॥
ముద్రలుజేయనుదీరదుగాని క్షుద్రములాడనుదీరునుగా ॥హరి॥
సాధుబోధ వినదీరదుగాని వాదులాడుటకు దీరునుగా ॥హరి॥
హరిహరియననోరాడదుగాని పరులదూషణకుదీరునుగా ॥హరి॥
గోవిందాయనదీరదుగాని గురునిందలకూ దీరునుగా ॥హరి॥
మాధవయనుటకుదీరదుగాని మదిరపానముకుదీరునుగా ॥హరి॥
పరునిజూచుటకుదీరదుగాని పరవనితలగనదీరునుగా ॥హరి॥
సుబ్బయార్యగనదీరదుగాని క్లబ్బులాటలకుదీరునుగా ॥హరి॥
కూర్మయవాగ్వినదీరదుగాని కుటిలకర్మలకుదీరునుగా ॥హరి॥
రామరామయనదీరదుగాని సౌఖ్యులదూరను దీరునుగా॥

కన్నడ—ఆది.

కులమేదని నను పలుమరడిగెదరు యేమని నుడువుదునయ్యా
నే నేమని పల్కుదునయ్యా॥
ఆదియంత్యమునులేనీ బయులందమరగ వెలసిన దీ కులము
అండపిండబ్రహ్మాండములంద చరాచరరూపము ఈ కులము॥

ాడుగుణంబులు మొదలుజేసుకొని మురియుచున్నది
ా కులము॥

హాదాదులదామహిమనుమరిమరి మహిలోనలరును ఈకులము
ంచభూతముల పాదుజేసుకొని ప్రబలంబైనది యీకులము॥
ండిగర్భమున దడదడజేయుచు తగునట్లున్నది యీకులము॥
ని జఠరమున చెదరక తొమ్మిది పదినెల లమరిన దీకులము
లమూత్రంబులు శుక్లశోణితము మయిలను పెరిగిం దీకులము॥
న్నిముట్లు తన నంటియుండగ హెచ్చనిమురయును యీ
లము॥

లము మొదలు తా దెలసిన పిమ్మట కలకజెందవలె కుల
ంతా॥

మొదలులేక గుర్తెరుగు కులములకు మురయుచునుందురు కుల
ుంతా॥

్వప్నజాలముకు సరియైయున్నది సర్వభ్రమలను కులమంతా॥
ులభేదంబులు దెలియనివారీ స్థలభేదంబులు జేసెదరు॥
ుబ్బయార్య సత్కరుణను వడసిన తబ్బిబ్బి నీ కులమంతా॥
తప్పులున్నను దయచే నార్యులు ధర్మముగా పాటింతురయా॥
అట్లూరి కూర్మరాయాఖ్యుండిది యనుభవమున వచియించె
నయా॥
కులమేదని నను పలుమరడిగెదరు ఏమని నుడువుదునయ్యా॥

వసంతరాగం—అటతాళము

మంచిదీమంచీదిమంచిదీ యీ దేహము బహు మంచిదీ
మంచీది మంచిదీ॥
మంచిదిరా యీ దేహము వంచనా సేయూట తగదు
కొంచమైనా యుపకారము యెంచిచూచిన చేయదెపుడూ
॥మంచిదీ॥
సంచితాప్రారబ్ధములను యెంచకా తాఁగొదువాయుండి
కొంచకాఆచార్యులాజ్ఞ మించకుండా తానెజరుపును ॥మంచిదీ॥
ఇంద్రియములా నిందించాకు యంది సర్వకార్యములకు
తొందరగనీవెటులదలచిన అందుకే తానిలచియున్నది॥మంచిదీ॥
తారకాసాంఖ్యామనస్క దారిజూపుసాధనలకు
సారెసారెకు దీని నీవు వేరుజేయుట తగదు తగదు ॥మం॥
నీదురక్షణార్థము ముందు భేదపరచి తొంబదారిటి
కాదనక తనలోనేయుంచి పాదుతానై పదిలపరచును ॥మం॥
నిన్నుచాలానమ్మున్నాది నీవువిడచినవిడువదెపుడు
మిన్నకాయగ్నిలోజొచ్చి క్రిన్నసనీతోడజేరును ॥మం॥
దీనినివీడాచినీవే దానినిగానంగలేవు
మానకను సహకారియయ్యే మార్గముననడువంగగోరిన ॥మం॥
నీకు దానికభేదమూనీ రాకకు నీకన్నముందే
ప్రాకటము పరిపూర్ణబ్రహ్మము వీకతోనిను జేర్చుటకునిది॥మం॥
పరుడు సుబ్బరాజసద్గురు వరునికరుణకు ముందునడుచును
ధరను అట్లూరికూర్మరాయుని ధర్మమునిసమరసముజేసెను॥మం॥

సావేరి—అట

గురుపదములు సేవించవలెఁ గురువాక్యము మది నుంచవలెఁ-
దిరిగి గురుడే పరముకుపరమని స్థిరముగవరధీ నుంచవలెఁ॥
భవములణంచెడి పరమాత్మయెయని భావమందు ధ్యానించ
వలెఁ ॥గురు॥

జన్మకర్మముల తొలగజేయగల మర్మము తానని గాంచవలెఁ॥
ఎన్నిజన్మములకైననుగురుడే సన్నుతిగా బోధించవలెఁ ॥గు॥
తాపత్రియముల యేపడంచుటకు దాపరమనినూహించవలెఁ॥
గురునకు వేరే స్థిరమస్థిరములు తరచిచూచి గురిగాంచవలెఁ॥
ఇన్నిటికిని మాసుబ్బరాయగురు నెన్నికగా పూజించవలెఁ॥
ధరణిని కూర్మరాయసమాఖ్యుడు గురుడెపరాత్పరుడనిమది
నెంచుఁ ॥గురుపదములు॥

నాదనామక్రియ—అట.

ఏజాతివారమని ఏవిధిగదెల్పెదను
యేజాతిజూచినను మాజాతిగాదా॥
నాజాతిమూలమే నేనెరుంగనివాడ
నేజాతమో దెలియకెట్లువంచింతుఁ॥
అన్నివర్ణములకును నాధారమాజాతి
మన్నెరుగక యెపుడుమహినిచరియింతుఁ॥
ఏకవర్ణముచేన నేకమైనాజాతి
జోకవర్ణద్వయం సొంపలరుజాతి॥

మూడువర్ణములచే ముఖ్యమైనాజాతి
నాల్గువర్ణములచే నాణ్యమౌజాతి॥
ఐదువర్ణములకును నాధారమీజాతి
యారువర్ణములందు నమరుమాజాతి॥
సప్తవర్ణములచే చక్కనౌనాజాతి
అష్టవర్ణములకు నిష్టమీజాతి॥
నవమాక్షరములచే నాణ్యమైనాజాతి
దశమవర్ణములచే దరిచేరుజాతి॥
ఏకదశవర్ణముల నెనయైనదీజాతి
ద్వాదశాక్షరములే మూలమౌజాతి॥
పదమూడువర్ణముల్ పలికించుమాజాతి
పదునాల్గువర్ణముల ప్రబలు నీజాతి॥
పదునైదువర్ణముల ప్రజ్వరిలు మాజాతి
పదియారువర్ణముల ప్రకటమగుజాతి॥
ఏకసప్తమికూడి వెలయుచుండీజాతి
యష్టదశములకే నిష్టమౌజాతి॥
పదితొమ్మిదింటిచే పాటిల్లు మాజాతి
యిరువదింటినిబట్టి వెలయు నీజాతి॥
పంచవింశకునిచే ప్రబలమైనాజాతి
మించి షడ్వింశకుని మేరదీజాతి॥

సప్తవింశతితత్వ సమరసం బాజాతి
యష్టవింశతితత్వ మేర్పడూజాతి॥
ఇన్నితత్వములచే నెనరై నదీజాతి
నున్నతముగురుపదము నొందు మాజాతి॥
షట్కమలములమీద సంచారమీజాతి
మేరుశిఖరాగ్రమున మెరయు నీజాతి॥
సుబ్బరాద్గురునిచే చూడబడు నీజాతి
వరకూర్మరాయుడై మరువడీజాతి॥
॥ఏజాతివారమని॥

ఆనందభైరవి—ఆది.

పూజా చేతాము రారే సద్గురుని మానసపూజా చేతాము రారే
పూజా చేతాము రారే పూర్ణుడై నిండున్న గురుని
యోజామనీషామందు నొప్పుగా నావాహన జేసి॥ పూజ॥
సర్వమున కాధారమనుచు సత్స్వరూపున కాసనమిచ్చి
నిర్వికారుడైనవానికి నిచ్ఛయేపాదార్ఘ్యమిచ్చి॥ పూజ॥
శ్రద్ధతో నిర్మల్యునాకు భద్రముగ యాచమన మొసగి
బుద్ధుడై నెలకొన్న ప్రభునకు శుద్ధధర్మస్నాన మొసగి॥పూజ॥
బ్రహ్మాండగర్భునాకు సమ్మతీయను వస్త్ర మొసగి
నమ్మి సర్వాలంబునకు నాలంబరహితుపవీత మొసగి॥ పూజ॥
రమ్యమా శ్రీగురువరు నాకు కామ్యమను యాభరణ మొసగి
సౌమ్యమా నిర్వాసనునకు సారతరగంధాము నొసగి॥ పూజ॥

శబ్దశూన్యరూపునాకు బద్ధరాగాక్షతలు నిచ్చి
లబ్ధవాసనాతీతునకు లలితపుష్పార్చన లొసంగి॥ పూజ॥
బుద్ధికీయతీతునకు శ్రద్ధయానే ధూప మొసగి
శుద్ధబోధరూపునకు సాధనానే దీప మొసగి॥ పూజ॥
నిత్యతృప్తుడైనవానికి ప్రత్యహానై వేద్య మొసగి
సత్యాసత్యాతీతునకు సమ్మతి తాంబూల మొసగి॥ పూజ॥
ఎందుజూచినాను లేక పొందుగా తానందువాని
పొందు తాను తెలిసి యింపొందగ ప్రదక్షిణ మొసగి॥ పూజ॥
అద్వితీయుడైనవాని శ్రద్ధగా నుతి జేయుచును
వేదవాచ్యాతీతునాకు వాదరహిత స్తవము జేయుచు॥ పూజ॥
స్వయముగా వెలుగొందు వాని కయమనే నీరాజనమిచ్చి
భయముబాసి యంతర్బాహ్యామయముగా వెలుగొందు వానికి॥
శ్రీశుడౌ శ్రీసుబ్బరాడ్గురు వాసమే మానసము జేసి
దాసుడౌ శ్రీకూర్మరాయుని ధర్మమే నిజమని నమ్మి॥ పూజ॥

మంగళహారతి

మంగళం భూలోకసంచారవాసియై సంగరాహిత్యమున నుప్పొం
గుచు మంగళప్రదమైన మహనీయతత్త్వము నొసంగి బ్రోచిన
యట్టి సదయునకునూ జయమంగళం॥

పామరులు మెచ్చగ జనార్దనపురమందు సామజవరదుడౌ రాము
నిల్పి సోమసూర్యావీధి శృంగార మొసగి నిజ ప్రేమజూపిన
మహాప్రభువునకునూ ॥జయమంగళం॥

పరగంగలక్ష్మణా భావాజినామునకు సరవి దాసులతత్వసాధకు
నకూ స్థిరతజోగికి ద్వైత సురుచిరత్యాగికిని వరఖేచరాంత
రాంతర్వ్యసతికి ॥జయమంగళం॥
వరుసపింగళనామవత్సరమాఘమున సురుచి యేకాదశినిసుస్థిర
ముగా గురునివాసరమందు గురినిల్పియారాత్రి పరమపద
వాసుడౌ ప్రభువునకునూ ॥జయమంగళం॥
ప్రత్యాహము నూతుల పాటెసుక్షేత్రమున సత్యమాగతిచనియె
సామాధికి నిత్యమును దాసులకు నిజవాంఛితములొసగు
ప్రత్యక్షదైవమా పరమఋషికి ॥జయమంగళం॥
పొంగుచును సాకార లింగస్వరూపుడై చెంగటను నిత్యపూజల
బొందుచు రంగుమీరగ అన్నె రత్నమాంబికచేత గంగా
ర్చనలుబొందు ఘనునకిపుడూ ॥జయమంగళం॥

అందముగ కూర్మయ్య యలరుచును భక్తులతో పొందుగా
గూడుకొని పూజొనర్చి కుందరదనలు గుంపుగూడి హారతు
లివ్వ పొంది యుప్పొంగు గురుపుంగవునకూ ॥జయమంగళం
నిత్యశుభమంగళం జయాజయమంగళం మహోత్సవ
మంగళం॥

మంగళహారతి.

ఆహిరిరాగం—త్రిపుటతాళం

మంగళహారతులివ్వారే యంగానాలారా మంగళహారతులివ్వారే॥
సచ్ఛిష్యులంతా సత్పురుషులంతా సద్గురూనాకు ॥మంగ॥

సంగరహితునాకు నిస్సంగవర్జితునకు
మంగళావిగ్రహానాకు సర్వాంగసమనిలయూనాకు ॥మంగ॥
త్రిపుటిరహితునకు కపటవిదూరునకు
త్రిపుటీకవ్వాలవెళ్లే నిష్కపటామానాసునకు ॥మం॥
పంచకోశాతీతునాకు ప్రపంచదోషరహితూనాకు
సంచితము లెడజిమ్మ్యుటకును పంచబాణుని తండ్రియితడని॥మం॥
శిష్యజనసంప్రీతుడై తా నిష్టముగ సాకారిమై
యష్టమదముల నష్టపరచగ నిష్టమారూపమరుగురునకు ॥మం॥
జాతినీతిలేకను సకలాంతర్యామిరూపముతోడను
నూతిచెంతనునిలచివెళ్లే నాతితో పెనగాడు వానికి ॥మం॥
కుండలాగ్రమందునయా ఖండజ్యోతిరూపునా
నిండివెల్గుచుదండియూయా ఖండఖండప్రభాధ్యానాకు ॥మం॥
నిరుపమాకారునాకు నిత్య నిర్మలూనాకు
సచ్చిదానందూనాకు సర్వాంతర్యామికెపుడూ ॥మం॥
కర్పూరాహారాతిమీరు గ్రక్కునానుచేతబట్టి
తప్పకాపాటాలుపాడుచు నొప్పుగాసద్భక్తులెపుడూ ॥మం॥
షట్పురాధీశునాకు సప్తచక్రాగ్రేసరునాకు
సుప్తిజాగరరహితునాకా సక్తితో సత్పురుషులంతా ॥మంగ॥
స్థిరముగా శ్రీకొమరవోలు సుబ్బరాడ్గురు సన్నిధీని
పరిపరివిధమూలుగాను ప్రస్తుతీజేయూచుసతతము ॥మం॥
భాసురముగా కూర్మరాయదాసునీతో గలసిమీరు
దాసరక్షకుడైనగురుని దాస్యమిమ్మని వేడుకొనుచూ ॥మంగ॥

జ్ఞానయోగ ప్రకరణము

లాలిపాట

ఆర్యాలాలీ శ్రీగురువర్యాలాలీ॥
కార్యకారణములకుసాక్షి వయ్యా లాలీ॥

పరమపదమార్గమునుచూపితి వయ్యా లాలీ
మరుగుదెల్పిన మంచిసామి వయ్యా లాలీ ॥ఆ॥

పట్టెమంచం పరపురచితి వయ్యా లాలీ
ఘట్టిగాపవళించి నిదురబొందు లాలీ ॥ఆర్య॥

పదములుపదిలముగ నొత్తేమయ్యా లాలి
పదిమారేటిగుర్తు జూపితివయ్యా లాలీ ॥ఆర్యా॥

ద్వాదశాక్షరిబోధ జేస్తివయ్యా లాలీ
ఖేదమోహములు బాపితివయ్యా లాలీ ॥ఆర్యా॥

పంచదశి భావాము దెల్పితివయ్యా లాలీ
మించిన సమరసమూర్తి వయ్యా లాలీ ॥ఆర్యా॥

పంచరంగులమేడనుందు వయ్యా లాలీ
సంచీతమెడలించే సామివయ్యా లాలీ ॥ఆర్యా॥

అంచరూపమున నలరుమయ్యా లాలీ
మించీనసర్వాంతర్యామి వయ్యాలాలీ ॥ఆర్యా॥

నిబ్బరముగా భూత సముడవయ్యా లాలీ
సుబ్బయార్య నూటి నిద్రజెందులాలీ ॥ఆర్యాలాలీ॥

మేలుకొలుపు.

భూపాళం—ఏకతాళం.

లేర వోరి జీవ కారణకార్యముల భారమెరుగవలె లేరా॥
భారమెరిగి సర్వసారాము దెలసిన వేరెందునా లేదులేరా॥
జీవా తెలివిగల్గియుండరా॥
సాధనములు నాల్గు సాధించి యావల బోధజెందుదుగాని లేరా
పాదుదెలసి పరమాత్మస్వరూపమై ప్రబలియుండువుగాని లేరా॥
జీవా॥
పంచభూతాది ప్రపంచముకల్లని సంచితమెడలించ లేరా
వంచనలేకను ఒకడే బ్రహ్మమని వరుసాదెలియవలె లేరా॥ జీ॥
షట్చక్రములపైన సంచరించెడిహంస సంధిగానవలె లేరా
షట్ఛత్రుగణమును సాధించియావలసర్వమెరుగవలెలేరా॥జీవా॥
సారమైన సహస్రారకమలమందు సద్గురుని జేరెదవు లేరా
సారేకు సారేకు సద్గూరు కరుణాచే సర్వము నీవౌదు లేరా॥
జీవా॥
అంతా బ్రహ్మంబనే యాంతర్యమెరిగిన చింతాలణగిపోవు
లేరా
సంతాసమున వేరుభావాములేకాను సర్వామునీవౌదులేరా॥
జీవా॥
అబ్బారముగను మాసుబ్బయార్యుమదిని నిబ్బారముగ నుంచు
లేరా

శబ్దాములన్నిటి కలయజూచిరినీకు గొబ్బున చెప్పేరులేరా॥
జీవా॥

దాసుడౌ శ్రీకూర్మరాయుని వాక్యముల్ భాసురముగనమ్మి
తేరా

వాసనార్చితమైన వరరామనామామె వాసీగనెరనమ్ము తేరా॥
జీవా తెలివిగల్గియుండరా॥

మేలుకొలుపు

భూపాళం—ఆది

తెల్లవారవచ్చె తెలివిగభక్తవరు లెల్లగుమిగూడిరిలేరా॥
కల్లగాదుస్వామికన్నులనడుమాను కమలాముల్వికసించే లేరా
॥తెల్ల॥

ముక్కుమీదనుయున్న చుక్క గనుపించెను చక్కనినాస్వామి
లేరా

మిక్కిలిమనసుచే మ్రొక్కినవరమిచ్చి ముక్కువదీర్చుము లేరా
॥తెల్ల॥

ముద్రలలోపల మూలాముదెలిపేటి చిద్రూపుడౌనీవులేరా
నిద్రలలోయోగ నిద్రనుమెరుకాచే భద్రపారతుగానిలేరా
॥తెల్ల॥

వదలకనాధారమునన్నాల్గుదళముల వ శ ష స వర్ణములేరా
అందూన ఆహ్నార్లుహంసాలనాడించే అధిపాతిగణేశలేరా॥ తెల్ల॥
స్వాధిష్ఠచక్రమున షడ్డాళములమీద బ భ మ య ర ల లు
లేరా

అందూన యూర్ద్వేలహంసాలనాడించే అధికారివౌధాతలేరా
॥ తెల్ల॥

మణిపూరకమునందు మరిపదిదళముల ద ఫ లాది ఫాంతము
లేరా

అందూన యూర్ద్వేల హంసాల నాడించే ఆర్ద్రాశ్రీహరిలేరా
॥ తెల్ల॥

పరమ యనాహత ద్వాదశదళముల వర కాది ఠాంత్యముల్లేరా
అరలేకయూర్ద్వేల హంసాలనాడించే పార్వాతిపతినీవులేరా॥ తెల్ల॥
శుద్ధమహావిశుద్ధ షోడశదళముల షోడశస్వరములులేరా
పదినూర్ల హంసాల పట్టూగనాడించే పతియైనజీవాత్మలేరా
॥ తెల్ల॥

విదితముగ ఆజ్ఞేయ ద్విదళచక్రమునందు యధికారిపరమాత్మ
లేరా

వదలాక హం క్షం వర్ణములకుమీద పదినూరుహంసాలులేరా
॥ తెల్ల॥

అరలేక సహస్రార మనుపద్మమందున అష్టాదళములుండులేరా
హంసాలుదశశతంబాడుచునుండునుఅధికారిసద్గురూలేరా॥ తెల్ల॥
వరుసాగావట్లూరి వరకూర్మరాయుడు శరణాని మ్రొక్కెనులేరా
శరణుజొచ్చువారి కరుణాజూడగవాలే సరగూనగురురాయా
లేరా ॥ తెల్లవారవచ్చేను॥

మంగళహారతి

కల్యాణి—ఆదితాళము.

మంగళమిదె రామచంద్ర మానిమానసాబ్జసాంద్ర ॥మం॥
సంగరహిత వరగుణేంద్ర సత్యపరాక్రమచంద్ర ॥మం॥
సారసగర్భాదివందిత సరయుతీరమానిపూజిత
సరససీతాలక్ష్మణులతో సంచరించినట్టి రామా ॥మంగ
ధర్మముపోషించుటకు నధర్మము ఖండించుటకును
మర్మముగను దనుజవరుల మ్రిందించితివౌర రామా ॥మం॥
ఆధారమాదిగాను యారుకమలమూలమీద
పాదుకొనియద్భుతముగ పరమహంసవైన రామా ॥మంగ॥
సహస్రారకమలమందు సద్గురుజ్యోతివయ్యు
అహంకారమేమిలేక అంతటవ్యాపించు రామా ॥మం॥
కంటిపాపలోపున నిష్కంటకచిద్రూపుడవై
యుంటి వధిక తేజమునను కంటిని పరమాత్మ రామ ॥మం॥
మోదమలరపరాపశ్యం త్యాదిప్రణవనాదమునను
పాదుకొల్పి పరమపదము సాధుజనులకిచ్చిన రామా ॥మం॥
వాసిగ శ్రీ చౌటపురినివాసరక్షణార్థముగా
భాసురముగకూర్మరాయ దాసహృన్నివేశ రామా ॥మంగ॥

